

ÇORUM'DA YAŞANMIŞ İLGİNÇ ŞAKALAR

Bahri GÜVEN

Çorum-2017

Baskı Bilgileri

Aralık-2017

Yayına Hazırlayan / Kapak Tasarım

Mizanpaj

İrfan YİĞİT

Redaksiyon:

Nilüfer AŞKIN

Basım Yeri:

Hazar Matbaacılık

Kazım Karabekir Cad. 7/56-57

İskitler / ANKARA

Sertifika No: 26482

ISBN:

978-605-62578-4-1

İsteme Adresi:

Çorum Belediyesi Kent Arşivi

Yeniyol Mahallesi Gazi Caddesi

Turgut Özal İşmerkezi Kat:4

ÇORUM

Tel: +90 364 225 08 10 /1539 / 1541

Bu eser Çorum Belediyesi'nin Kültür Yayını'dır

PARA İLE SATILAMAZ

TAKDİM

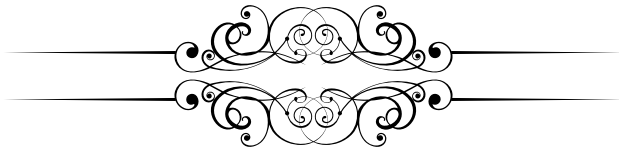
Belediyelerin kültürel alanda ortaya koyduğu hizmetler diğer tüm alanlarda sürdürülen hizmetlerin tamamlayıcısı niteliğindedir. Bu yüzden şehrin kültürünün korunmasında ve geliştirilmesinde kültürel belediyecilik alanında yapılan çalışmaların önemi büyüktür.

Çorum Belediyesi olarak “Kültürel Belediyecilik” alanında yaptığımız kalıcı hizmetlerden bir tanesi de şehrimizin tarihine, kültürüne ışık tutacak bilgi ve belgelerin toplanması ve bunların eser haline getirilerek dağıtımının yapılmasıdır.

Çorum’a ait ve bir kültürel değer taşıyan yazılı, sözlü, görsel tüm belgeleri Kent Arşivimize kazandırıyoruz. Burada şehrimizle ilgili merak edilen, ilgi çeken konulara ait tüm bilgileri arşivliyoruz. Gelecek nesillere de kapsamlı bir kültürel miras bırakıyoruz. Çorum Belediyesi olarak şehrimizin tarihine ve kültürel birikimine katkı sağladığına inandığımız bütün çalışmalara destek veriyor ve bu tür çalışmaları teşvik ediyoruz.

Elinizdeki “Çorum’da Yaşanmış İlginç Şakalar” adlı eser de şehrimiz insanının samimiyetini, mizah anlayışını ortaya koyan hatıraların yer aldığı bir eser. Bu güzel eseri hazırlayan sanat dostu Bahri Güven hocamıza teşekkür ediyor, çalışmalarında başarılar diliyorum.

Muzaffer KÜLCÜ
Belediye Başkanı

BAŞLARKEN

Bundan yarım yüzyıl önce yapılan arkadaş şakaları, o günleri yaşayanlarca söylenir durur Belleklerimizde birer anı olarak kalmışsa da yapılan şakaları aileler toplu olarak yaşarlardı. Ancak aile bütünlüğünü hiçbir zaman bozmazlardı. Arkadaş ve aileler arası bir dostluk, bir bağlılık, bir kaynaşma, bir samimiyet vardı çünkü...

O tarihlerde radyo ve televizyon yoktu evlerde. Sinema ise kazalarda olmadığı gibi, hatta bazı şehirlerde de yoktu. Olanlara da herkes gidemezdi.

Özellikle kış aylarında ki uzun gecelerinde en başta gelen eğlence; senede bir-iki defa “Teltel” çekme, “Fincanda Yüzük” oynama gibi eğlencelerdi. Veya yaşlıların eğiticilikten uzak, “Bir dev vardı, bir dudağı yerde, bir dudağı gökte” diye başlayan, ürkütücü masalları... Muziplerin ise yaptıkları şakalar... Hem de akla hayale gelmedik, dayanılması güç şakalar...

Şu vardı ki; bu şakaların sonu hep tatlıya bağlanır, çoğunlukla da şaka yapanlara sofralar kurdurulur, hep birlikte şen-şakrak yenilir, içilirdi.

Kültürümüzde çok önemli bir yer tutan şakaların amacı; gülmek, güldürmek, eğlenmek, eğlendirmektir. Ancak şakalar alelâde bir güldürme unsuru olmayıp, muhataplarına düşünme ufkunu açan zeka ürünleridir.

Sözlü ve fiili şakalar yüzlerce yıldır milletimiz arasında yapılmış ve yayılmıştır. Sözlü kültürün en önemli ürünlerinden olan bu şakalar, toplumumuzca asırlardır kulaktan kulağa aktararak bugünlere ulaştırılmıştır.

Nasrettin Hoca, Bektaşî, İncili Çavuş fıkraları bunun en canlı örneklerindedir. Hatta halkın hayal gücü fıkra kahramanlarını her devirde yeniden modernize ederek adeta zaman ve zemin unsurunu aşan tipler çıkartmıştır karşımıza.

Daha önce sözlü ve fiili diye bölümlendirdiğimiz şakalardan sözlü şakalar ince zeka, kıvrak düşünce ve hazır cevaplığın ürünüyken; fiili şakalar da ince zeka ve kıvrak düşüncenin yanı sıra tasarlanmış, üzerinde en ince ayrıntıya kadar düşünülmüş ve

sabır gerektiren fikirlerin ürünü olarak ve de hoşgörü ile karşılanan hareketler olarak çıkar karşımıza.

İyi bir şaka; iyi organize, iyi bir plan ve sabır ister. Bu unsurların bir araya geldiği bir şakadan şakazedenin kurtulma ihtimali çok düşüktür. Şakaların hedefinde daha çok saf ve bön diyeceğimiz insanlar bulunsa da, zeki ve uyanık kimselerin de hedef alındığı çok vakidir. Bu tip insanlar genelde çok zeki ve külyutmaz olduklarını iddia ettikleri için bu şakaların hedefi olurlar. Bir çoğu sonunda görürler ki, kendisinden daha iyi hazırlanmış ve plan yapmış insanlar var. İyi bir plan ve işbirliği karşısında yalın zekanın her zaman iş görmediği, kendilerini bazen korkutan, bazen de ahmak konumuna düşüren şakalarla muhatap olunca anlarlar

Şakasız bir toplum düşünemeyiz. Bu, insanın yaratılışına aykırıdır. Onun içindir ki, şakaları planlayan gruplar olmalı; şakaya maruz olanlar da şakayı hoşgörü ile karşılayan insanlar olmalı.

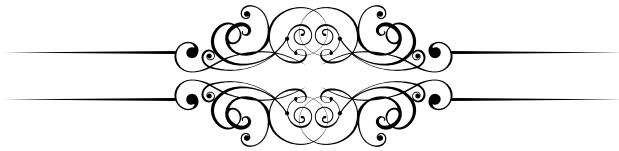
Biz burada mazide kalmış, birebir yaşanmış, o günün aynasından günümüze yansımış bu şakalara bir pencere aralayarak bakacağız. İşte burada okuyacağınız şakalarda planlayanları olduğu gibi, planlara muhatap şakazedeleri göreceğiz ve bazen hayret edecek, bazen de keyifli kahkahalar atarak okuyacaksınız bu şakaları.

Bizim burada size aktaracağımız şakalar bize bireysel ve toplumsal hayal gücünün şakalar üzerinden nasıl bazı değerleri hayatımızın bir parçası haline getirmek niyetiyle, geçmişi yeniden yâd etmek arzusundan doğmuştur. Böylece hem geçmişi yâd edecek, hem de bireysel ve toplumsal zekanın nasıl organize olarak bize tedbirli olmayı öğretmeye çalıştığını görmüş olacağız. Herbiri birebir yaşanmış olan bu şakaları okuyunca aynı zamanda siz de göreceksiniz ki, bu şakalarda organize olmuş kişi ve gruplar karşısında bireysel tedbirsizlikten de kaynaklanan oyunlara düşmemek neredeyse imkansız gibi...

Şimdi bu şakaları yapanların çoğu hayatta değiller. Onlara Allah'tan rahmet diliyor, ruhları şâd, mekanları cennet olsun diyorum. Yaşayan canlı tanıkları da bir elin parmak sayısı kadardır. Şakalarsa anılarda kalan anlatımlar, o kadar. Geçmişte birebir yaşanmış, anlatılan bu şakalar da, zamanın aynasından yansımalarıdır.

İÇİNDEKİLER

Başlarken.....	5
Ceviz Ağacına Çıkan Araba.....	9
Fay ve Karanfil.....	14
Mahkemelik Şaka.....	23
Ceza Korkusu.....	27
Nisan 1.....	30
Kömüş ve Kaymak.....	34
Bizim Köyün Hortlağı.....	37
Gerçekleşen Şaka.....	41
Hanefi Sapaz ve Teteli'nin Karşılaşması.....	46
Telefona Üflemek.....	52
Tarık Emmi'nin Gözündeki Bebek.....	54
Dirgen.....	58
Köksüz Çamın Kozalağı.....	61
Seçim Kaybettiren Şaka.....	64
İşgal.....	67
Bostanı Cinler Bastı.....	71
Eşek Şakası.....	80
Salıncaktaki Bıyıklı Bebek.....	87
1969'da 415 TL'ye Mal Olan Şaka.....	91
Hangisi Uyanık?.....	99
Askere Gidecek Gençlerin Son Akşamı.....	101
“Kızım Tı” ve Viski.....	103
Hamsinin Kokusu.....	108
Cilveli.....	111
Kuzu ve Törtör.....	120
Sakallı Şaka.....	128

Ceviz Ağacına Çıkan Araba

Bu şaka;

Benim Ağaoğlu Anı Romanımın kahramanı Merhum Nihat Kayım'ın anlatımından alınmıştır.

Berber esnafından Bolat Mustafa lakabı ile “maruf” bir sanatkar vardır. Bolat Mustafa'nın dükkanında iki-üç tane çalışan kalfası olduğundan, işler Bolat Mustafa'ya pek bırakılmaz. Bolat Mustafa'nın müşterisi bol ve eşraftandır. Şehrin memur ve daire müdürleri de müşterilerindedir...

Bolat Mustafa çok şakacı olduğundan bütün müşterilerine şaka yapar. Aynı zamanda müşterilerinin şakalarına da katlanır. Yapılan şakalar onur kırıcı olmadığı için de, hiç kimse darılıp-küsmez. Ağır şakaların sonu da mutlaka tatlıya bağlanırdı.

O yıllar berberlerin birkaçı iğnesiz diş de çekerlerdi. Bolat Mustafa da yapar bu işi. Diş çektirmeye gelene, ilk önce çok büyük kerpeten çıkarır, gelen kişi “Bununla mı!?” dercesine bakıp irkilince “Sen diş çektirmekten korkuyorsun galiba. Hadi senin dişini kerpetensiz çekeyim...” diyerek, gösterdiği büyük kerpeteni bırakır, diş çekme kerpetenini avucunda saklarcasına, diş çektirmek için koltuğa oturan kişinin dişini çeker.

Bolat Mustafa'nın bir “marifet”i de, vücudun çeşitli yerlerinde oluşan çıbanlara “merhem” hazırlamaktır. Bunlar için çeşitli otlar toplar, kaynatır. İçersine kendince bazı yağlar katarak “merhem” yapar. Bunları küçük kavanozlara doldurur. Kendisine bunun için gelenlere de, tekerleme usulü “Yaran nerede, paran nerede...?” diye sorar. Gösterilen çıbanları, yaraları gözü ile inceler, sonra, usturanın ucu ile bir kavanozdan aldığı “merhem”i boş kibrit kutusuna koyar. Koyarken de “Ya bismillah el benden, derman Allah'tan” der. Arkasından da “Tu tu” diye tükürmüş gibi yapar. Merhem kutusunu vermeden önce de “Peşin ver bakalım beş kuruşu” diye parasını alır ve kutuyu sonra verir.

Bolat Mustafa arastada sevilen, sayılan, hoşsohbet, şakacı... kişiliği ile tanındığı gibi, biraz da safçadır.

Memur müşterileri, çalışma saati sona erince, tıraş olsun veya olmasın Bolat Mustafa'nın dükkanına uğramayı alışkanlık edinmişlerdir.

Bolat Mustafa'nın en çok korktuğu, aniden çıkan "ses"tir. Bazı arkadaşları Bolat Mustafa'nın ani sestten korktuğunu bildikleri için, cebinde mantar tabancası getirir, arkasında mantar tabancası patlatırlardı. Bolat Mustafa da:

"Yapmayın uşaklar, özellikle de elimde ustura ile çalışırken yapmayın. Sonra birinizin 'kulağını, dudağını kucağınıza indirsem bana kabahat bulmayın' dese de, yine de böyle şakalar yapılırdı. Böyle durumlarda şaka yapana "çay ismarlama" cezası verilir, "gelsin bakalım on iki çay" diye, berber çırağını çay söylemeye gönderirlerdi.

Bolat Mustafa "ehl-i-keyf" bir insandı. Boş zamanlarında Ayarık Bağları'ndaki bağına gider "Evde karı ile dalaşmaktansa, bağda arı ile oynaşırım" der, bağ işleri ile meşgul olurdu. Bazen de beş-altı arkadaş bağda "çilingir sofrası" kurardı.

Bolat Mustafa'nın evde beslediği, adına "Azgın" dediği bir de eşeği vardı. Azgın'ı iki tekerlekli arabasına koşup, tıkrır da tıkrır, bağa gitmek, en büyük hevesiydi. O zamanlar her evin önünde taksi nerdeydi ki... En lüks taksi yaylı at arabaları idi.

Bolat Mustafa bir ramazan ayında, iki tekerlekli arabasına Azgın'ı koşup, bağındaki arıları ile "oynaşmaya" gider. Azgın'ı bağın yakınındaki otlulu tarlaya bir kazıkla bağlayıp kendisi arılarla "oynaşmaya" başlar. Bolat Mustafa'nın bağa geleceğini bilen arkadaşlarından Meroğlu Terzi Bekir, Hacı Kalelioğlu, Kebapçı Seydi, Saraç Topal Hasan daha önce bağa gelip, Bolat Mustafa'nın göremeyeceği başka bir bağa gizlenir. Bolat Mustafa çalışmaya başlayınca, o görmeden, Azgın'ı kazığından çözüp, arkasına bir-iki vurarak salarlar. Azgın anırarak yakınındaki köy yoluna koşmaya başlayınca, Bolat Mustafa da Azgın'a ilenerek, arkasından gitmeye başlar. Azgın'ı kısa zamanda yakalamak ne mümkün. Azgın ve Bolat Mustafa gözden kaybolunca gizlenenler Bolat Mustafa'nın bağına giderler. İki tekerlekli eşek arabasını,

bağındaki büyük ceviz ağacının yukarılarına doğru asıp ayrılırlar. Bolat Mustafa Azgın'ı ancak iki saatte yakalar ve üstüne binerek geri gelir. Yorulmuştur, çalışmayı bırakır.

Zaten iftar saati de yaklaşmıştır. Şehre dönmek için, arabayı bıraktığı yere bakar. Arabayı bıraktığı yerde bulamaz. “Acaba başka yere mi bıraktım” düşüncesi ile aranır. Yine bulamaz. Arabanın çalındığı kanaatine varır. Arada bir de, bağlardaki hırsızlık olayı söylenmektedir. Azgın'ın üzerine atlayıp evin yolunu tutar.

Eve gelince arabayı soran hanımına başından geçenleri anlatır. “Arabayı çalmışlar” der. Der de, hanımı telaşlandığı halde, kendisi “umursamaz-ferah” bir insan olduğu için, “Ne yapalım olan oldu. Adama lazımmış ki götürmüş. Hele bir orucumuzu açalım...” diye her günkü rahatlığı ve neşesi ile sofraya oturur. Hanımının ilenmelerine “karakola git söyle...” demelerine karşı o, yemekten sonra dükkana gider. Her zaman olduğu gibi, yine tek tek ahbabları gelmeye başlar. Yine şakalaşmalar, yine sıra çaylar gelmeye başlamıştır. Arabayı ceviz ağacına asanlar da oradadırlar ve hiçbir şeyden haberleri yokmuş gibi dururlar. Bolat Mustafa:

“Uşaklar, bugün benim başıma bir iş geldi” der ve olanları anlatır. Oradakiler inanmazlar. Şaka yaptığını zannederler. Hatta:

“Oruç senin başına vurmuş oğlum.”

“Bugüne değin at-eşek çalındığını duyduk da, arabanın çalındığını duymadık.”

“Senin Azgın gibi, araba da azgınlaşıp kaçmıştır...” diye Bolat Mustafa'yı “gır-gıra” alırlar. Ve gülüşmelerle birlikte bu “gır-gır” bir hafta boyunca devam eder.

Pazar günü Bolat Mustafa yine Azgın'a atlayıp erkenden bağa gider. Bu defa Azgın'ı çok sıkı bağlar. Hatta; “Şimdi de kurtul bakalım. Ramazan'da hovardalık olur mu da geçen hafta kaçtın?” diye eşeğine ilenir.

Bağında çalışan Bolat Mustafa ikindiye doğru yorulur. Ceviz ağacının altına sırt üstü yatar. Yatar yatmaz hemen kalkar. Ceviz dalları arasında asılı arabayı görür. Besmele çeker, şaşırmış ve korkmuştur. Sonra, “Boşuna dememişler ya, Ayarık Bağları cin yatağı diye...” söylenir. Daha sonra arabayı oradan nasıl indireceğini düşünür. Ceviz ağacının üzerine çıkar, iner. Tekrar

çıkartır, ipleri çözmeye çalışır. Ancak yalnız indirmeye cesaret edemez. İner, yardım arar. Arabayı ağaca asanlar bağ komşusudur ama o gün onlar da işten erken ayrılıp Bolat Mustafa'yı geriden izlemektedirler. Bolat Mustafa bekçileri de çağırarak tekrar çıkar ağaca. Dalda asılı duran arabayı öyle güç bela indirirler ki, kan ter içinde kalırlar. Kazma kürek beş gün çalışsa bu kadar yorulmazlar.

İzleyenler, Bolat Mustafa'nın arabayı indirdiğini görünce yanına giderler.

“Bu sıcak havada oruçlu oruçlu çalıştığın yeter. Bak kan-ter içinde kalmışsın. Haydi gidelim” derler.

Birisi:

“Yahu Bolat, senin yalan söylediğini bilmiyordum. Cık-cık. Hani araba çalındı diyordun? Ne çabuk buldun? Sokaklarda tellal mı çağırttın yoksa?..” diyerek dalga geçer.

Bolat Mustafa hem Azgın'ı arabaya koşar, hem de olanları, gelenlere yemin-billahla anlatır. Sonunda “Canına yandıgımın bağlarına cin yatağı diyorlardı da inanmıyordum. Bu araba nasıl çıkmış ceviz ağacının üzerine, şaştım kaldım...” der. Gelenler yine “gırgıra”a devam ederler.

“Bu cinler çok fenadır. Geçenlerde birisinin eşeğini ağacın tepesine çıkartmışlar.”

“Bolat bak, bir daha bağa yalnız gelme. Eti-ekmeği hazırla, bizlerden de birimizi yanına al. Yoksa yalnız görürlerse, sen de kendini ceviz ağacına asılmış bulursun.”

“Bak doğru söylüyor arkadaş. Olur mu, olur. Hatta yanında birkaç kişi bulunsun. Ne olur, ne olmaz...”

Hep beraber arabaya binerek, iftar topunun atılmasına yakın şehri bulurlar.

Ertesi günün akşamı ahbabları yine dükkâna toplanınca, Bolat Mustafa'nın araba olayı günün konusu olur. Bu defa “gırgır”, şamataya dönüşür. Bu şamata bir hafta devam eder.

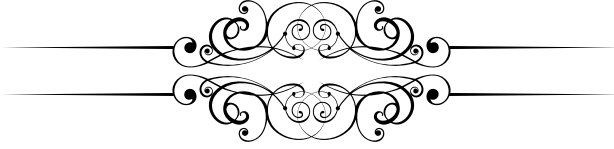
Bir hafta sonra “senaryo”yu hazırlayanlar duyulur. Şamata daha da büyür. İçlerinden birkaç kişi:

“Ustaya çok zahmet vermişsiniz. Cezalısınız. Bu cezanızı çekmeniz gerekir” der. “Ceza” sözcüğü duyuldu ya, hemen “ceza

konusu”, “kurulca” oylanır. Aralarında hemen bir “mahkeme heyeti” kurulur. “Mahkeme heyeti”, yapılan cezayı yargılar. Heyet kararı verir. Oy birliği ile hüküm verilmiş ve heyet başkanı verilen hükmü, sanık sandalyesinde oturan cezalıları ayağa kaldırarak, yüzlerine karşı açıklar:

“Bolat Mustafa’ya bu kadar zahmet çektirenler büyük bir hindi alacaklar. Suyuna da pilav ‘salacaklar’. Ayrıca bir tepsi kaymaklı ekmek kadayıfı hazırlayacaklar. Önümüzdeki cumartesi akşamı hep beraber iftar yemeği burada yenecek. Bunun itirazı, “temiz”i yoktur. Bu heyet kararıdır ve onaylanmıştır.”

Kararlaştırılan, cumartesi akşamı neşe içerisinde “kararın infazı” yerine getirilir. Ancak üzerine içilen demli çaylar yine Bolat Mustafa’ya kalır.

Fay ve Karanfil

Bu şaka;

Çorum Haber Gazetesi Kültür Sanat Eki Yazılıkaya Dergisi'nin 104. sayısının 10. sayfasında yayımlanan Eğitimci-Yazar Hüseyin Celep'in olup, dergiden alınmıştır.

Fizik Öğretmeni olarak lisede göreve başlamasının ikinci yılıydı. Zafer Öğretmen daha ilk derse girdiği gün öğrencilerin korkulu rüyası olmaya başlamıştı. Zafer Bey'in boyunun ve kollarının göze çarpacak kadar uzun olması, öğrencilik açısından bu korkuyu daha da pekiştiriyordu.

Yaşlıları öğretmenlikte 3. kademini alırken, o, olanaksızlıklar nedeni ile okula oldukça geç başlamıştı. Kendisine has konuşması, yürüyüşü vardı. Konuları bir fizikçi edasıyla herkesten farklı yorumlar, yine herkesten farklı bir konuşma üslubuyla anlatırdı. İki yıl önce göreve başladığında az konuşur, bir şey sorulursa "lütfen" cevap verir, hemen hiç gülmezdi.

Ne olduysa bu sene oldu; o konuşmayan, gülmeyen kasıtlı pozları özellikle veren öğretmen gitmiş, onun yerine, öğretmenler odasını sesi ve gülmesiyle neredeyse teslim alan bir Zafer Öğretmen gelmişti sanki. Çoğu zaman öğretmenler odasındaki bu "çene" den kurtulmak için öğretmenler ders ziline çalmasını dört gözle bekler olmuşlardı.

Boşuna değildi Zafer Bey'in bunca konuşması; bu sene okula yeni atanan bekar üç öğretmen hanım göreve başlamıştı. Üçü de güzel sayılırdı ama, İngilizce Öğretmeni Serpil Hanım'la ilgili özel ve ciddi tasarımları vardı. Serpil Hanım ara sıra konuşmaya soru olarak katılır, dinlediğini gösterirdi. Bu bile Zafer Öğretmen için az mutluluk değildi. Derse uçarak gider, ders bitiş ziline çalmasını öğrencilerden çok o ister, öğretmenler odasına girmeden kantine bir öğrenci koşturarak çayları söyler, kantinci çayı getirdiğinde çayları ısmarlayanın kendisi olduğunu her halinden belli edecek bir tavırla:

“Oğlum, önce hanımlara ver çayı. Serpil Hanım alır mısınız lütfen...” diyerek ayrıcalıklı davrandığını sezdirmek isterdi.

Bu davranış, okulda eski, hayat deneyiminde birikimli öğretmenlerin gözünden kaçmaz, o “konferansa” devam ederken kendi aralarında konuşur gibi:

“Ne oluyor arkadaşlar, sonbaharda kabaklar çiçek açar mı, açmaz mı? İşte fenci; soralım Zafer Bey’e, en iyisini o bilir” diye bir soru yönetilirdi.

Köklü Hoca'nın bu sorusunu duymazdan gelen Zafer Bey, bir ara başını kaldırdı ve Mahmut Köklü'ye kaşının birini yıkarak tebessümle tehdit arasında bir bakış attı, yutkundü ve Serpil Hanım'a bakarak anlattığı konuya devam etti.

Okul açılalı altı ay geçmiş, fakat Zafer Bey Serpil Hanıma yaklaşma konusunda bir arpa boyu yol alamamış, ufacık tebessümleri bir ilgi olarak değerlendirmiş, arkadaşlıkları çay sohbetleri, fizik kuramı “konferanslarından” öte gidememişti. Serpil Hanım durumu sezinlemesine karşın anlamazdan gelerek konuyu geçiştirmeye çalışıyordu.

Bahar gelmiş, Zafer Öğretmen ile Serpil Hanım'ın olmayan aşkları öğretmenler odasından taşarak okulun bütün birimlerine yayılmış, hatta öğrencilerin diline düşmüştü.

Okul kapanmış, araya giren uzun tatil döneminde Serpil Hanım ile iletişim kuramayan Zafer Bey, yeni girişimler için okulun açılmasını sabırsızlıkla bekliyordu. Tatil döneminde Mahmut Hoca ile bir kez karşılaşmış, daha selam sabah etmeden Mahmut Hoca:

“Serpil ile işler nasıl gidiyor Zafer?” sorusuna;

“Aşk olsun hocam, ne vardı ki, nasıl gitsin?” derken ses tonunda bu konuyu konuşmak istemediğini anlatmış olmasına karşın Mahmut Hoca:

“Bana bak Zafer, biz kaçın kurasıyız, bize de mi numara? Hem yakışır oğlum, gençsin, yakışıklısın. Eee üstelik zamanındır da...”

Bu sözler üzerine gevşeyen Zafer Bey:

“Kısmetse olur diyelim Hocam; Teşekkür ederim” diyerek konuyu kapattı.

Okulun açılışı yeni bir başlangıçtı Zafer Bey için. Ancak acaba bu tatilde Serpil'in nişan, sözlülük gibi bir durumu olmuş muydu? Bunu mutlaka öğrenmeliydi. Bu korkularla Mahmut Bey'i buldu, derdini anlattı.

Mahmut Bey:

“Gel benimle” dedi.

Öğretmenler odasına girdiler. Birçok öğretmen gibi Serpil Hanım da tatilin bitişinden duyduğu üzüntüyü anlatmaktaydı arkadaşlarına. Selamlaştılar. Mahmut Hoca elini uzatarak tokalaştı. Serpil'le “Hoş geldin” derken alışılmıştan biraz fazla tuttu Serpil'in elini. Bunu herkes yadırgarken Mahmut Hoca:

“İnceleme yapıyorum, parmakta yüzük falan var mı diye”

Serpil Hanım:

“Yok be hocam, boşa gittik-geldik” derken “anladın mı” dercesine Zafer'e göz kırpan Mahmut Bey'e binlerce şükran bakışı yağdırıyordu Zafer. Ancak Mahmut Bey, soruyu bu kadarla sınırlı tutmadı, kimsenin olmadığı bir arada Serpil'e:

“Bak kızım, bu bizim Zafer sana karşı bir şeyler hissediyor; sen de bunun farkındasın. Bu konuda ne düşünüyorsun? Ben, bir öğretmenin, bir ağabeyin olarak soruyorum.”

Biraz kızaran, şaşırان Serpil Hanım utana sıkıla:

“Mahmut Hocam, ben de farkındayım, ancak anlamazlıktan geliyorum. Benim Zafer Bey'le hiçbir ortak yönüm yok. Meslektaşlıktan öte bir ilgimin olmasına olanak yok. Yine de nasıl anlatacağımı bilemiyorum” demesi üzerine cümlesini bitirmek için Mahmut Bey:

“Yazık, olsa iyi olurdu. Aslında Zafer görüldüğü gibi değildir. Altın gibi bir kalbi vardır. Eh ne yapalım. Kısmet değil demek ki” diyerek konuyu kapattı.

Aylar geçtikte Zafer Öğretmen'de bir umutsuzluk, bir karamsarlık başladı. Artık eskisi kadar konuşmuyor, her zaman ancak kendisinin geleceği espiriler yapmıyor olması herkesin dikkatinden kaçmadı. Özellikle Mahmut Hoca:

“Bu çocuk kurudu kabına girdi, şunun hayatına birazcık renk katalım...” diye, müdür yardımcılarını odasında bir şaka planı

kuruldu, Mahmut Bey nöbetçi öğrenciye:

“Oğlum, Serpil Öğretmenin dersten çıkınca buraya uğrasın” talimatını verdi.

On dakika sonra kapıdan giren Serpil Öğretmen:

“Beni çağırmışsınız Mahmut Öğretmenim.”

Mahmut Hoca:

“Otur kızım, senden bir şey isteyeceğim. İnan bu bir insanı hayata bağlamak için yapılan bir fizik projesidir. Senin de katkın gerekiyor. Şimdi telefonu açıyor ve Zafer Bey’i telefona çağırıyorum. Sen kendisine ilgi duyduğunu ve buluşmak istediğini söyleyeceksin. İsim vermeden, buluşma yeri olarak postanenin önünde beklediğini ve tanımak için elinde bir demet karanfil olacağını söyleyecek ve bu konuyu telefonda sonra tamamen unutacaksın.”

Öneri karşısında olup bitenlerden bir şeyler anlamayan Serpil Öğretmen bu isteğe itiraz etmek istedi.

“Ayıp olur bir meslektaş...” filan dediyse de Mahmut Bey’in ısrarı karşısında, telefon etmeyi kabul etti.

Zafer Bey dersten “acele telefonun var” diye çağrılmış, mesajı telefonda alan Zafer’in aklında Serpil olmasına karşın, kendi kendine:

“Ne olacak aylardır yüz vermiyor, bana ilgi duyan bir hayranım varken kaçırmamalıyım bu fırsatı. Hem Serpil’e de nispet olsun çatlasın. Dünya onun üzerine mi kurulu sanki?” düşüncesiyle

“Peki bekleyeceğim” dedi telefondaki bayana.

“Buluşma gününe büyük bir heyecan ve özenle hazırlanan Zafer Bey, buluşma saatinden 20 dakika önce postanenin köşesinde yerini almış, gelip-geçen genç hanımların ellerini kontrol ediyordu. Bir ara Mahmut Hoca’nın kendisine doğru geldiğini görünce işi varmışçasına postanenin içine girmek istemişse de geç kalmıştı. Ancak Mahmut Bey yanındaki Müdür Yardımcısına çenesiyle onu gösterirken ikisinin alaylı gülüşleri kaçmadı Zafer Bey’in gözünden, ama bunu düşünecek zaman değildi şimdi.

Saatler geçtiği halde ne gelen vardı eli karanfilli, ne geçen. Dersi başlayacaktı, 20 dakika sonra. Okuluna döndü, derse

girdi. Teneffüste öğretmenler odasında dalgın dalgın sigarasını yercesine çekerken, içeri giren bir öğrenci beyaz kağıda sarılı küçücük bir paketi Zafer Bey'e uzatarak:

“Hocam bunu postanenin yanında düşürmüşsünüz, Mahmut Bey bulmuş, size vermemi söyledi. Selamı var”

Zafer Bey küçücük paketi açarken: Postane... karanfil... kayıp...derken paketi açmıştı zaten. İçinden bir karanfilin çıktığını görünce senaryoyu kafasında tamamladı ve karanfili cebine koyarken:

“Vay Köklü vay, bana senaryo ha! Oyun nasıl olurmuş Mahmut Köklü? Bunu sana yalattırmazsam bana da Zafer demesinler..

Bu konuyu hiç konuşmadılar Köklü Hoca ile. Ve aradan tam iki yıl geçti. Serpil, bu olaydan bir yıl sonra evlenerek başka ile atandı; Zafer'in kalbini de götürdü giderken...

Uzun süre bir kıştan sonra; evinin bahçesindeki ağaçların yeşilliğine, kuşların cıvıltılarına kendini kaptırarak sabah kahvesini yudumlarken Mahmut Köklü'yü acı acı çalan telefon, daldığı bahar uykusundan uyandırdı.

“Alo! Ben Mahmut Köklü, buyurun efendim.”

“Mahmut Bey, biz bir yarışma için arıyoruz sizi. Şanslısınız, milyonlarca telefon numarasından siz çıktınız karşımıza. Bir deterjan firması adına açılan bu yarışmanın ödülü 600 lira. Size üç soru soracağız, muhtemel ki bileceksiniz.”

Mahmut Bey hiç beklemediği bu haber karşısında önce durakladı: 600 lira iki maaş tutarında bir para, üstelik sorular da kolaymış...

“Mahmut Bey, hatta mısınız?”

Kısa bir sessizlikten sonra:

“Evet efendim, sizi gayet net duyuyorum, ancak yarışmanın konusunu söylemediniz de biraz heyecanlandım” dedi.

“Efendim bizim ürettiğimiz “Fay”ı tanıyıp tanımadığınızla ilgili üç soru soracağım. Muhtemelen sizin evde de bu marka kullanılıyor. Eşiniz hanımefendiden de yardım alabilirsiniz. Hazırsanız birinci sorunuzu soruyorum. Fay kutusunun rengini söyler misiniz?”

“Tam bilemeyeceğim ama kırmızı mı, yoksa sarı mı desem”... Daha cümlesini bitirmeden telefonunun ucundaki ses:

“Kırmızı dediniz değil mi? Tamam birinci soruya geçtiniz. Şimdi ikinci soruyu yöneltiyorum efendim. Fay kutusunun ağzında kaç delik vardır? Bu soruda delik sayısında bir yanılmayı doğru cevap kabul edeceğiz.”

Mahmut Bey kararsız bir sesle:

“Efendim tam hatırlamıyorum ama, üç ya da dört diyeceğim.”

“Tamam efendim. Tam isabet dört delik var. Cevabınız doğru”

“Şimdi son soruya geldik, bunu bildiğinizde yarışma ödülü 600 lirayı kazanacaksınız. Eminim bu soruyu da bileceksiniz. Şimdiye kadar hafızanız sizi yanıltmadı. Bu sorunun cevabında ben de size yardımcı olacağım. Evet son soru şöyle Sayın Köklü.

Fay kutusunun boyu kaç santimdir?

“Vallaha tam olarak hatırlamayacağım ama 15 santim desem..”

“Çıkın efendim, çıkın.”

“22 santim.”

“Biraz daha efendim, biraz daha.”

“25 santime bir itirazımız olmayacak herhalde?”

“Nasıl efendim, 25 mi dediniz? Mahmut Bey, Mahmut Bey, kendinize uyan uzunluğu pazarlıkla buldunuz. Şimdi al da o kutuyu münasip bir yerinde sakla.”

Mahmut Bey ne diyeceğini, ne cevap vereceğini düşünürken telefon kapandı. Ancak bir ara “hohok-hoh” diye tanıdığı bir gülme sesi duyar gibi oldu.

Bu telefon konusunu kimselere açmadı Mahmut Bey. Ancak bu şakayı yapmanın kim olduğunu da düşünmeden edemiyordu...

Bu tatsız olayın üzerinden altı ay geçmişti. Bu kez Mahmut Bey’in Müdür Yardımcısı odasında çalan telefonun ucundaki ses:

“Mahmut Köklü Bey’le görüşmek istiyorum. Ben emniyetten Komiser Cevat.”

“Buyurun komiserim, ben Mahmut Köklü.”

“Sayın Hocam, birkaç ay önce bir telefon sapığı tarafından rahatsız edildiğinizi biliyoruz. O namussuzu tespit ettik. Ancak aranızda geçen konuşmayı bilmek zorundayız. Lütfen olayı kelimesi kelimesine, hiç atlamadan olduğu gibi anlatır mısınız?”

Mahmut Köklü bu olaydan karısına bile söz etmemiş, böylesi bir “işletilmeyi” bir türlü içine sindirememişti. Ancak şimdi herkes duyacak, düştüğü durumu insanlara açıklayamayacaktı. Ancak komiser de cevap bekliyordu.

“Sayın komiserim, ben o ahlaksızı affettim. Öğretmenler kin tutmazlar; kaldı ki konuşmayı da tam hatırlamıyorum. Ancak merak ettiğim, siz nereden duydunuz bu olayı?”

“Sayın Hocam, istihbarat diye bir şey var bu memlekette. Siz polisi uyuyor mu sanıyorsunuz? Biz olayı anında öğrendik, ama sapığı yakalamak zaman aldı. Biz aylarca uğraşalım Hocamıza yapılan hakareti cezasız bırakmayalım diye de, siz ‘konuşmayı unuttum’ diyeceksiniz. Hocam adalete yardımcı olmak istiyor musunuz, istemiyor musunuz? Yoksa size bunca hakareti yapan bir ahlaksızı koruyacak mısınız?”

Mahmut Bey yutkundu “konuşmayacağım” diyemezdi. Olayı kısaca anlatırım biter, ne yapalım kaderde polise düşmek de varmış diye düşündü.

“Sayın komiserim, telefon açan adam bir yarışmadan söz etti. Üç soruyu bilirim 600 lira ödül kazanacağımı söyledi. Ne bileyim bunun bir tuzak olduğunu.”

“Yarışma konusunun ‘Fay’la ilgili olduğunu biz de biliyoruz. Hatta birinci soru renkle ilgiliymiş, ikinci soruyu tam olarak alamadık, sizden dinleyelim Hocam”

“Neydi tam olarak hatırlamıyorum.”

“Hatırlamaya çalışın Hocam, çok önemli. Fayın aktığı deliği sormuş olabilir mi?”

“Ha, evet, evet kaç delik var diye sordu da, ben üç-dört demiştim.”

“Son soruyu hatırlıyor musunuz Hocam?”

“Üzgünüm sayın komiserim ama inanın hiç hatırlamıyorum. İnanın, yoksa yardımcı olmaz mıyım?” dedi çaresizlik içinde.

“Sayın Köklü o sapığın ceza alacağı ve suç sayılan bu bölümü hatırlamamanız imkansız. Bizim elimizde konuşma metni var zaten, ancak sizin teyit etmeniz gerekir. Bildiğimiz kadarıyla üçüncü soru olarak, kutunun boyunu sormuş”

Mahmut Bey yutkundu, “hatırlamıyorum” diyecekti ama mademki ellerinizde konuşma metni var saklamanın anlamı yoktu. Boğazına dizilen katı lokmaları yutar gibi:

“Sayın komiserim, o ahlaksız kutunun boyutunu sordu, ben ‘15 santim’ dedim, o da “çık çık” diyerek 25 santime beni çıkarttı ve bildin dedi. Başka bir şey yok.”

“Bu kadar mı Hocam? Konuşma burada bitmemiş bizim bildiğimize göre.”

“Evet sizin bildiğimize göre, sizin bildiğimize göre. Eee be birader, neye ısrar edip duruyorsunuz. Madem biliyorsunuz, ben söyleyince farklı mı olacak? Muradına mı ereceksin? Evet o sapık, o terbiyesiz herif bana ‘Al bu kutuyu münasip yerinde sakla’ dedi.”

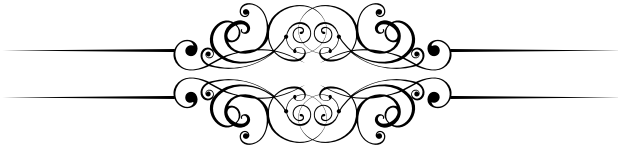
“Peki sayın Hocam 6 aydır dura dura hala karanfil olmadı mı bu meret?” Ve arkasından tanıdık gelen o “Hööhh... höhh, höh...” diye gülen sesi duyar gibi oldu Mahmut Bey. Ancak cevap bile vermesine fırsat kalmadan kapandı telefon.

Mahmut Bey yarışma sorularıyla, istihbarat senaryosunu, karanfil birleştirerek hasmını bulmak için kafa patlatıyordu. Karanfilde tanıdık gelen gülme sesi birisini çağırıyordu ama, ihtimal vermiyordu. “O kadar zeki değil” diye geçiriyordu içinden...

Olaydan iki gün sonra öğretmenler odasında arkadaşlarıyla ders arasında çay içen Mahmut Bey’e nöbetçi öğrenci bir paket uzatarak:

“Hocam bu size aitmiş. Zafer Bey selam söyledi. Bunun çillenip çillenmediğini bildirecekmışsiniz ona”

Paketin içinden eğik-bükük olmuş bir “fay” kutusuyla, kurumuş bir karanfil çıktığında Mahmut Bey’in kafasındaki sorular yerli yerine oturmuş ve telefonda duyduğu “hööhh,höhh” diye gülen sesin sahibinin Zafer olabileceği o zaman da aklına gelmiş, ancak, konduramamıştı. Şimdi taşlar yerli yerine oturmuş, herşey açıklığa kavuşmuştu. “Sendin ha Zafer, sen. Bunu yanına bırakır mıyım hiç?!...”

Mahkemelik Şaka

Bu Şaka;

Araştırmacı, Eğitimci Yazar, Şair, Eleştirmen Can Yoksul'un anlatımından alınmıştır.

Rahmetli Cemal Solmaz Ağabey benden yaşlıydı. O, hem avukat, hem de Çorum'da bir partinin il başkanıydı. Sevdiğim, saydığım bir insandı. Çorum'da oldukça hatırı sayılırdı da... Sıkı-fıkı değildik ama, yine de aramızda bir dostluk bağı vardı.

Düğün kartını uzatırken:

“Hocam, düğün hem köyümüzde, hem de kentte” dedi. “Siz nereyi isterseniz oraya gelebilirsiniz. Ancak şunu söyleyeyim sizin arkadaşlarınızın çoğunluğu köye gelecekler. Sizin de köye gelmenizi öneririm” diye beni köye yönlendirdi. Düğün kardeşinin düğünüydü.

Sordum-soruşturdum, “Düğüne kimler davetli, nereden nasıl gidilecek; nasıl buluşulacak; ne zaman gidilecek...”

Bir minübüs dolusu olmuşuk. Hep birbirimizi tanıyor, çoğunluğu da öğretmenler oluşturuyordu.

Gökçepınar Köyü'ne vardığımızda düğün kâhyası, davul zurna yanlarında bulunanlar bizleri sevinçle karşıladılar.

Aramızda bulunan Veli Kelek Gökçepınar'da uzun süre öğretmenlik yapmıştı. Düğün kahyası olan Aşık namıyla tanınan kişi Veli Kelek'i görür görmez hemen yakasına yapıştı:

“Hocam senden ‘okuyuntunu’ peşin istiyorum” diye tutturdu.

Veli Kelek direniyordu:

“Yahu Aşık, ne yeyip-ıçeceğimizi bilmiyorum. Bu yüzden sana ‘okuyuntunu’ peşin vermeyeceğim. Arkadaşlarla kararlaştırır uygun bir şekilde veririz.”

Âşık direttikçe diretiyordu:

“Veli Hocam, özellikle senden okuyuntunu peşin alacağım...”

Nihayet bir çözüm bulundu, Veli Kelek, düğün kahyası Âşık'ın elinden kurtarılarak, ev sahibimiz Ahmet Solmaz'ın bize ayırdığı odasına kavuştuk. Âşık'ın yaptığı, bize bir şakaydı elbet.

Konu yeniden gündeme geldi. Nasıl olsa bu Aşık'la bir daha karşılaşacaktık. Biz de Aşık'a bir şaka hazırlamalıydık. Ne yapmamız gerekiyordu. Yapılacaksa ne ve nasıl yapılacaktı? Ne yapacağız? Sorusu üzerinde uzun uzun tartışıldı.

Aşık hiç türkü söylememiş,

Aşık hiçbir içki içmemiş,

Aşık'a ya türkü söyleteceğiz, ya da rakı içireceğiz. Bu iki konuda karar kılındı. Ancak nasıl ve kim yapacaktı bunu. Aşık çok kurnazmış ve hiç oyuna gelmezmiş. Aşık gelenlerin hepsini tanıyor, yalnız beni tanımıyordu. Ben de:

“Tanımadığım bir kişiye şaka yapmam” diye direttim.

“Sen merak etme, kötü bir sonuç olmaz, bu bir şaka...” diye, beni Aşık'a bir şaka yapmam için ikna ettiler.

Görevim belirlenmişti. Hiç türkü söylemeyen Aşık'a ya türkü söyletecektim, ya da bir içki içirecektim.

Zorla da olsa görevi üslendirdiler. Ama kimse bu işi nasıl yapacağını bilmiyordu. Ben “Hem türkü söyleteceğim, hem de rakı içireceğim, göreceksiniz...” diye söz verdim. Herkes merak içinde, Aşık'ın gelmesini bekliyordu.

Sofra kuruldu. Yiyecekler, içecekler ortaya kondu. Ev sahibi Ahmet Solmaz çok keyifliydi. Ne de olsa hanesine hatırı sayılır konuklar gelmiş, O, bu insanları “ağırlayacak”tı. Bunun için de gurur duyuyordu.

Anadolu köylerimizde, yemenin-içmenin bir töresi vardır. Yemeye-içmeye hep birlikte oturulur, önce konukların yemeye-içmeye başlaması istenir; birisi konuşurken sözü kesilmez, can kulağı ile dinlenirdi.

Söz-sohbet arasında birer bardak rakı almıştık. Konuşmalarımız hep düğün kahyası Aşık üzerineydi.

Bir de baktık ki davul-zurna gümbür gümbür bizim odaya geliyor. Düğün kahyası Aşık'tan başka daha bir çok insan aniden bizim odaya doldu. Kimileri yer bulamayıp ayaktaydı.

Aşık içeri girince ben ayağa kalktım; ayağa kalkmamla

sendeleyip düşmem bir oldu. İki-üç kişi tutup kaldırdılar. Güya sarhoş olmuştum. Ayakta bir daha sendeledim. Düşmemek için Aşık'ın yakasından tuttuğumla yanıma çekip oturtmam bir oldu. Nasıl birdenbire sarhoş olduğuma birlikte geldiğimiz arkadaşlar bile şaşırılmışlardı.

“Gel bakalım Aşık Baba” dedim. “Ben aşıkları çok severim. Çok şükür ki milletimizin içinden Yunus, Pir Sultan, Karacaoğlan, Köroğlu, Dadaloğlu, Veysel... gibi nice aşıklar türemişler. Onlar bizim dilimizi, kültürümüzü bin yıllardır bu günlere taşımışlar. Bizlere yol-yordam göstermişler. Bugün bu görevi yapanlardan biri de sensin demek. Senin ellerini-ayaklarını öperim. Haydi bizlere bir türkü söyle de şu aşıklığımı göster” diye, daha buna benzer nice diller döktüm. İçerideki herkes pür-dikkat bizi dinliyor, odada çıt yoktu.

“Bana Aşık derler ama vallahi-billahi benim aşıklığım yoktur. Ne cemlerde, ne de başka yerlerde saz çalıp türkü söylediğim görülmemiştir, duyulmamıştır.”

“O halde Aşık Baba şu bir bardak rakımızı alıp iç de dillerin açılısın...”

“Vallahi-billahi benim hiç içki içmediğimi herkes bilir.”

“Demek sensin biz gibi misafirlerin istediğini yerine getirmeyen. Bize hakarettir bu” deyip belimden sıyrıp çıkardığım kocaman isli-pasli bir karadağı (tabanca) aşığın göğsüne dayadım. Toplu karadağın içinde hiç mermi yoktu. Ancak görüntüsü insanı ürkütüyordu.

Aşık bir gözüme baktı, bir de göğsüne dayanan karadağa. Elini kulağına atıp yanık bir uzun hava çekti. İçeride herkes şoktaydı. Aşık türkü söylerken sıyrılmalı pencere sıyrıldı, dışarıya sıkılan mermiler içeriye ayrı bir hava daha verdi. Aşık ya çok korktu, ya da coşa geldi. Yanık sesiyle duyulmadık türküleri birbirine ekledi.

İçeridekiler şaşırılmışlardı. Türkülerden sonra Aşık'a:

“Al bakalım Aşık Baba dünyada yaşayan bütün insanların, çoluk-çocuklarımızın geleceği aşkına ve bütün aşıkların aşkları aşkına, şu bir bade rakıyı içmeye sizi davet ediyorum” dedim.

Aşık hemen elime sarıldı, doldurduğum rakı bardağını kaldırdığı gibi kafaya dikti. Herkes hayretler içerisinde bizi

izliyordu. “Yeter, rakı içmesine gerek yok” diyenlerin sözünü duymuyordu bile.

“Aşık Baba benim üzerime aldığım görev bitti. Şimdi kalk, birlikte bir Çorum Halayı çekelim” dedim.

Davul-zurna Çorum Halayı vurdu. Arkasından da Allı Turna halayına geçtik. Hem de türküsünü söyleyerek...

Herkes olup bitenleri bir film izler gibi izlediler. Davul zurna eşliğindeki halaylar bitince, ekip bir başka odaya yönlendi.

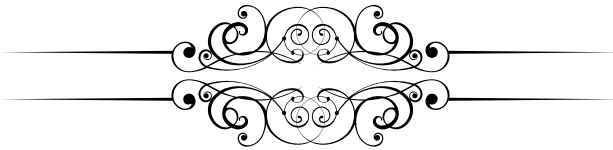
Aşık'a nasıl türkü söyleyip, rakı içirdiğim köye yayılmış, herkes Aşık'la alay edip, dedi-kodular uzayıp gidiyormuş,

Aşık olup bitenleri bir onur meselesi olarak düşünmüş, biri de Aşık'ın “kafasına girerek”, onun dediklerini ve olayı anlatan bir dilekçe yazdırıp Cumhuriyet Savcılığına vermiş. İşin içinde Aşık'a çektiğim silah da vardı.

Kamu davasıydı. Savcı hemen Cemilbey Karakolu'na emir yazdırıp olayın araştırılmasını istedi. Ancak araya Cemal Solmaz girdi ve Cemilbey Karakolu'ndan araştırma için giden personele köydeki bir başka Ahmet Solmaz'ın evi ve adresi verdirildi. 2. Ahmet Solmaz evinde böyle bir olayın olmadığını en kutsal şey üzerine yemin-billah ederek anlattı. Tutanaklar da 2. Ahmet Solmaz'ın ifadesine göre tutuldu.

Tutulan tutanakları 2. Ahmet Solmaz rahatlıkla imzaladı. Daha sonra da Avukat Cemal Solmaz olayı tüm çıplaklığıyla savcıya olduğu gibi anlatmış. Savcı Bey de kikir kikir gülererek dosyayı kapattı.

Böylelikle cezadan kurtuldum. Yapılan bir şaka neredeyse beni ceza evine kapatacaktı...

Ceza Korkusu

Bu şaka;

Şair ve Yazar saygıdeğer ağabeyimiz Sayın İsmet Çenesiz'in anlatımından alınmıştır.

Yıl bin dokuz yüz doksan beş. Aylardan Ekim... Çorum'da bir önceki yıl, insanların geceleri dışarıda nefes alamayacağı kadar hava kirliliği yaşandı.

Zamanın Belediye Başkanı rahmetli Dr. Turan Kılıçcıoğlu ağabeyimiz. Kendisi ile tatlı sohbetlerimiz olurdu. Bugün olduğu gibi, o günlerde de becerebildiğim kadarıyla yazıyorum. Ancak, gerek yazılarda, gerekse şahsına karşı kusur etmiyorum. O da seviyor bizi...

O yıllar, kentimizin medarı iftiharını saygıdeğer doktorlarımızdan Rifat Patır Ağabeyimin evinde kiracı olarak oturuyorum. Apartman yöneticimiz Türk Müziği Koro Şefi meşhur müzisyenimiz.

Hava kirliliğinden dolayı belediye çeşitli yayın organları ile ve de belediye hoparlöründen yayın yaparak, 29 Ekim'den önce kaloriferlerin yakılmasını yasakladı. Yakanlar hakkında para cezası uygulanacağını da ayrıca duyurdu.

Unutmamışsam aynı yıl yirmi Ekim, sevgili dostum Vedat Battal Ağabey Samsun'dan gelerek benim konuğum oldu. O yıllar doğalgaz yok. Kaloriferlerde kömür yakılıyor.

Vedat Ağabeyle akşam eve gelirken bir de baktım ki, bizim apartmanın bacasından duman tütüyor. Hem de iyisinden. Yani bizim apartmanın kaloriferleri, yasak olmasına karşın, yakılmış. Bunu görünce yöneticiye bir şaka yapayım dedim. Vedat Ağabeye de "Benim sesimden anlar telefonu sen et" dedim. Eve girince yönetici ile ne konuşacağını da yazıp Vedat Ağabeye verdim.

Yöneticinin telefonunu çevirdim ve ahizeyi Vedat Battal Ağabey'e uzattım. O konuşmaya başladı.

“Ben belediyeden Zabıta Müdürü... Siz kaloriferleri yakmışsınız. Kaç gündür ilan ediyoruz 29 E-kim'den önce kaloriferler yakılmayacak diye. Bizleri ceza yazmaya mecbur etmeyin. Kaloriferlerinizi acilen söndürün lütfen” deyip telefonu kapattı.

“Bak Vedat Ağabey, sonunun ne olacağını gör” dedim.

Çok geçmedi ki kapının zili çaldı.

“Geldiler” dedim Vedat ağabeye. “Yalnız sen onların yanında hiç konuşma. Konuşursan sesinden anlar.”

Kapıyı açtım, karşımda değerli dostum yönetici ve kalorifercimiz Şaban.

“Buyurun, hayırdır inşallah” dedim.

İsmet Ağabey: “Annem, biliyorsunuz rahatsız, yaşlı da... Üşüyor kadıncağız. Ben de kaloriferleri yaktırmıştım. Şimdi Zabıta Müdürü telefon etti. Kaloriferi söndür, aksi takdirde ceza yazarız dedi. Cezası da ağırırış. Ne yapacağız?” diye sızlandı.

“İçeri buyurun” dedim ve ikisini de içeriye aldım. “Boş ver, bir çaresine bakarız. Endişelenme...”

“Endişelenmesi var mı? Benim yüzümden, apartman sakinleri neden ceza çeksin?” dedi ve değerli yöneticimiz kaloriferciye sert bir şekilde: “Hemen kaloriferleri söndür. Su mu dökersen, ne yaparsın, nasıl söndürürsen söndür. Hemen şimdi haydi...” diye Şaban efendiyi gönderdi.

Yöneticinin haberi olmadan ben dışarı çıktım. Şaban efendiye yavaşça, “Sakin söndüreyim deme. Telefonu ben ettim” dedim ve içeri girdim.

Kalorifer kazanının altındaki yanan ocağa su dö-külürse, buhar, kül tozu, duman... kalorifer kazan dairesini kapladığı gibi, merdiven boşluklarını da perişan eder.

“Sayın yöneticim, neden bu kadar endişe ediyorsun? Ben belediye başkanına telefon ederim. Hastamız vardı, mecbur olduk yaktık derim. Hatta Dr. Rifat Ağabeyin de selamını söylerim. Boş ver. Endişelenme” diyerek, huzursuzluğunu gidermeye çalıştım.

Yöneticim, can dostum teşekkür edip kalktı. Göndermedim ve onu da yemeğe bıraktım.

“Ben telefon edeyim” diye oturma odasındaki telefona gittim. Telefon rehberine bakmak bahanesi ile biraz oyalandım. Yanlarına geldiğimde ne yönetici, ne de Vedat Ağabey, hiç konuşmuyorlardı. Ben bir-iki laf ediyorum, kısa kısa cevap veriyor yönetici mahcubiyet duygusu içinde. Vedat Ağabeyde “çıt” yok. Tembihli ya, konuşmuyor. Yemeğe oturduk. Çorbalar geldi, içildi. İkinci yemeği getirecek hanım. O zaman Vedat Ağabey:

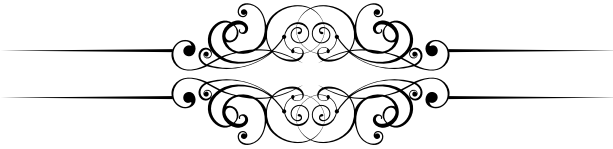
“Çorba çok güzel olmuş Gülten Hanım. Ellerine sağlık...” deyince bizim müzisyen yönetici hemen “kulak kabarttı”, Vedat Ağabey’e sert sert baktı:

“Telefon eden siz miydiniz yoksa?” diye tatlı-sert çıkıştı.
Gülüşmelerden yemeği nasıl yediğimizi anlayamadık...

Birkaç gün sonraydı. Beş-altı kişi sohbet ediyoruz. Aramızda da değerli müzisyen yöneticimiz de var. Sohbet sırasında yönetici:

“Bu İsmet ağabey var ya, geçen akşam beni bir güzel işletti. Bir de adam bulmuş, tam robot. Nerden bulduysa? Hiç mi, hiç konuşmuyor...” diye olayı tekrar anlattı..

Hep birlikte gülmeye başladık ama kendisi bizden daha fazla gülüyor...

NİSAN BİR

Bugün pazarlarda limon... vs. satan öğretmenler olduğu gibi, ben de yetmişli yıllarda öğretmenliğin yanı sıra, boş zamanlarımı değerlendireyim diye “sanatsal” bir ek iş yapıyordum. Elimdeki işim bitmemiş olmalı ki, o gün okula birkaç dakika geç kaldım. Nöbetçi öğretmen, “hababam sınıfı”na dönmüş olan sınıfıma girip “Çocuklar çok gürültü yapıyorsunuz. Öğretmeniniz kaza yapıp öldü. Öğretmeninizi seviyorsanız sessiz durun. Açın kitap-defterinizi sessizce çalışın...” gibi söylemlerle, sınıfın gürültüsünü kesmek için şaka yapmış.

Bu şakayı ciddiye alan sınıfta “çıld” mı çıkar? Sanki bir değil birkaç öğretmen var sınıfta...

Okula gelip sınıfa girdiğimde, her öğrencinin önünde ilk dersin kitabı-defteri açılmış, sınıf başkanını da öğretmen masasında oturur buldum. Sınıfım umumiyetle hep böyleydi ama nedense o gün gürültü yapmışlar ve nöbetçi öğretmenlerden de “uyarı” görmüşlerdi. Ben gürültü yaptıklarını ve nöbetçi öğretmenin ikazlarını bilmiyorum ya, benden de ikaz yerine kocaman bir aferin aldılar. “Her zaman olduğu gibi, sınıf böyle olmalı. Siz okulun örnek sınıfısınız...” diyerek onları taltif ettim.

Sınıfım derse başlamak için hazırdı bence. Herhangi bir hazırlığa başlamadan derse başladığımda iki öğrencimin yokluğunu fark ettim. Ben, geç kalmışlığımın kendimdeki suçluluk duygusu ile, içimden, “onlar da benim gibi geç kaldılar...” diye geçirdim.

Sınıfımda çok neşeli, sevimli, çalışkan... Aziz... adında bir öğrencim vardı. Aziz yanına bir arkadaş olarak, nöbetçi öğretmenin “... öğretmeniniz kaza yapıp öldü...” sözünü duyunca, koşarak bizim eve gitmişler. Çılgınlar sanki müjde verecekler!

Ders saati bitmeye yakın ikisi de pür-telaş, şaşkın bakışlarla sınıfa girdiler.

Bizim eve gidip “Öğretmenimiz kaza yapıp ölmüş...” dediklerinden sınıftaki arkadaşlarının hiçbirisinin haberi yok.

Sınıfta beni görünce şaşkın şaşkın bakıştılar “öğretmenimiz öldü diyorlardı, herhalde hortladı...” dercesine. Ben ise, bu şaşkın tavırlarını “Neden geç kaldınız?” diye, ben onlara kızıp bağıracağımdan dolayı olduğunu zannediyorum. Hiçbir şey söylemeden, “oturun yerinize” dedim ve derse devam ettim. Kendimin geç kalmışlığından dolayı, bende de var ya mahcubiyet...

Onlar eve gidip haber verdi ya, bizim evin ortasına bir “kor” düşmüş ki, o biçim... Aziz, azizliğini yapmış gerektiği kadar.

Evde çocuklarım yok, okuldalar ama hanım, komşulara ağlayarak haber vermiş. Komşular dediğim, hepsi de hanımın yakın akrabaları, Evdeki “kor” etrafa da sıçramış sizin anlayacağınız.

Tesadüf bu ya, aynı gün, benim derse başlama saatlerimde, benim iş yerimin yakınlarında araba kazası olmuş. Kaza yapan adam ölmüş. Hastane morguna konmuş.

Hanım ve akrabaları, Aziz’in “azizliği” üzerine hastaneye koşmuşlar. Görevliye morgu açtırıp bakmışlar, ben değilim. Aynı hızlılıkla okula gelmişler.

İkinci derstemiydi, üçüncü derstemiydi anımsayamıyorum. Üç-beş kişinin aniden sınıfa girişi beni şaşırttı. Sanki baskın vardı sınıfa. Daha ne olduğunu anlamadan, gelenlerin en önündeki hanımım, beni sağ-salim bulmanın sevinci ile ve de yöreye özgü bir beddua ile “Bu lafı çıkartanların ocağı sönsün, Allah’ım sana yalvarıyorum..” deyip sınıfın kapısının önüne yığılıp kaldı. Koridorda bir bağırışmadır başladı akrabalarca. Sınıfı o koridorda olan arkadaşlar “Ne oluyor?” düşüncesiyle dışarı çıktılar. Öğrenciler çıktılar...

Onları duyunca “Yok böyle bir şey. Size kim söyledi? Görüyorsunuz yaşıyorum. Nereden çıktı bu laf?...” diye, gelenleri sakinleştirip okuldan dışarı çıkardım ve kendi ilentileri ile geri gönderdim. O arada dışarı çıkmış olan yanımdaki arkadaşlarla birbirimize bakıştık. Hiç kimsenin ne olduğundan haberi olmadığı gibi, ben de ne olduğunu tam anlamış değildim. Bizim Aziz de, ikinci “azizlik” yapıp “Öğretmenim böyle böyle

oldu” demiyordu. Ne yapsın çocuk, kızıp bağıracağımdan, hatta döveceğimden korkuyordu her halde...

Bir sonraki ders arasındaki dinlencede, o günün nöbetçi öğretmeni, gürültü yapan benim sınıfın öğrencilerini susturmak için Nisan Bir Şakası yaptığı anlaşıldı. O gün Bir Nisandı çünkü...

O günden sonra birkaç gün, günün konusu benim ölümüm olduğu gibi, tanıdık ve yakın çevremde de konu aynı oldu. O günün akşamından itibaren bizim evin her akşam konuğu vardı. Evde her akşamın konusu “benim ölümüm” oluyor, böyle şakanın yapılmaması vurgulanıyordu. Şakayı yapan arkadaşta giyaben beddualara varan ilentiler yapıyordu. Hatta akrabalarından “Okula gidip, o şaka yapanın yakasından tutup oracıkta rezil edeyim...” diyenler oluyordu. Benden “yüz” bulsalar gerçekten de gelip yaparlardı. Ancak ben onlara “Olan olmuş bir kere, geri getirecek halimiz yok. O da çok pişman, böyle olacağını bilmemiş...” gibi sözlerle “dizginliyordum”. Yani aile kızgındı arkadaşta, aile etrafı kızgındı...

Şakayı yapan bayan öğretmen Hatice Hanım, öğretmenler odasında bana “Bugün size gidip, hanımınızdan özür dileyeceğim...” alçak gönüllülüğü karşısında, ben de O’na “Bugün gitme. Şimdi size çok kırgın ve kızgınlara. Gidince hoş olmayan tavır ve sözlerle karşılaşabilirsin. Yarın, öbür gün git” dedim. Ve arkadaşlar arasında da bu sözlerim onay gördü. Amacım, hanımına tembih edip, özür dilemeye gelecek olan bayan arkadaşımıza bir konuk muamelesi yaptırmaktı. Ve evde hanımımınla tartışarak, şaka yapan arkadaşta “bir konuk gibi karşılanma” kararı aldık.

Şimdi bizim eve, hanımından özür dilemeye giden Hatice Hanım’ı dinleyelim:

“Nereden bilirdim ki sınıftaki ‘yaramazın’ koşarak size gidip, sanki müjde verircesine haber vereceğini. Biliyordum ki, birkaç dakika sonra siz geleceksiniz. Şakanın bu boyuta varacağını bilsem yapar mıydım hiç. Ama ne pahasına olursa olsun, hanımınızdan özür dileyecektim. Siz ne kadar tembih etseniz de hanımınıza ben mahcup ve çekinerek gidiyordum

evinize. Ne söylerse söylesinler haklılardı. Çünkü böyle bir şakayı yapmamalıydım. Keşke sizinle birlikte gitseydim. Hanımınız beni görünce suskun karşıladı. Ama sonra, bir konuk muamelesi gördüm.

Ben özür dileyip kalkacaktım, bırakmadı. Özel çay ve yiyecekler hazırlayıp ikram etti.

“Ee” dedim... “Keşke sizinle birlikte gitseydim de neyin nesi? Hoş olmayan bir şey mi söyledi?”

“Hayır, hayır. Sizin evin sokağın köşesini dönerken kulaklarım neler duydu neler. Ne terbiyesizliğim kaldı, ne de edepsizliğim. Hatta o...pu bile dediler...”

Hanımın dayısının karısı Şahan ablamız vardı. Şahan Abla beni çok severdi. Hastaydı kendisi. Evi de bizim evin sokağın köşesindeki evdi. Altına minder alır, havanın iyi günlerinde hep kapısının önüne otururdu. Yanına birkaç hanım daha gelir sohbet ederlerdi. Şahan Ablamız, erkek olsun-kadın olsun oradan geçenlere “takılır”, tatlı şakalar yapardı. Bana da hep “Enişte” derdi. Hatice Hanım’ın tarifine göre, Şahan Abla’ya rastlamıştı Hatice Hanım.

“Sokağın köşesindeki evin kapısının önünde birkaç bayan oturuyordu. Zayıf, kara-kuru olanı beni öğrenmiş olmalı ki, ben yanlarından geçerken, benim duyacağım şekilde, güya diğer kadınlarla konuşuyormuş gibi, “Gız bu o...spuymuş eniştayi öldüren. Vay k...pe vay. Ataş baş’a toprak karnı’a...” diye kulaklarım neler duymadı ki... Hepsini sineye çektim. Ne deseler haklıydılar. Çünkü böyle bir şaka yaptığım için suçluydum. Dönüp izah edemezdik ki, “isteyerek olmadı...” diye o kadınlara. Bunları duyunca çok korktum ve korku ile de size girdim. Dediğim gibi hanımınız önceleri durgun ve suskun karşıladı beni. Ancak sonraları bırakmadı, çay yaptı, yiyecek ikram etti. Bir konuk muamelesi gördüm. Sağ olsun, beni de o hanımların yanından sokağın köşesine kadar da uğurladı. Bundan sonra hiçbir kimseye böyle şaka yapmayacağım. Bu bana bir ‘ders’ oldu. Hepinizin huzurunda söz veriyorum...”

Saygıdeğer arkadaşım Hatice Hanım, bilmem bu “Nisan Bir Şakası” yazımı okur mu? Okursa şayet, o günleri yaadederek çok güler herhalde. Ancak inanıyorum ki, mutlaka sözünde duruyordur...

Kömüş ve Kaymak

Bu şaka;

*Benim Ağaoğlu Anı Romanının kahramanı Merhum Nihat
Kayım'ın anlatımından alınmıştır.*

Ellili yıllarda, varlıklı ailelerin evlerindeki ahırda besledikleri inekleri “kömüş”leri (manda) olurdu. Bu “sağmal” hayvanlar o ailenin süt, yoğurt, yağ ve kaymağını karşılar, bunlar o zamanlar çarşı pazardan alınmazdı. Ayrıca koyun beslenir, gerekli hayvansal gıdalar koyun sütünden de elde edilirdi. İhtiyaca göre de semiz görülen hayvan güz aylarında kesilerek “etlik” yapılır, bir kış boyu yenilirdi. Hayvanların tımarı gece ahırda yapılır, gündüzleri ayrı çobanlarla, şehrin dışındaki çayırliklara yaylıma götürülürdü. Hayvanlar, her mahallenin belli alanlarında sabahın erken saatinde toplanır, çobanlar sürünün tamamlanmasını beklerlerdi.

Örnek olarak söylemek gerekirse Yazı Çarşısı'nda şimdiki göbeğin sağ tarafı, eski ceza evinin olduğu yere kadar meydanlıktı ve burada biriken “sağmal” hayvanlara, sırtında “dağarcığı”, elinde topuzlu değneği Çolak-Topal Ahmet çobanlık yapardı. Göbeğin batı kısmındaki alanda (şimdi üçgen şeklinde apartman var) çitle çevrili “koyun ağılı” vardı. Koyunlar da burada toplanır, sonra yaylıma götürülürdü. Yaylımda yayılan hayvanlar akşama doğru getirilir, sahipleri tarafından evlerindeki ahırlara konurdu.

O yıllar şimdiki gibi beton yığını olan apartmanlar yoktu. Tek katlı veya iki katlı bahçeli, müstakil evler vardı. Bu evlerin altında bodrum gibi tek oda, “mahzen” denilen, şimdiki kiler gibi kullanılan küçük pencereci, yazın soğuk olan odalar vardı. Yapılan yağlar, kaymaklar, yoğurtlar, akşamdan artan yemekler... buzdolabı, tel dolap olmadığından “mahzen”e konurdu. Bu yiyecekler, çok büyük, ince söğüt çubuğundan örülmüş “sele”lerin üzerine konur, üzerine de “kalbur” veya “gözer” kapatılarak kokması önlenirdi. Yapılan “etlik”lerin bir kısmı haşlanarak “diki” yapılır, kemikli etler de güneşte kurutularak yine “mahzen” de muhafaza edilirdi.

İşte o zamanın yaşantısında varsıl ailelerin birinin “kömüş”ü vardır. Ve yeni buzağlamıştır. Kömüş yaylıma gider, yavru buzağı evde kalır. Akşama kadar yaylımda “sütlenen” hayvanın sütünün bir kısmı sağılacak, bir kısmı da buzağı emerek beslenecektir. Akşamüzeri kömüş eve gelmez. Ev sahibi Maide Hanım evde beklemektedir. Kömüş gelmeyince Maide Hanım “Herkesin malı melalı geldi. Bizim kömüş gelmedi..” diye çobana sormak için evden çıkar. Maide Hanımın akrabası, şakacı Fehmi Beyin evi, Maide Hanımlardan birkaç ev ötededir. Maide Hanım çok narin bir hanım olduğundan Fehmi Bey ona “Kuru kız” diye hitap eder. Maide Hanım da Fehmi Beye “Deli oğlan” der.

Maide Hanım kömüş gelmedi diye çobana sormaya giderken, Maide Hanım’ın mutlaka çobana gidip soracağını bildiği için Fehmi Bey de kapısının önüne çıkar.

“N’o Kuru kız, nereye böyle? Akşam akşam yine “yel atı’na binmişsin” diye sataşır. Fehmi Beyin sataşma sorusunu Maide Hanım:

“Kömüş gelmedi. Yavrusu ahırda acıktı. Çobana sormaya gidiyorum” diye yanıtlar.

O anda Fehmi Bey’in dış kapıya yakın ahırdan bir “möö” sesi işitilir. Fehmi Bey:

“Kuru Kız, ben de dün bir kömüş aldım. Gitmeden bir bak...” diye Maide Hanım’ı yoldan çevirir. Birlikte ahıra girerler. Maide Hanım ahıra girer girmez bir de ne görsün, Fehmi Beyin “aldım” dediği kömüş, eve gelmeyen kendi kömüşüdür.

“Ulan Deli Oğlan, demek sen sakladın bizim kömüşü, yavrusu acıktı, bağırıp duruyor. ‘sal’ şu hayvanı” diye çıkışır Maide Hanım.

Fehmi Bey de:

“Kömüşün kaymağı iyi olur. Bolca kaymak yapıp bana gönderirsen salarım” diye şart koşar.

Maide Hanım bir gün sonra göndereceğine söz verir.

Ertesi gün akşam üzeri Maide Hanım oğluna “Al şu kaymağı, Fehmi amcanlara götür. Kapıdan ver, içeri girmeden tez elden gel...” diye tembih eder. Çocuk, üzeri “dingil” denen, kubbeye benzeyen, büyük ve derince kabı alır Fehmi Beylere

götürüp, annesinin tembihlediği gibi “Annem gönderdi” diye bahçede çalışan Fehmi Beye kapıdan verir.

Fehmi Bey, kabın kapağını kaldırmadan içeriye seslenir:

“Hanım... Bizim Kuru Kız sözünü tuttu. Kömüş kaymağı göndermiş. Al “mahzen”e koy, bozulmasın...”

diye hanımına verir. Karısı Nadire Hanım kabı alıp götürürken de “Bolca kaymak geldi. Bir de ekmek kadayıfı alayım da ağız tadıyla yiyelim. Birazını da yarın sabah kahvaltıda balla yeriz...” diye ilave eder.

Nadire Hanım, Fehmi Beyin elinden kabı alır, o da kabın kapağını kaldırmadan doğru mahzene götürür. İtina ile “sele”nin üzerine kor ve üzerine bir de “kalbur” ile kapatır.

Daha ertesi gün Fehmi Bey seçerek ekmek kadayıfını almış, gelmiş, Nadire Hanım da itina ile hazırlamış, ekmek kadayıfı hazırdır. Akşam sofrası hazırlanmış, yemekler afiyetle yenmiştir. Ekmek kadayıfı gelmiştir sıra. Fehmi Bey iştahını kaymaklı kadayıfına saklamaktadır. Ekmek kadayıfı dilim dilim tabaklara konmuş beklemektedir. Nadire Hanım hemen mahzene inmiş, büyük ve derince bir kaptaki kaymağı getirmiştir.

Fehmi Bey elini ovuşturarak kabın “dingil”ini kaldırır. Gördüğüne inanamaz. Büyük ve derin kabın içinde bir fincan, fincanın içinde de fındık kadar kaymak vardır. Görünce iştahı kesilir. Kaymaksız ekmek kadayıfını da yiyemez. Herkes şaşkın şaşkın bakarken, Fehmi Bey de içinden “kalmayın Kuru kız sana.” diye geçirir.

Yemekten sonra ailece Maide Hanımlara giderler.

Kapıyı Maide Hanım açar. Fehmi Bey daha içeri girmeden:

“ Kuru kız bunu senin yanına bırakmam. Bize ekmek kadayıfı yedirmedin...” diye çıkışır.

Maide Hanım da:

“Demek ekmek kadayıfını bizsiz yiyecektin öyle mi? Yarın akşam ailece akşam yemeğine sizdeyiz. Bolca kaymak hazır. Ancak akşam gelirken getiririm...” diye, yarın akşamki yemeği garantiye alır.

Gülüşerek eve girerler. İki ailenin fertlerine de olayı anlatarak, gecenin bir vakti, “kömüş ve kaymak” sohbeti ile geçer.

Bizim Köyün Hortlağı

Bu Şaka;

Araştırmacı, Eğitimci Yazar, Şair, Eleştirmen Can Yoksul'un anlatımından alınmıştır.

Harman zamanı bitince son samanlar samanlığa atılırdı. Kesler de tandırlıkta bir köşeye ve uygun bir yere atılınca köylü harmandan kurtulmuş olurdu. Ama iş yine de bitmezdi köy yerinde. Davar sürüleri olanlar kışlık yem için oradan-buradan ot toplar, onu bir yığın halinde bir yere yığar, davarların kışlık yiyeceğini hazırlarlardı. Güzün bir de bağ bozumu vardı ki, o da, bir şenlikli olurdu. Ne çok üzüm çıkardı o zamanlar Aliki Bağlarında. Herkes bağına, bahçesine iyi emek verir, iyi de ürün alırdı.

Bağ bozumu da bitince düğünler, cemler, kışa hazırlık günleri başlardı. Kışlık yarma, bulgur, un, tarhana, turşu, kurutulan sebzeler, saman içinde kışa-bahara saklanan üzümler... nice gelenek, görenek, töreler yaşanırdı.

Kış olunca köye kapanırdı millet. Kar da oldukça çok yağardı o zamanlar. Kışın gidicek yer olmazdı. Biri başka bir köyden gelecek de bir haber anlatacak, biri şehire gidip bir haber getirecek diye dört gözle beklenirdi.

Köy odalarına, köy konaklarına, hanlara, kervansaraylara, tekkelere, türbelere geçmiş yıllarda çok önem verilirdi.

Bizim köy Tolamehmet'te ilk oda yakanlardan biri Ahmet Kaa (kahya) idi. Ahmet Kaa köyümüzün en varlıklı, şehirle en çok ilişkisi olan, sürekli odasında konukları eksik olmayan biriydi.

Oda yakmak biraz varlık ve çevre sorunuydu. O 1950'li ve devamı yıllarda bizim köyde kömür yakmak pek yaygın değildi. Kimileri gider Sevindikalan Köyü'nden "kemre" çeteni ile odun getirirdi ama, onun da kalorisi pek yüksek değildi. Tezek, kes, çalı-çırpı odalardaki sobaların başlıca yakacaklarıydı.

Odalarda genellikle görmüş- geçirmiş büyükler konuşur,

gençler, çocuklar dinlerdi. Lafın bittiği yerde sıra türküleri başlardı. Selman Emmi'nin oğlu İsmail Ağabeyin Kore Dağları üstüne bir türküsü vardı; O, hep onu söylerdi.

Canbolat Emmi'nin oğlu Bakır Mehmet'in de bir ayrı türküsü vardı:

“Bahçelerde kabaktan, çıkamadım göbekten.” Bu sözü üç dört kez yinelerdi.

“Ula Mehmet yok mu bunun devamı?” derlerdi.

“Hepsi bu kadar” der sırasını savardı.

Bizim köyde değişik sülaleler vardır.

1.si Kahyalar: Köyün ilk kurucusu Tolamehmet'in torunlarıydı.

2.si Aşakiller: Köye yakın mezradan Oyumkoz'dan gelmişlerdi.

3.sü Yukarıkiler: Örencik yörelerinden gelmiş bir başka sülaleydi.

Kahyagiller köyde biraz “zort-zort” yürüyen baskın gruptu. Diğer sülaleleri sindirmeye çalışırlardı. Bu yüzden köyde 1960'lı yıllarda ikinci bir oda oluştu. Bu da 17-18 yıl askerlik yapmış, Yemen'de çarpışmış, İngilizler'e esir düşmüş, Hindistan'da kalmış, dönünce Kurtuluş Savaşı'na katılmış Haşim Polat Emmi'nin odasıydı. Aşakiler, Yukarıkiler, Bolatlar ve köyün garibanları bu odada toplanırlardı. Her odada, dolu olduğu zaman tahminen 20-25 kişi bulunurdu.

Bir gün Haşim Emmi'nin odadayız. İçerideki söz-sohbet havası iyi mi iyi. Neşeli mi neşeli...

Kapı dışarıdan elle “tak-tak” vuruldu.

Yaşlılardan biri “Gel” diye seslendi.

Gelen yok.

Kapı ikinci kez vuruldu.

Yine “Gel” diye seslenildi. Yine gelen yok. Üçüncü kez vurulunca: Haşim Emmi:

“Ula oğlum Üsük şu kapıyı aç da bir bak. Her halde evden gelin geldi; bir şey diyeceği var” dedi.

Üsük Emmi'nin yerinden kalkıp kapıyı açmasıyla odanın karşı tarafına kendisini atması bir oldu.

Acaip sesler çıkararak içeriye giren garip bir varlık beyazlara bürünmüş, odanın ortasında sağa sola fırlayıp garip sesler çıkararak hoplayıp zıpladı. İçerideki herkes kendisini koruyabilmek için üst üste yığılıp pastırma gibi ezildi. Beş numara lambanın aydınlattığı loş odada, korkusundan bir süre kimse yerinden kıpırdıyamadı. Daha sonra herkes kolunun, koltuğunun altından yavaş yavaş bakarak bu garip mahlukun odayı terkettiğini anladılar. Üst üste yığılan insanlar yavaş yavaş çözülüp yerinden doğrulmaya başladı. Korkudan herkesin dili tutulmuştu adeta. Herkes birbirinin gözüne bakıp ne olup bittiğini çözmeye çalışıyordu. Uzun bir süre sonra sözü yine yaşlı-başlılar aldılar:

“Ömrümüz boyunca böyle bir şeyi ne gördük, ne duyduk, bu neyin nesiydi?”

Sonra yorumlar başladı:

“Kahyagillerin odadan biri gelmiş, bu işi yapmış olabilir mi?”

Bu soruya yanıtlar hemen arka arkaya geldi:

“Onlar böyle bir şeyi kesinlikle yapmazlar.”

“Onlar böyle bir olaya cesaret edemezler.”

“Gelen adam değildi ki, garip bir mahlukattı.”

“O halde bizim tarafımızdan biri böyle bir şeyi yapmış olabilir mi?”

Sordular, soruşturdular o gece odaya gelmeyen tek kişi Bolat Emmi'nin Ezel.

“Ezel yapmış olabilir mi?” sorusu gündeme gelince Bolat Emmi hemen söze karıştı ve sert çıktı:

“Ezel iki gündür hasta, yatıyor. Yataktan kalkıp tuvalete gidecek, su içecek hali yok. Ihlayıp kütülüyor. İsterseniz gönderin birkaç kişi, yatağında görsünler. Siz benim hasta oğluma neden böyle iftira atıyorsunuz?”

Herkesi bir düşünce aldı. Her kafadan bir ses çıktı. Sonunda bir karara varıldı:

“Evet bu bir insana da benzemiyordu. Bu bir hortlaktı.

Mezardan çıktı, buraya geldi. Ruh gibi geldi girdi içeri, yine ruh gibi çekip gitti...”

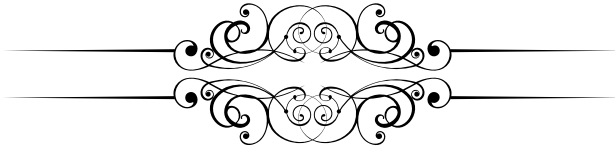
Olay ertesi gün bütün köye yayıldı. İki gün geçti-geçmedi bütün çevre köylere de yayıldı:

“Tolamehmet'te hortlak varmış, geceleri dolaşı-yormuş...”

Bir süre insanlar geceleri dışarı çıkamaz oldular. Adaklar adandı, kurbanlar kesildi. Hortlaktan kurtulmanın yolları arandı. Dualar yapıldı...

Bolat Emmi'nin oğlu Ezel, yaramaz ve muzip birisiydi. Yatağının beyaz çarşafına bürünüp “Şu odakilere bir şaka yapayım” diye odaya dalmış ve tekrar gidip yatağına yatmış. Sonra da büyüklerinden korkup “ben yapmıştım” diyememiş. Aradan bir-iki yıl geçince olayın Ezel tarafından yapıldığı ortaya çıktı. Ezel'in yaptığı şaka, iki yıl koskoca köye korku vererek, kan kusturmuş oldu.

Köyün ileri gelenleri Bolat Emmi'ye: “Oğlunun yaptığını temizle” dediler. Bolat Emmi büyük bir ziyafet hazırlayarak odadakilere ikramda bulundu. Oğlu Ezel'e de: “Bu ziyafetin hizmetini sen yapacaksın” diye Ezel'i sofraya oturtmadı.

Gerçekleşen Şaka

*Bu Şaka;
Göğüs Hastalıkları Hastanesi Doktorlarından
Uzman Doktor Sayın Şükrü Tokathoğlu'nun
anlatımından alınmıştır.*

Cezmi Kerman Bey Öğretmenle, Mustafa Tokathoğlu Bey Öğretmen çok samimi iki arkadaştlar. Birbirlerini her gün görmeden duramazlar, çok da şakalaşırlardı. Bazı günler öyle ilginç şaka yaparlardı ki birbirlerine, gören veya duyan yapılan şakayı ciddi sanırdı.

Mustafa Tokathoğlu evli ve bir de yenedünya çocuğu vardı. Cezmi Kerman Bey de, ileri görüşlü, aydın, varlıklı bir aile kızı ile yeni nişanlanmıştı. Cezmi Bey'in nişanlısı da öğrenim görmüş, kültürlüydü. İki nişanlılar birbirlerini görseler de, uzun uzun birlikte gezip, eğlenmeler yapılmıyordu 1940'lı yıllarda. İki nişanlının bir araya gelmesi görülüp duyulmuş bir şey değildi. Ayıp sayılır, hatta nişan bozulurdu.

Aylardan Ekim ayı ve yirmi gün sonra Cumhuriyet Bayramı kutlanacaktı. Cumhuriyet Bayramı kutlama etkinlikleri her ilde ayrı olur, coşkun bir şekilde kutlanırdı. Şenliklerin sonunda da Cumhuriyet Balosu düzenlenir, kutlamalar sonlandırılırdı. Çorum'da Cumhuriyet Balosu Halkevinde yapılır, şehrin bürokrat, siyasi, aydın kişilerine önceden bildirilir, Tertip Komitesi tarafından davetiyeyle katılmaları istenirdi. Böyle bir davete Mustafa Tokathoğlu Bey de davet edilmiş, eşiyile birlikte katılacaktı. Ancak kendisi gitse de, yanında samimi arkadaşı Cezmi Kerman Bey olmadan balonun tadı-tuzu olmazdı. Bu konuyu daha önce Cezmi Bey ile konuşmuşlar, O da, "Ben de gelecek yıl eşimle birlikte katılırım..." demişti.

Mustafa Tokathoğlu Bey'in Cezmi Kerman Bey ile konuşmalarının bir gün sonrası aklına bir fikir geldi. "Cezmi"

adını vererek Cezmi Bey'in nişanlısının anne-babasına hitaben, Cezmi Bey'den habersiz bir mektup yazacak; sonunda da "Müsaade buyurursanız nişanlımla Cumhuriyet Balosuna katılmak istiyorum..." diyecek; sözle söylenmesi mümkün olmayan izini mektupla almaya çalışacaktı. Bu mektup taraflarda kırılacaklı yaratırsa, Mustafa Tokatlıoğlu Bey "Cezmi'nin haberi yok, Cezmi'ye şaka olsun diye yazdım" diyecek, Cezmi Bey'i kurtaracaktı. Aslında bu bir şakaydı da...

Mustafa Tokatlıoğlu Bey, Cezmi Bey yazmış gibi çok itaatkâr:

"Saygıdeğer Pederim ve Valideciğim,

Allah'ın emri, Peygamberin kavli ve siz ebeveynlerimizin yüksek müsaadeleri ile, müstakbel eşim Nazife'yle nişanlı bulunuyoruz. Yine sizlerin himmet ve tavassutu ile ve Cenabı Allah'ın izni ile bir ay sonra düğünümüz olacak.

Her ne kadar nişanlı olarak bizler birbirimizi uzaktan tanısak da bugüne kadar hiç biraraya gelip konuşmadık.

Önümüzdeki Cumhuriyet Bayramı kutlamaları sonunda Cumhuriyet Balosu yapılacak. Cumhuriyet Balosuna Cumhuriyet gençliği olarak ben de davetliyim. Davetiyede 'Eşinizle birlikte' deniyor.

Sizleri aydın fikirli, ileri görüşlü, Cumhuriyet kazanımlarına değer veren ebeveynler olarak tanıyorum. Sizlerin yüksek hoşgörüsüne sığınarak, müsaade buyurursanız nişanlım Nazife'yle birlikte Cumhuriyet Balosuna katılmak istiyorum.

Bu isteğimi yüzüm tutup şifaen ve mahcuben sizlere söyleyemediğim için ve sizlerden af dileyerek bu mektubu yazmış bulunuyorum.

Saygıyla ellerinizden öperim.

Bir güzel mektup yazıp, Cezmi Bey'in nişanlısının evine posta ile gönderdi ve Mustafa Tokatlıoğlu Bey olacakları bekledi.

Mektup Cezmi Kerman Bey'in nişanlısının evine ulaşmış, evde bir vaveyla kopmuştu.

"Vay efendim bu güne kadar böyle bir şey görülmüş mü, duyulmuş mu?"

"Bu ne cürettir?!"

“Nerede görülmüş nişanlıların bir araya gelerek gezip-tozmaları?”

“Böyle bir teklifi nasıl yapar?”

“El alem duysa ne der, neler söylerler?...”

Ve daha birçok söylenmeler. Arkasından kızlarını sıkıştırıp, bağırıp-çağırılmalar...

Mektubun geldiği günün akşamı evde sınırlar gergin, söylenmeler gırla giderken kapının tokmağı vuruluyor ve ailenin büyüğü sayılan Büyük Ağabey eşi ile birlikte geliyor. Büyük Ağabey içeri girer girmez anlıyor ailede bir “sıkıntı” olduğunu. Hemen soruyor:

“Ne oldu size? Bir sıkıntınız var, söyleyin, bizler de bilelim...”

Hık-mık etseler de, sonunda olayı anlatıyorlar, çekinerek.

Büyük Ağabey de ileri görüşlü, aydın kimseler olarak, olayı dinledikten ve mektubu okuduktan sonra kahkaha ile gülüyor. Ve:

“Bu mu endişeniz? Bu mektup mu aileyi sıkıntıya sokan?” diye soruyor.

Ailede herkes şaşkın şaşkın bakıyordu, büyük Ağabeye. Hem de “Sen ne demek istiyorsun?” dercesine.

Sonra, “Aferin delikanlıya, cesaretini kutluyorum” diyor ve dönüyor Nazife’ye “Hadi kızım çaylarımızı demle sen”...

Ortalık sakinleşince ve çaylar yudumlanırken anlatıyor Büyük Ağabey:

“Bakin, hiç telaş etmenize gerek yok. Damadınız akıllı başında, saygılı, asil bir aileye mensup bir çocuk. Zaten bir ay sonra düğünleri olacak. Ee davet de almış. Herkesi Cumhuriyet Balosuna davet etmezler. Onun için bu bir onurdur. Bu birrrr... İkincisi, kızınıza sordunuz mu böyle bir baloya nişanlısıyla gitmeyi isteyip istemediğini?”

“Nişanlı kız ne karıştırmış böyle şeylere” dedi kızın annesi.

“Öyle ya” diye karşı çıktı Büyük Ağabey. “Kıza sorulmaz, öyle mi? Kıza sormadan mı verdiniz Cezmi’ye? Sordunuz, onayını aldıktan sonra verdiniz değil mi? Bu sefer de soracaksınız, nişanlın böyle istiyor, gider misin diye...”

“El-alem duyarsa ne derler bize, ayıplamazlar mı? Eski köye yeni adet mi getiriyorsunuz demezler mi?”

“El-alem bize ne karışıyor? El-alemin kızı gizli gizli nişanlısı ile görüşürken, hatta nişanlanmadan başka haltlar yerken haberiniz oluyor mu? Köşe-bucak gizli gizli görüşünceye kadar açıktan görüşünler daha iyi. Yemezler ya birbirlerini.”

Bir ara sessizlik oldu. Zaten Nazife hiç konuşmuyor, başı önüne eğik konuşulanları dinliyordu. İçinden de Büyük Amca'ya dualar ediyordu. “Keşke annem-babam da izin verse de gitsem...” diye can atıyordu.

Cezmi Bey'in nişanlısı Nazife bunları düşünürken Amca, “Gel kızım buraya” diye kükredi. Elindeki mektubu göstererek “Damadımızın böyle bir isteği var, sen de gitmek ister misin nişanlınla baloya?” diye sordu.

Nazife, anne-babasına bakarak soruya cevap vermedi.

“Bakma onlara, benim soruma cevap ver.”

“Annem-babam izin verirlerse”, dedi yavaşça. Sözünün sonunu getirmeden Büyük Ağabey araya girdi.

“Tamam, izin verildi” dedi. Sonra da aileye döndü:

“Nişanlı kız, nişanlısıyla görüşemez diye bir adet konmuş. Kur'an mı yazıyor bu âdet ve an'aneyi. Varsın görüşsünler, tanışsınlar, birbirlerini daha iyi tanınsınlar. Bizler kültürlü bir aile olarak yıkmazsak bu adetleri, dağ başında yaşayan kişiler mi yıkacak. Tamam, kızım gideceksin baloya. Edebi dairenizce gider-gelirsiniz.”

Sonra aileye döndü: “Henüz on beş-yirmi gün var. Şimdi yeğenime siz de izin verin, sonra bir şey daha diyeyeceğim.”

Zaten Büyük Ağabeye itiraz olamazdı. Ve şimdiye kadar “aile büyüğü” olarak olmadı da...

Anne-baba boyunlarını büktüler. “Sen öyle istiyorsan gitsin” dediler. Zira Büyük Ağabeyden çekindikleriydi telaşları.

Büyük Ağabey tekrar söze başladı:

“Böyle mi gidecek bu kız baloya? Oraya özel ve güzel giyinerek gidilir. Yarın bana gel kızım, amca olarak balo elbisen benden. Beğendiğin kumaştan alalım. İyi bir terziye de ver diktir.

Hadi şimdi birer kahve yap hepimize, ağız tadıyla, güle oynaya içelim. Benimki sade olacak biliyorsun.”

“Biliyorum amca” diye sevinçle kahve yapmaya gitti Cezmi Bey’in nişanlısı.

Nazife’ye geceki hayallerini sorsak söyler miydi acaba?

Cezmi Bey’in haberi olmadan “Cezmi’ye bir şaka yapayım” derken Mustafa Tokatlıoğlu Öğretmen, bugüne kadar yan yana gelmediği nişanlısı ile Cumhuriyet Balosuna gitmesini sağlamıştı. Cezmi Bey’in haberi olsa, uçardı sevincinden.

Nihayet baloya bir gün kala Cezmi Bey’in nişanlısı tarafından haber geldi. “Nişanlısı hazır, yarın akşam gelip götürsün...” diye.

Cezmi Bey şaşkına döndü. Beklemeyi bırak, düşünememişti bile böyle bir şeyi. Koşar adım gitti samimi arkadaşı Mustafa Tokatlıoğlu Bey’in yanına. Sevincini paylaşmak için can arkadaşı Mustafa Tokatlıoğlu’na:

“Ben de geliyorum sizinle baloya, hem de nişanlım Nazife ile birlikte” dedi.

Mustafa Tokatlıoğlu Bey duyunca olanları, Cezmi’ye döndü:

“Ne!” dedi. “Şaka, ciddi mi oldu?”

Cezmi Bey de şaşkınlıkla, Mustafa Tokatlıoğlu Bey’in bu sözüne karşı:

“Ne şakası arkadaşım, ciddi olarak teklif geldi. İnanmazsan yarın akşam görürsün” dedi.

Mustafa Tokatlıoğlu öğretmen:

“Tamam oğlum bana güzel bir ziyafet borcun var. Sen yarın akşam nişanlınla baloya git. Güzel güzel dans yap. Ertesi gün anlatırım sana bu davetin nasıl geldiğini. Ben bir ziyafet istiyorum, ben anlatınca beni kucaklayıp ‘Bir ziyafet değil, iki-üç ziyafet helal olsun’ diyeceksin, tamam mı?”

Cezmi Kerman Bey’le Mustafa Tokatlıoğlu Bey’in samimi ve can dostlukları yıllar sürmüş, ilerleyen süreç içerisinde de birbirleri ile “dünür” olarak akraba olmuşlar ve dostluklarını daha da pekiştirmişlerdir.

Hanefi Sapaz ile Teteli'nin Karşılaşması

Bu Şaka;

*Ali İhsan Sağmen tarafından yazılan "Gökçam'dan Esintiler"
isimli (1. Baskı- Ankara-2009) kitabından alınmıştır.*

Hanefi Sapaz askerliğini bitirmiş, Sungurlu'da otobüse biner, Salman Köyü yakınında inerek köyüne yürüyerek gitmektedir. Köyün yakınındaki çayırlardan, tarlaların kenarından, köy arazisini seyrederek özlemine gidermektedir.

Hani, toplumumuzda adettir, askerlik dönüşü takım elbise giyme. Hanefi Sapaz da bu geleneğe uyarak üzerinde takım elbise, güzel bir gömlek, gıcır gıcır bir ayakkabı ve gözünde de afilli bir güneş gözlüğü ile, tarlasında eşiyle birlikte karasabanla çift süren Teteli lakaplı yaşlı köylüsünün yanına uğrar.

"Selamünaleyküm amca, kolay gelsin" der.

Teteli duymaz veya duymamazlıktan gelir.

Hanefi "herhalde duymadı" diye düşünerek bağırarak tekrar selam verir.

Teteli:

"Ne bağırıyorsun hemşehrim" diye cevaplar.

Hanefi, "herhalde tanıyamadı" düşüncesiyle cebinden sigara paketini çıkarır:

"Amca yorulmuşsun, bir sigara yak da biraz dinlen" diye, sigara teklif eder,

Teteli yine tanıyamaz;

Sigarayı gören Teteli elindeki öğendireyi toprağa saplayarak, öküzlere "dovvah" deyip uzatılan sigarayı alır.

Hanefi sigarayı verdi ya, sonrasını Hanefi'den dinleyelim:

O zamanlar filireli sigaralar pek bulunmuyor, bulunduranlar da tezgah altından satıyordu. Bir dal filireli sigara verdim. Dudağına götürdüğü sigarayı metal çakmakla yaktım. Teteli sigarayı yakarken de beni tanıyamadı. Üstelik eşi de...

Sigaradan derin bir nefes çeken Teteli:

“Nerelisin beyim”, dedi.

Bu soru üzerine Teteli’ye şaka yapmak geçti içimden ve:

“Manisalı’yım” dedim.

“Hayret, taa buralarda ne arıyorsun?”

“Ben tüccarım. Şöyle yeşilliği görünce arabadan indim, etrafı seyrederek yürüyorum. Arabam da arkadan gelecek”

“Güzel”, dedi Teteli.

“Amca afedersin, bu öküzlerin boynundaki çöpler ne oluyor?”

“Siz memlekette hiç saban koşmadınız mı?” diye sordu.

“Biz traktörle sürer, biçerle alırız mahsulü.”

“Biz de daha öyle bir şey yok.”

Birinci soruya cevap almadan diğer soruları yönelttim ki, tanısın diye.

“Amca şu ileride Şekerhacılı Köyü olacak değil mi?”

“He” dedi.

“Kiblede de Yanıca Köyü vardı...”

“Evet var.”

“Şu geçtiğim köyün adı da Salman idi herhalde.”

“Evet orası da Salman.”

Sorularım karşısında Teteli sinirlendi:

“Ya hemşerim ne sorup duruyorsun” diye sertledi.

“Hala tanıyamadı” dedim içimden, sonra:

“Ben Gökçam Köyü’nden adres almıştım. Gideceğin yere yetişemezsen Teteli Kahya diye biri vardır, o seni misafir eder dediler.”

Konuşurken de cebimden kalın bir not defteri çıkardım, okuyormuş gibi yapıyorum.

“Yoh” dedi .Teteli “... o ben değilim. Çakır Hüseyin Kahya vardır, O’dur”

“Ya amca, aldığım adres yanlış değil. Arkadaş kendisi yazdırdı bunu. Deftere yazmasam ben de yanılırım belki. Ama bak burada yazılı. Sen de oku. Bu adres doğru. Burada Teteli Hüseyin Kahya yazılı.”

“Yanlışın var efendi.”

“Amca senin ismin Hüseyin olacaktı değil mi?”

“Evet, Üseyin...”

“Soyadın da Sıcacık'tı herhalde.”

“He, Sıcacık...”

“Sen Yozgat'ın bir köyünden, ahır duvarını yarıp, yanında üç kişiyle atı çalan Hüseyin Sıcacık değil misin?” deyince Teteli bocalamaya başladı.

Bu olayı altı-yedi yıl önce birlikte mal “güderken” övünerek anlatmıştı bana, aklımda kalmıştı. İnkâr da edemedi, şaşkın şaşkın:

“Hıı” deyiverdi.

“Ben” dedim “...altı aydır senin peşindeyim. Seni arıyorum. Sonunda seni yakaladım. Elini-kolunu bağlayayım da mı götüreyim, yoksa tıpış tıpış gider misin? Yok, yok ne olur ne olmaz, kaçarsın belki gel bileklerine kelepçeyi vurayım.”

“Beyim bu yaşımda nasıl kaçayım ki?”

“Kaçmayacağına söz ver.”

“Vallaha kaçamam.”

“Tamam o zaman şu hayvanları çöz, teyzenin önüne kat, o köyüne götürsün. Biz de doğru karakola. Ancak karakoldan ya dönersin ya da dönemezsin; bak onu da söyleyeyim. Hanımına bir şey söyleyeceksen şimdi söyle...” dedim.

Hanımı da hala tanıyamadı beni.

“Eyyah bu da mı gelecekti başımıza bu yaşımızdan sonra” diye dizlerini dövmeye başladılar.

Teteli'nin haline üzülmemek elde değildi. Karısı bir taraftan, kendisi bir taraftan döğünüp duruyorlar. Ancak başlamıştım; sonunun nereye varacağını bilmeden devam ediyordum. İstiyordum ki; beni tanısinlar, sonra da gülüşüp sarılalım birbirimize.

Onlar çiftin demirini çıkartıp torbaya koyarak öküzün üzerine atarken, sessizce ağlamaya başladılar. Teteli'nin yüzüne baktım, gözlerinden akan yaş yanaklarından aşağı akıyor. Çok mahcup oldum, pişmanlık duydum. Hemen kaçmak geçti içimden. Ancak sezecek diye korkup kaçamıyorum da. Şaka yaptığımı söylesem ana-avrat küfredip öğendireyi yiyeceğimi de biliyorum. Teteli bu yapar. Sonunda salıvereyim, çocukları

ile görüşsün, ondan sonra götüreyim diye düşündüm.”

“Amca senin çocukların var mı?” diye sordum.

Teteli:

“Evet var” dedi kekeliyerek.

“En büyüğü kaç yaşında?”

“On bir yaşında.”

Çocuklar geç olmuş, ufaklardı. Biliyordum bunu.

“Pek ufaklarmış. Görmek ister misin?”

“Beyim, dünya gözü ile görmek isterim.”

“Tamam amca, çocuklarını sana göstereceğim. Ancak kaçmak yok. Bak söz verdin, yemin ettin.”

“Yok beyim vallaha kaçmam, billaha kaçmam. Hem bu yaşımda nasıl kaçayım.” diye yalvarmaya başladı.

“Tamam öyleyse, sen sözünde duran bir adama benziyorsun, Sen çocuklarını gör, hatta bir gece de hanımınla kal. Yarın sabah erkenden araba gelecek. O zaman götürürüm seni...” diye köyün kenarına kadar götürdüm.

“Haa bak, kaçmak yok” diye tekrar söylesem de sesimden yine tanıyamadılar.

Onları köye gönderdim, ben de yol değiştirip köyün yakınındaki bizim bahçeye gittim. Bahçe’yi gezdim. Bir hayli oyalandım. Akşama doğru bahçeden çıkıp, kimseciklere görünmeden bizim eve girdim. Tabii bizim evdekilerle sarmaş dolaş... sevinç doldu ev.

Onlar bekliyorlar ki, ben araba ile gelip Teteli’yi götüreceğim. Bense evden çıkamıyorum. Akrabalardan duyanlar geliyor, evde görüşüyoruz. Aradan bir hafta geçti hala evdeyim.

Anam:

“Askerden geleli bir hafta oldu, dışarı çıkmadın. Çık köyün içine, eşe-dosta görün bir. Tanış, görüş selam-sabat et...” diyor ama gel de bana sor.

Benim içimi bir korku sardı. Hiç dışarı çıkmak istemiyorum. Kendi kendimi hapsettim. “Teteli’ye böyle böyle yaptım, ondan çekiniyorum; onun için dışarı çıkmıyorum” da diyemiyorum.

Aradan zaman geçsin, Teteli unutsun istiyorum. Yoksa Teteli bu ana-avrat düz gider.

Aradan üç-beş gün daha geçti. Olacak ya, bizim ineğin birisi yaylımdan gelmedi. Anam da “Bir bak oğlum” dedi. Artık ne olacaksa olsun, “çıkıp ineğe bakacağım” diye evden çıktım. Köyün yukarısına doğru ilerliyorum. Bir de baktım ki Teteli kağının üzerinde, elinde bir keser ağaç yontuyor. Ona bakmadan, selam da vermeden yanından geçtim. Az sonra bir ses geldi arkamdan:

“Hanefiiii, Hanefi...” diye avazı çıktığı kadar bağıyor Teteli.

Döndüm, Teteli yalınayak elinde keser;

“Vay anasını avradını s... çocuğu. Benim bağırimi yaktın. Gitme, geliyim aha...” diye hızlandı geliyor.

Yukarı mahallede “sokunun” kenarında millet oturuyor Teteli'nin söverek gelmesi karşısında:

“Sen ne yapıyorsun Teteli? Hanefi daha yeni askerden geldi. Delirdin mi sen?” diye müdahale etmek istiyorlar ya, Teteli elinde keser zapd olmuyor. Söğüp-sayıyor.

“Ya bırakın beni. Onun bana yaptığını size yapsa, şafağından vurursunuz...” diye kükrüyor.

Teteli'yi tutanlar:

“Ne yapmış Teteli? Senin yanışın vardır. O değildir. Kim ne yaptıysa başkasıdır. O daha yeni askerden geldi...” diyorlarsa da, Teteli epeyce kalayladı.

“Ne yaptıysa söyle biz de bilelim” diye Teteli'yi bırakmadılar.

Teteli olanı biteni hem anlattı, hem sövdü. Bu sözleri haketmiştim ben. Ancak duymamazlıktan gelerek, hızlıca uzaklaştım oradan.

Bir gün sonra Korcük Hüseyin geldi. “Hanefi seni odadan çağırıyorlar” diye.

Ben gitmek istemiyorum. Sanki dişime taş değdi sızlıyor. Utanıyorum, korkuyorum...

Anam ısrar ediyor.

“Yavrum git, yemezler ya seni. Hallet şu işi” diye zorlayınca Korcük Hüseyin'le Kamil Kahya'nın odaya gittim.

Köyün büyükleri odada toplanmışlar. Aralarında babam da var. Kamil Kahya ortaya masayı koymuş, üzerinde de kitap. Durumu hemen anladım “Eyvah bana ceza verecekler” dedim.

Kamil Kahya:

“Hanefi, Teteli’ye bir iş yapmışsın. Anlat bakalım, bir de senden dinleyelim” diye sorguladı.

Ben de Teteli’ye dönerek:

“Hüseyin Emmim izin verirse anlatayım” diye yalvarır gözle ona baktım.

Teteli:

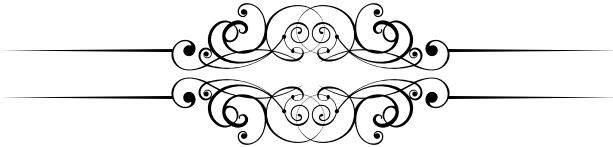
“Anlat Kemçiğin oğlu. Hırısım indi. Anlat da millet duysun...” diye izin verdi.

Yaptığımı hiç eksiksiz anlattım. Ve Teteli’nin elini öperek af diledim .

Kamil Kahya babama döndü:

“Bu oğlanı okutsaydın şimdi büyük bir dairede, makamda oturuyor olurdu. Herkes bu planı yapamaz. Ancak, bu yapılanın cezası da sana düşer. Cezanı çekeceksin” diye cezayı babama yüklediler.

Babam cezayı mecburen kabullendi ve Teteli ile birlikte, sonraki akşama, millete ziyafet sözü verdi.

Telefona Üflemek

Bu şaka;

Şair ve yazar ağabeyimiz Sayın İsmet Çenesiz'in anlatımından alınmıştır.

Doksanlı yıllarda idi. Yaşam ihtiyacının her “kalemi”ne günbegün zam geldiği gibi telefon konuşmalarına da yüzde yüzün üstünde bir zam geldi. Halk, telefon faturalarının çok yüksek olduğunu kendi aralarında şikayet konusu ediyorlardı. Her üç-beş kişinin bir araya gelişinde konu telefon faturasıydı.

Arkadaşların bu sızlanışlarından faydalanarak, samimi arkadaşlarıma bir şaka yapmayı düşündüm. Telefon faturasını kabarık bulan, bundan yakınan çok samimi arkadaşşıma ismi ile hitabederek:

“... Bey, ben PTT'den arıyorum. PTT'den Davut. Sizin telefonda bir arıza var galiba. Merkezden sizin hattın sinyaller geliyor. Bu günlerde telefon faturalarından şikayet ediliyor. Sizin telefon faturanız da bu arıza yüzünden yüksek gelmiş olabilir. Böyle bir durum var mı?” diye sordum.

Ancak bunu söylerken sesimden tanımasın diye de, sesimi değiştiriyorum. Hatta ahizeye de mendil gererek konuşuyordum.

“Ya kardeşim” diyor sorduğum arkadaş. “... Hem de çok yüksek geldi. Demek ki ondanmış...”

“O zaman, siz ahizeye bir üfleyin, ben sizin hattı merkezdeki makinelerde bir güzel ayarlayayım.”

Arkadaşım ahizeye üflemeye başladı. “Üff...üff...”

Ben, rahmetli Salim Çenesiz'in bürosundaydım. Yanımda dört beş arkadaş daha var. Herkes gülmekten yerlere yatıyor. Ben ahizeyi elimle iyice kapatıp gülmelerin karşı tarafa gitmesini önliyorum. Karşı telefondaki arkadaşım hala üflüyor. Ben:

“Beyefendi üflemeniz çok zayıf geliyor. Var gücünüzle üfleyin lütfen. Ve de ben tamam deyinceye kadar devam edin” diyorum tekrar.

Üflemler sıklaşıyor, kuvvetleniyor. O kadar üflüyor ki, neredeyse “Ee yeter” denecek kadar. Sonra arkadaşın nefesi kesiliyor...

“Teşekkür ederim. Ayarladım. Göreceksiniz bundan sonraki faturalarınız nasıl eksilecek...” diyorum ve kapatıyorum telefonu.

Bu şakayı bir hafta boyunca her gün bir-kaç samimi arkadaşşıma yapıyorum. Hafta sonunda çok yakınımın birisine de aynı numarayı yaptım. Ve sonunda da “Yeter, arkadan kaçıracağını dikkat et” deyince:

“Ula sen kimsin? Bu nasıl söz?” dedi. O zaman ben de kendimi tanıttım. Yine yanımdaki arkadaşlar gülmeye başladılar. Telefonda gülüşmeleri duyan o yakınım da karşı tarafta gülmeye başladı.

Bir gün sonra şaka yaptığım arkadaşları ve şaka yaparken yanımda bulunan arkadaşları teker teker aradım. Hiçbir şey olmamış gibi “Pazar günü, okkalı güveç ziyafetim var. Mutlaka bekliyorum...” diye yemeğe davet ettim. Hepsi de belirlenen saatte geldiler. Kalabayız. İki masaya sofraya serildi. Mis kokulu güveç geldi. Çay da bir tarafta demleniyor. Çay faslı başlamadan önce, “Sizler telefona üfleyerek ayar yaptırdınız. Telefon faturanız artık düşük gelir. Ya ahizeye üflemeyenler ne yapacak?” deyince, telefona üfleyenler şaşkın şaşkın baktılar, “bunun nereden haberi oldu” dercesine.

İçlerinden birisi “Ee İsmet” dedi. “...Bu yaramazlığı sen yaptın bize” der demez, ahizeyi üfletirken yanımda bulunan arkadaşlar kahkahayı bastılar. Ve hep beraber gülüştük.

“Bu neşenin üzerine tavşankanı çay da içilir. Doldur oğlum çayları da...” diye neşe içinde çaylarımızı da yudumladık.

Neydi o günler. Şaka ile ahizeye üflettiğim arkadaşlar birer birer bu dünyadan göçüp gittiler. Mekanları cennet olsun. Bir tanesi hala hayatta. O günlerin şakalarını karşılıklı söyler gülüşürüz.

Tarık Emmi'nin Gözündeki “Bebek”

Bu Şaka;

Araştırmacı, Eğitimci Yazar, Şair, Eleştirmen Can Yoksul'un anlatımından alınmıştır.

Şekerbey Köyü'nde Salim Emmi vardı. Soyadı da Kalender. Gerçekten “kalender” dervişlerin kültürünü taşıyan birkaç aile idi bunlar. Sivas yörelerinden çıkıp gelerek Şekerbey Köyü'ne yerleşmişlerdi. Kardeşi Kara Ali Emmi ile Salim Emmi aynı avluyu paylaşıyorlardı. Çoluk-çocuk, kadın-erkek kardeşçe aynı duygularla bir aile gibi yaşıyorlardı.

Salim Emmi'ye Salim Çavuş ve Başçavuş da derlerdi. Her ne kadar birkaç isimle söylenip tanınsa da takma ismi Tarık'la daha çok tanınır ve anılırdı.

Tarık Emmi Şekerbey'in Orta Mahalle'sinin ileri gelenlerinden hatırı sayılar, sözü-sohbeti dinlenir değerli bir kişiydi. Orta Harman denilen meydanın yanında bir de odası vardı. “Oda” yakardı. Köy yerinde “oda” yakabilmek, köye gelen misafirleri bu odada yatırıp kaldırmak, yedirip-içirerek ağırlamak her babayiğidin harcı değildi geçmiş yıllarda.

Köy odalarının bizim halk kültürümüzde çok ayrı bir yeri vardır. Buralar hem bir buluşum yeri, hem de kültürel, siyasal sohbetlerin yapıldığı birer merkezdir.

“Ebe”min kardeşi Gıtil İbrahim, dayım, kardeşi Koca Hasan dayım, Bilal Emmi, Kör Mehmet Emmi, Hamza Dedem, Çolak Mıstık dayım, Üsük Emmim, Selim Emmi'nin kardeşi, Kara Ali, Ahraz, Topal Kazım eniştem, Yusuf Emmim, Deli Şükut, Topaksarı... gibi daha niceleri Salim Emmi'nin odasının vazgeçilmez konuklarıydı.

Yüksel Teyzem ile Kara Ali Emmi'nin oğlu Yakup enişte gençtiler. Yeni nişanlılardı. Ben de o zaman bıyıkları yeni terleyen gençliğe yeni adım atmıştım.

Nereden düştüyse aklıma bir muziplik yapmak düştü. Tarık Emmi'ye, bir şaka yapayım dedim. Tarık Emmi kalender, çok şakacıydı. Ancak nedense, ben ondan daha üstün şakacı olmayı yeğlemiştim.

Tezemin yepyeni elbiselerinden birini giyindim. Başıma yazmayı dolayıp bir “yaşmak” yaptım. Ağzımı-burnumu kapattım. Yöneldim Tarık Emmi'nin odaya. Zaman güz ayları.

Yukarıda saydığım ihtiyarlardan birkaçı sobaya birkaç tezek atmışlar, ellerini de sobaya doğru uzatarak ısınmaya çalışıyorlar.

Yavaşça odanın kapısını açtım. Garip garip sağa-sola baktıktan sonra kapıyı kapatarak geri çekildim. İçerideki konuşmaları dinliyorum.

“Ulan bu kimdi?”

“Bu kimin gelini-kızıydı?”

“Bu bizim köyden birine benzemiyor.”

Bu tür sorular, yorumlar yapıla dursun odanın kapısını bir daha araladım. Yine garip garip sağa-sola bakınıp kapıyı yavaşça kapattım. İçerideki tartışmalar bu kez daha da hareketlendi.

“Bu kimdi? Bu neyin nesı?” gibi sorular çoğalmaya başladı.

Kapıyı üçüncü kez açışında Tarık Emmi hemen soruyu yapıştırdı.

“Kızım sen kimsin, kimin neyisin, burada ne işin var senin?”

Ben sesimi inceltip bir kız sesine dönüştürerek ağlamaya başladım hemen:

“Dayı ben Kozlucalı'yım. Beni alıp kaçırdılar. Bağların altına gelince de arabadan atıp indirdiler. Beni kirlettiler. Dayı bu köy neresi bilmiyorum. Tesadüfen yolum buraya düştü...” diye ağıda koyuldum.

Ellerini sobadaki tezek ısısına uzatarak ısınmaya çalışan bütün ihtiyarlar şaşakalmışlardı.

Ben hüngür hüngür hala ağlıyordum. Tarık Emmi de:

“Vah yavrum vah! Şu yavrunun haline bak. Hangi vicdansız bunu yaptı...” diyor. “Ağlama yavrum...” diye beni teselli ediyordu.

Herkes donup kalmıştı. Tarık Emmi'nin feryadını

söylenmeleri de benim ağıdına karışıp gidiyordu.

Arkadan teyzemin nişanlısı Yakup Enişte geldi.

“Taniyamadın mı Tarık Emmi yoksa. Bu bizim Tolaköylü yeğen” demesin mi...

Tarik Emmi sobanın yanındaki maşayı kaptığı gibi “Vay babasının ağzına...” deyip bana hücum edince ben kaçtım. Tarık Emmi de düştü peşime. Köyün içinde ben önde o arkada dört dönüyorduk. Gören herkes şaşkın şaşkın bizi izliyor, “Yaşlı-başlı adam elin kızını acaba neden kovalıyor ki...?!” gibi sözler ediyorlardı.

Karşıdan odaya doğru gelmekte olan Dırı Zeynel Emmi ile İbiş Emmi’ye Tarık Emmi bağıırıyordu.

“Tutun şunu!”

Üstümdeki fistanla koşmak biraz zor oluyordu ama serde gençlik, çeviklik vardı. Onlar önüme gerildilerse de bir “tavşan purtması” verdim ve derenin içindeki bahçelerin arasına dalarak izimi kaybettirdim. Yukarı Pınar’ın yanından geçerek gelip tandırlıktaki eşyaların arasına saklandım ve bir müddet çıkmadım oradan.

Herkes söylene söylene beni arıyordu. Ancak ben çıkmıyordum saklandığım yerden. Bir bakıma da korkuyordum Tarık Emmi dövecek diye. Saklandığım yerden ne kadar zaman geçti hatırlamıyorum. Daha sonra oradan çıkıp, yine de korkarak eve gidip üzerimdekileri çıkardım.

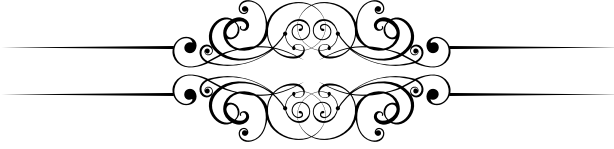
Olay kısa zamanda köyün içinde duyuldu. Tarık Emmi bu aldatılmayı bir türlü içine sindiremiyordu. Daha sonraları beni ne zaman, nerede görse:

“Ulan bebek, cümle alem adam olur ama sen adam olmazsın vallahi...” derdi.

Aradan çok uzun zaman geçti. Okuyup öğretmen oldum ben. Şekerbey’e gidip-gelmeyi yine ihmal etmedim. Ayrıca bu köyde bir de Kalkınma Kooperatifi kurduk. Köye varınca her zaman görür görmez Tarık Emmi’nin yanına varır, elini öper, hal hatır sorarım. Ancak ben O’nun gözünde bir “bebeğim” hala ...

Beni her gördüğünde:

“Ula bebek sana, herkes adam olur, ben olamazsın derdim ama, zaman gösterdi ki şu çevremizde kimse adam olmadı bir tek sen adam oldun. Bak yöremizin okuyan, düşünen tek insanı sensin. Maaşını alıp, oturup evinde keyfine bakabilirsin. Fakat görüyorum ki hala bu milletin dertleriyle uğraşıyorsun. Aferim sana, ne mutlu bizlere, soyumuzdan-sopumuzdan böyle bir adam çıktığı için...” der, sonra bir müddet susar, daha sonra da “Aferim, aferim böyle devam et. Çoktan affettim seni...”

Dirgen

*Bu şaka;
Eğitimci-Ozan İbrahim Gösterir'in
anlatımından alınmıştır.*

Öğrencilik yıllarında öğretmenlerin görünüş, konuşma tarzı, öğrenciye davranış ve hareketlerine uygun lakaplar takılırdı. Takılan bu lakaplar öğrencilerin kendi aralarında söylenen de, söylenen lakaplardan bazı öğretmenlerin haberi olur, bazılarının haberi olmazdı. “Baba Cevri”, “Memet Ağa”, “Simit”, “Suriyeli...” gibi.

Anadolu'nun köylerinde de yaygın olan bu “lakaplar” komşu köyde de söylenir, zaman içinde “lakap” takılan kişinin isminin unutulduğu dahi olurdu. “Kula”, “Haşeri”, “Kınalı”, “Danacı”, “Sırık”, “Teke”... dendiği gibi.

Bu lakaplı insanlara ilginç şakalar bile yapılırdı. İşte zamanın birinde, bu şaka niteliğindeki olayı, aslında ismi unutilan “lakabı” ile çağırılan Nuri'nin kendisi yaşad:

Nuri, Kurucuova Beldesi'nde yaşayan çok uzun boylu, uzun boyuna karşın çok da ince yapılı bir insandır. Biraz da sessiz ve “saf” görünümüdür. Bu uzun ve ince yapısından olacak ki, lakabına “Dirgen” denilmiştir.

Bilindiği üzere dirgen, harman yerine serilen buğday, arpa... saplarını aktarmaya-karıştırmaya yarayan ucu çatal ağaçtan yapılmış bir harman aracıdır ve yalnızca harman zamanı kullanılır.

Zamanla Nuri ismi unutulmuş, Kurucuovalı Dirgen, yalnızca Dirgen olarak söylenmeye başlanmıştır. Tanıdığı herkes adını söylemeden, “Dirgen” diye seslenmiş o'na.

Dirgen, bu söylemden kızarmış ama, dinleyen kim. Bu kızgınlığını, söylenmemesi için defalarca dile getirmesine karşın,

bir türlü “Dirgen” lakabını unutturamamış. Söyleyenlere bazen de sövdüğü olmuş...

Günlerden bir gün adamın şakacı komşuları çevirmişler çevresini. “Bize güzel bir ziyafet çekersen, konu-komşu bir olup, sana ‘Dirgen’ denmesinden kurtarırız seni” demişler. Dirgen söz aldı ya, hemen kabul etmiş bu öneriyi. Dirgen de “Bu sıra elim dar, biraz zaman tanıyın, istediğiniz gibi ziyafet çekerim...” diye söz vermiş.

Gel zaman git zaman, “Hani n’oldu ziyafet Dirgen?” diye sıkıştırırlara o da; “Ziyafetinize söz verdim. Ancak, dedim ya size elim dar diye, sözüm söz...” diye biraz daha zaman istiyormuş. Ne yapsın Dirgen, kırk-elli kişiyi doyurmak kolay mı?

Dirgence zamanı gelmiş olmalı ki, bir gün komşularına haber salmış, “Çarşambaya ziyafet var” diye. Konu-komşu Çarşamba günü ziyafeti duyar da gelmez mi? Hep hazırlanmışlar. Hatta o günün sabah yemeğini yemeyenler bile olmuş “ziyafette eti çok yerim” düşüncesiyle.

Çarşamba sabahı kazanlar kurulmuş köy meydanına, sofralar serilerek hazırlıklar tamamlanmış. Üç kazan et pişmiş. Kokusu çevreyi sarmış. Büyük tahta kaşıkları alarak gelmişler, çevirmişler serilen sofraların etrafını, “lök” gibi kabarak, kurmuşlar bağdaşlarını. Sofranın ortasındaki büyük leğenlere Dirgen dökmüş etleri, onlar aşırılmışlar. Yedikçe yemişler. Afiyetle indirmişler mideye. Dirgen’in boğadan tavlı ineğini zannederek..

Bazıları, “Yazık oldu Dirgen’e. Bir ineği vardı fukaranın, onu da biz yedik...” diye hayıflansa da, “oh şiştik” diyerek, çok yemekten davula dönen karınlarını sıvazlayıp, pişkin pişkin:

“Yedikçe yiyelimiz geldi. Sana Dirgen diyesimiz geldi. Böyle bir ziyafet daha isteriz. Olmazsa olmaz...” diye, eski söylemlerine geri dönmüşler. Ve de bu isteklerine “diretmışler”...

Dirgen “Yapmayın ağalar. Bakın söz verdiniz, bana bundan sonra Dirgen demeyecektiniz” diye yalvarırcasına itiraz etse de bu isteklerine, akıllarınca “Biz bu Dirgen’e iki-üç ziyafet sofrası daha kurdururuz” demişler.

Dirgen bu! Onca yıl komşuluk yaptığı insanların huyunu-

suyunu bilmez mi? Kendisine oyun oynamanın zevkiyle ağzı kulaklarına varanlara bakmış, bakmış:

“Ağalar daha bitmedi ziyafetim. Tatlıyı sona bıraktım. Biraz sonra da onu getireyim, onu da yiyin. Ondan sonra bana ne dersiniz deyin” diye izin istemiş.

Tatlı sözünü duyanlar yeniden acıkmaya, ağızlarını şapırdatmaya başlamış.

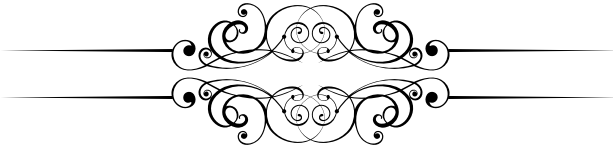
Karşıdan, elinde dolu bir çuvalla görününce Dirgen, tatlı bekleyenler, kavun-karpuz getiriyor zannetmişler.

Dirgen koymuş çuvalı sözünde durmayanların karşısına:

“Ağalar” demiş tekrar, “...ben sizin böyle yapacağınızı duymuştum. Onun için ben de size hiç unutamayacağınız bir şaka yapayım dedim. Benim ahırdaki topal eşek üç gün önce kayadan yuvarlanarak beli ve sağlam bacakları da kırıldı. Ben de onu oracıkta kestim, etini eve getirdim. Ağzınızı şapırdatarak yediğiniz, karnınızı sıvazlayarak şişirdiğiniz et o eşeğin eti idi. İnanamazsanız bakın “... deyip, çuvaldaki eşeğin başını önlerine atıvermiş. Ve sonra tekrar “Ağalar, bundan sonra bana ‘Dirgen’ diyene ‘sen de eşek eti yiyensin. Eşek eti yiyen, eşek eti yiyen’ diye etrafa ilan edeceğim” demiş.

Bunu duyanların bazıları, midelerindekileri çıkarmaya başlamış. Bazıları da, başlamış boğazlarına parmak salmaya...

Bu aldatmaca şakanın sonunda “Dirgen” söylemi zamanla unutulmuş. Ve hep “Nuri” denmiş. Hatta “Nuri Efendi” diyenler de...

Köksüz Çamın Kozalağı

Bu şaka;

Şair Bekir Sağır'ın anlatımından alınmıştır.

Bilindiği gibi yılın Mart Ayı geldiğinde dikilecek fidanlar toprakla buluşturulur. Bu, Anadolu'nun her yerinde üç aşağı-beş yukarı böyledir.

İlimizde Laçın İlçesine bağlı Narlı Belde'sinde çam dikimi yapılacaktır. Orman İşletme Müdürlüğü'nden getirtilen çam fidanlarının okul bahçesine, öğrencilerle dikimi yapılacak, hem okul bahçesi ağaçlandırılacak, kuş cıvıltılarının yoğunlaşması sağlanacak, hem de öğrencilere ağaç sevgisi aşılanacaktır.

Narlı okulunda memur olarak çalışan Bekir Sağır arkadaşlarına:

“Arkadaşlar benim acil yetiştirmem gereken bazı evrak var, onları yazıp hazırlayacağım. Sizin ağaç dikimine katılamayacağım için çok üzgünüm. Dikime hazır tüplü çam fidanları da pek çok. Eğer artarsa iki çam fidanını bana ayırıp verirseniz çok memnun olurum. Ben de kendi bahçeme dikerim. Büyüyünce de size çam altında bir ziyafet çekerim...” diye bir rica da bulunur.

Ziyafeti duyan arkadaşları Hüseyin Kanlı ve Veli Özler; “Neden olmasın” derler. Ve arkasından da:

“Şuna bak. Çamlar büyüyecek Bekir Sağır da bizlere çamların altında ziyafet çekecek. Bir ömür geçer be... Ölme eşeğim ölme, yaz gelince sana yonca biçip yedireyim...” diye ilenirler.

Dikim zamanı gelmiş, şen-şakrak, öğretmenler, öğrenciler hep birlikte Hüseyin Kanlı ve Veli Özler'in dikim yerine taşıdığı tüplü çam fidanlarını toprakla buluştururlar. Çam fidanları dikilmiş, ancak birazı artmıştır. Artanların içinde birkaçının naylon tüpü yırtıldığından toprakları dağılmış, yalnızca çıplak

çam kalmıştır. Bunların içerisinde bir tanesi vardır ki, kökleri de kopmuş, yalnızca ağaç kısmı kalmıştır. Bunu gören Hüseyin Kanlı ve Veli Özler aralarında anlaşarak çam fidanı isteyen Bekir Sağır'a bir şaka yapmak isterler. Kökleri olmayan çam fidanını, yırtılan naylon tüpe, dökülen toprağını sararlar ve içine de köksüz çam fidanını sokarlar. Görünürde diğerlerinden farksız olan çam fidanı dikildiği zaman ne kadar sulansa da tutmayıp kuruyacağını Hüseyin Kanlı ve Veli Özler biliyorlardır. Hazırladıkları biri köklü, diğeri köksüz iki çam fidanını, tüplü topraklı olarak Bekir Sağır'a takdim ederler. Ederken de “Bol su ver” diye de arkasından gülerler.

Bekir Sağır teşekkür ederek aldığı iki çam fidanını kendi bahçesine itina ile diker. Diker ve suyunu, bakımını da hiç eksik etmez. Çam fidanlarından köklü olanı sulandıkça boy atar. Yeşilliğini korur. Köksüz olanı da sulanır ama o da sulandıkça sararır ve sonunda kurur.

Bekir Sağır üzülmüştür çamın sararıp kurmasına. Kuruyan çam fidanını yerinden çıkarmak için hafif çektiğinde kupkuru bir çubuk eline gelir. Ve anlar ki, köksüz bir fidanın kendisine verilip, kendisi ile oyun oynandığını.

Aradan zaman geçer ve Bekir Sağır, kendisine çam fidanı getiren Hüseyin Kanlı ve Veli Özler'i evine davet eder. Onlara mükellef bir sofraya hazırlar, yer-içerler. Hüseyin Kanlı ve Veli Özler bu ikramdan mahcup olmuş, terlemişlerdir. Bekir Sağır, misafirlerinin paltolarını çıkarıp antiredeki askıya asıldığını biliyordur. O'nun da aklına bu iki arkadaşına bir şaka yapmak gelir. Ve dışarı çıkarak önceden hazırladığı çam kozalaklarından ikişer tane paltoların cebine kor.

Veda zamanı gelir, iki arkadaş Bekir Sağır'a “İyi geceler” dileği ile ayrılıp evlerine giderler. Eve gidinceye kadar ceplerindeki kozalakların farkında değillerdir. Ancak her ikisi de eve varınca farkına varırlar. Hemen telefona sarılıp:

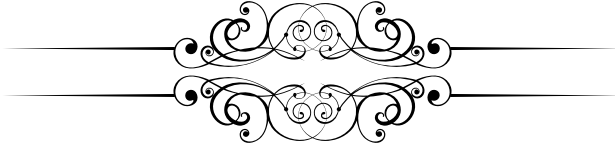
“Ne oluyor arkadaş, paltomun cebinden çam kozalağı çıktı. Bu ne demek oluyor?” diye her ikisi de ayrı ayrı telefon ederler.

Bekir Sağır'ın cevabı hazırdır:

“Verdiğiniz köksüz çam büyüdü ve kozalak verdi. Onlarla

sobanızı yakar, bana da dua edersiniz“ der.

“Bekir Sağır farkında değil, köksüz çamı sulayıp duruyor...” diye daha önceleri söyleyip gülüşürlerken, Bekir Sağır’ın bu sözlerine mahcup olurlar. Ve ertesi gün Bekir Sağır’dan özür dilerler. Bu mahcubiyetlerini de, üç-beş gün sonra Bekir Sağır’ı ayrı ayrı davet ederek gidermeye çalışırlar.

Seçim Kaybettiren Şaka

Bu şaka;

Göğüs Hastalıkları Hastanesi doktorlarından Uzman Doktor Sayın Şükrü Tokatlıoğlu'nun anlatımından alınmıştır.

Emekli Öğretmen Mustafa Tokatlıoğlu 1950'li yılların Milli Eğitim Camiasında çok sevilen ve sayılan bir eğitimciydi. İyiden, doğrudan, güzelden yana ne varsa özünü bu inançlara adanmış, aydın, çalışkanlığı ile bilinen Mustafa Tokatlıoğlu, 1951 yılında emekli olunca; kahve köşelerinde vakit öldürmeyi düşünmedi. Manifatura ticareti yapmaya karar verdi. Amacı, yerinin belli olması, zamanını boş geçirmeyip değerlendirmektir. Bu amaçla yaptığı ticareti yaşamında da Eğitim Camiasında olduğu gibi sevildi, sayıldı. Dürüst ve şeffaf yaşantısı ile esnaflar arasında sözü dinlenir oldu.

Gerek eğitim camiasının, gerek ticari yaşantısındaki esnafın teşviki ile 1957 yılında, bir partiden milletvekili adayı olur.

O tarihlerde her mahalleye birkaç seçim sandığı konarak ilimizdeki sandık sayısı yirmiyi geçmez; seçmenlerin kullanacağı oy pusulaları, bugünün seçimlerinde muhtarların oy pusulalarının olduğu gibi, her milletvekili adayı kendi oy pusulasını kendisi bastırarak veya elle yazıp oy pusulası kabinlerine koyacaklardır. Milletvekili Adayımız Mustafa Tokatlıoğlu da bu kurala uyarak kendi oy pusulasını kendisi yazdıracak; her sandığa kendisi dağıtacak; kullanılarak kalmayan oy pusulası kabinlerine yine kendisi getirerek takviye edecektir. Bunu bildiği için arada bir sandık bölgelerini dolaşır, “Kalmayan oy pusulalarını takviye etmek” amacı ile o yılların en hızlı ulaşım aracı olan bir fayton kiralayarak sandık bölgelerini dolaşır.

Devane Mahallesi'nin sandık başkanı Avukat Nurettin

Tayşı'dır. Nurettin Tayşı şakacı bir insandır, Sevdiği, saydığı Mustafa Tokatlıoğlu'na şaka yapayım düşüncesi ile kontrole gelmeden önce sayın Mustafa Tokatlıoğlu'nun oy pusulalarını saklatmış, Mustafa Tokatlıoğlu içeri girer girmez de:

“Sayın Hocam tam zamanında geldiniz. Oy pusulalarınız kar gibi eridi. Birkaç oy pusulalarınız kaldı”der.

Mustafa Tokatlıoğlu buna sevinerek:

“Ohh, ohh Maşallah” diye oy pusulası takviye yapar ve diğer sandıkların konulduğu bölgelere kontrole gider. Bu öğleden önceki kontroldür ve aynı kontrol öğleden sonra da yapılacaktır.

Öğleden sonraki kontrolde, yine Devane Mahalle-si'ndeki sandığa geldiğinde, sandık başkanı Nurettin Tayşı, Mustafa Tokatlıoğlu'nun oy pusulalarını yine saklatmış ve Mustafa Tokatlıoğlu içeri girince yine:

“Hocam iyi ki geldiniz. Oy pusulalarınız yine kalmadı. Sanki kar gibi eridi. Çok az kaldı...” diyerek karşılar.

Bunun üzerine Mustafa Tokatlıoğlu'nun diyeceği söz yine :

“Ohh ohh... Maşallah, maşallah” olur ve yanındaki oy pusulalarından takviye yapar.

Sandıklar açılıp oylar sayılmıştır. Mustafa Tokatlıoğlu diğer sandıklardan beklediği oyu aldığı halde Devane Mahallesi'nin sandığından, Mustafa Tokatlıoğlu'na çok az oy çıkmıştır. Ve çok az oy kaybıyla da seçimi kaybetmiştir.

Bu olanları sonradan Av. Nurettin Tayşı Sayın Mustafa Tokatlıoğlu'na anlattığı halde Mustafa Tokatlıoğlu'nda en ufak bir kırgınlık olmamıştır.

“Ne yapayım Nurettin Bey kardeşim, nasip değilmiş, hayırlısı böyleymiş. Nasip olsaydı sen o şakayı yapmayı düşünemezdin” diye bir olgunluk ve hoşgörü ile karşılaşmıştır.

“Şimdi o olaya o gün olgunluk ve hoşgörü ile bakan insanlar gibi, bugünün siyasetçileri de aynı olgunluğu, hoşgörüyü gösterebilecekler miydi acaba?” diye düşünmekten kendimizi alamıyoruz.

Ve yine diyoruz ki:

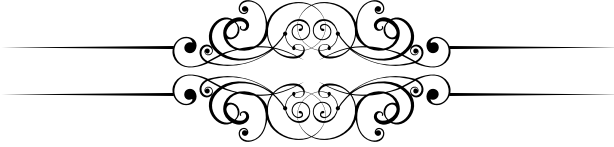
“1957 seçimlerinde Sayın Mustafa Tokatlıoğlu'nun oyları

saklanmayıp seçimi kazanmış olsaydı, 1960 yılındaki ihtilâlin ucu Yassıada'ya dayanır mıydı acaba?”

“Kimbilir...? Belki de...!”

Ve şimdi:

“İyi ki, seçim kaybettiren şaka yapılmış” diyor, seviniyoruz.

İşgal

Bu Şaka;

Araştırmacı, Eğitimci Yazar, Şair, Eleştirmen Can Yoksul'un anlatımından alınmıştır.

Etimizi, ekmeğimizi, sebzemizi, meyvemizi, içeceğimizi, hediyelik ne gerekiyorsa onları aldıktan sonra Muhasebeci Servet arkadaşımın arabaya binip Şekerbey'in yoluna koyulduk, Kadim'in evde olduğunu biliyorduk zaten.

Aldıklarımızın hepsini Kadim'in eşi Perihan yengeye teslim ettik. Masamıza birkaç parça meyve ve içeceğimizi alarak içmeye başladık. Evin kadını yani Kadim'in eşi çok sorumluymuş gibi bizlere götürdüğümüz malzemelerden meze ve yeyip-içecek hazırlamak için çırpınıyordu. Kendisine usulüne uygun bir şekilde bizim derdimizin yemek-içmek değil sohbet etmek olduğumuzu anlatmaya çalışıyorduk.

Derken, bir ara yamacın aşağılarında evi ve bulunduğumuz yere yakın bahçe yapmış olan Kaba Satılmış göründü.

"Fırsat tam bu fırsat" dediler, "Kaba Satılmış'a bir şaka yapalım..."

Kaba Satılmış dediğimiz şahıs biraz safçaydı ama birazca kabacaydı. Kaba konuşur, lafını hiç çekmezdi. Beden yapısı gibi lafı kaba da olsa, saf olduğu için bu kaba laflarına kimse aldırış etmezdi. Beni çok iyi tanıyan, çok inanıp güvenen kişiydi. Ben onun gözünde bir devdim. Ancak, birlikte gittiğimiz Muhasebeci Servet'i hiç tanıyamıyordum. Servet'in tam aristokrat bir görünüşü vardı. Çok ciddi duruşuyla, çok da ciddi şakalar yapardı.

Kadim'le Servet hemen aşağı indiler. Şakayı Servet başlatacak, olacıklara da katlanacaktı. Ben içeride olacakları seyrediyor ve bağırırları dinliyordum.

Bahçesinin başına dikilip biraz ötelerde duran Kaba Satılmış'a el etti Servet ve seslendi.:

“Buraya gelir misiniz beyefendi.”

“Emriniz baş üstüne, hoş geldiniz sefalar getirdiniz beyefendi” diye karşılık verdi Kaba Satılmış.

“Nedir sizin adınız, soyadınız?”

“Adım Satılmış, soyadım Taşkıran. Ama bu köyde herkes bana Kaba Satılmış der.”

“Satılmış efendi bu bahçe kime ait?”

“Benimdir beyefendi. Ben ekiyorum, ürününü ben alıyorum.”

“Peki kaç yıldır ekiyorsun bu bahçeyi?”

“Üç-dört yıldır ekiyorum efendi.”

“Bu bahçenin tapusu kime ait?”

“Vallahi bilmiyorum beyefendi.”

“Biliyorsun, çok iyi biliyorsun hem de. Bu arsa Şekerbey Kalkınma Kooperatifi'ne ait. Bunu bilmiyor musun?”

“Olabilir efendim”

“Peki sen bir kooperatife ait olan arsayı işgal ederek, bahçe yapmak için izin aldın mı? Belgen var mı?”

“Kimseden izin almadım. Kimden izin alınacağını da bilmiyorum. Elimde öyle bir belge yok.”

“Peki sen bir başkasına, özellikle de bir kooperatife ait olan bir mülkiyetin işgal edilmesinin cezasının kaç yıl mapusluk olduğunu, kaç bin lira para cezası olduğunu biliyor musun?”

“Efendi ağam, elini ayağını öpeyim vallahi de billahi de bilmiyordum.”

Kaba Satılmış afallamıştı, ürkmüş, korkmuştu.

“Şimdi senin 8-10 yıllık mapusluğun; birkaç yıllık işgalin bedeli olan 8-10 bin lira cezan var. Kadim efendi çağır şu muhtarı, bekçiyi, ihtiyar heyetini, hemen bir tutanak tutacağız. Bekçiyi Çorum'a gönderip, jandarmayı, savcıyı çağıracağız. Bu işgalcinin bileklerine kelepçeyi vurdurup, doğru mapushaneye göndereceğiz.”

Kadim, Satılmış'ı kurtarmak için devreye girdi:

“Etme müdürüm, yapma müdürüm, bu benim komşum olur. Garip ve yoksul bir insandır. Bilmeyerek bir suç işlemiştir. Ben elini-ayağını öpeyim sayın müdürüm. Satılmış gariptir.

Çok iyi insandır, affet, cezasını hükümete yansıtmadan, kendi aramızda görüp-görüşelim.”

Bağırışlara, bahçede çalışan Satılmış'ın eşi de yanlarına gelmiş, olacakları sessizce izliyordu. Bu ara Servet de Kadim'in teklifine düşünür gibi yapınca Kadim, yanlarına yakın, korkuyla bekleyen Satılmış'ın karısına bir işaret verdi. “Büyük horozu kesin” dedi. Satılmış da Kadim'i tasdiklercesine “Çabuk” diye seslendi karısına.

Kadıncağız yakın olan evine koşarcasına gidip, çocukları ile kovalayıp tuttıkları büyük bir horozu kestirip hemen tüylerini yolmaya başladılar.

Ancak dışarıdaki pazarlık ve suç konusu halen sürüp gidiyor, Kadim Servet'i ikna etmeye çalışıyordu. Servet'in ise inadı tutmuştu:

“Hayır seni jandarmayla buradan göndereceğim. Yıllarca içeride yatıracağım...” diyordu.

Satılmış perişan, şaşkın durumda ellerini ovalayıp duruyor, basbayağı bunalmıştı. İyisinden bunaltmışlar, yalvarmaları fayda etmiyordu. Ben, evin dış kapısının önüne çıkıp;

“Nedir derdiniz be arkadaşlar, uyutmadanız insanı, bu gürültünüz nedir böyle?” diye sertçe seslendim.

Satılmış elini alınca siper edip baktı:

“Hocam sen burada mıydın?” dedi.

“Buradayım Satılmış kardeşim. İki bardak içki alınca uykum geldi. Sızmış kalmışım. Ama sizin gürültünüzden bir türlü uyuyamadım. Nedir derdiniz böyle, neyi halledemiyorsunuz? Kim uğraşılıyor bu Satılmış'la? Satılmış'la uğraşanının alını karışlarım. Onunla uğraşan karşısında beni bulur. Hem dışarıda ne bağırıyorsunuz, içeri girip halledelim meseleniz ne ise...”

Satılmış, benim karşı çıkışımdan kuvvet almıştı.

“Ulan efendi, hangi dairenin müdürü olursan ol. İstersen vali, istersen padişah ol... Evet, burayı ben ektim, hem de yine ekeceğim, var mı diyeceğin” diye kükredi.

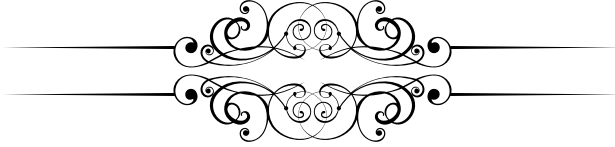
Satılmış'ın gözünde sanki bir devlet başkanı gibiydim. O sanıyordu ki, “bu hocaya kimse güç-kuvvet yetiremez. Yeter ki, hoca yanı başımda olsun...”

Satılmış'ın bu köpürüşü Servet'in çok hoşuna gitti. “Gel içeride hallederiz” diyerek, Kadim'in evindeki serili masaya tekrar kurulduk. Akşama kadar yeyip-içip sohbet ettik. Kaba Satılmış'la Servet Bey çok sıkı bir dost oldular. Kaba Satılmış:

“Akşama da bu garibin misafiri olun” diye ısrarla kendi evine davet etti.

Nasıl olsa büyük horoz kesilmiş, kızartılmış, hazır bekliyordu. Gece yaralarına kadar şakalaşarak sohbet ettik. Gecenin geç saatinde Şekerbey'i terk ettik.

Ama bu unutulmayan anılar belleklerimize kazınmıştı. Yeri geldiği zaman bu şakayı anlatır, gülüşürüz.

Bostanı Cinler Bastı

Bu Şaka;

Merhum Abdullah Yıldırım'ın anlatımından alınmıştır.

Arap Üsük'ün Abduş, Kör Fazlı'nın torunu Ahmet, Güveller'in Üsük, henüz askere gitmeden, ellili yıllarda, Altınoluk Un Fabrikası'nda çalışmaya başlar. Fabrikada Ustabaşı kademesinde bir de Zeynel Usta vardır.

Zeynel askerliğini yapmış, evli, dürüst, sözüne güvenilir bir delikanlıdır. Fabrikada çalışanların en kıdemlisidir. Zeynel, arkadaşları arasında sevilir, sayılır. Yardımseverdir Zeynel. Çok da şakacıdır. Beraber çalıştıkları arkadaşları arasında sözü tutulan birisidir. Zeynel, Tepe Köy'den Medet Dayı'nın da damadı olur...

Medet Dayı, Medet Dayı'nın oğlu Mehmet arada bir fabrikaya gelir, boş zamanlarında sohbet yapar, çaydır-yemektir yer-içer giderler.

Arap Üsük'ün Abduş, Kör Fazlı'nın torunu Ahmet, Güveller'in Üsük fabrikaya gelip gidenlerle "ahbap" oldukları gibi, en çok da Medet Dayı'nın oğlu Mehmet'le "ahbap"tırlar. Ne de olsa yaşça emsal sayılırlar. Boş zamanlarında hep beraberdirler. Mehmet de "Bizimkiler" gibi bekardır henüz. Mehmet, "Bizimkiler"e ekip-biçtikleri tarlaları, kavun-karpuz ettikleri yerleri gösterir. Kavun-karpuz ettikleri zaman, geceleri korkmadan, en çok kendisinin "bostanı" beklediğini gururla anlatır. "Şimdiye kadar, tek başıma da olsam korku nedir hiç bilmem" diye övünür.

Altınoluk Un Fabrikası'na yakın Tepe Köylü Medet Dayı'nın kavun-karpuzluğu meşhurdur. Büyük-büyük, tatlı-tatlı kavun-karpuz yetiştirir. Medet Dayı'nın çok özel bir huyu vardır, kavun-karpuz zamanı hiç kimseyi tanımaz. Kavun-karpuz zamanında da sofrasında hiç kimse bulunmaz, kavun-karpuzun tadına bakan olmaz. Bostanın yanından gelip geçenlere de

tanışıklık vermez. Aynı zaman da “saf” denecek kadar da cahildir. “Bizimkiler” Medet Dayı'nın “pintilik” derecesindeki huyunu pek bilmezler.

Mevsim, kavun-karpuzun bostanlarda bol olduğu bir mevsimdir. Fabrikada sohbet ederken “Bizimkiler” Medet Dayı'nın damadı Zeynel'e:

“Zeynel Ağabey, senin kayınbaba, yanına gittiğimizde bizi hiç tanımadı. Ta bostanına hal-hatır sormaya gittik, hiç tanışıklık vermedi. Gücendik doğrusu...” diye, Medet Dayı'dan “dert yanma”ya başladılar.

“Vallaha Gülüm” der Zeynel, “O adam öyledir. Hiç kimseye değil kavun-karpuz, bir “şalak” yedirip içirmez. Sizi bırak, ben damadı olarak kavununu, karpuzunu görmedim. Kavun karpuz zamanı kimseyi tanımaz O. O'nun bu huyuna ben de çok içerliyorum. Ancak ne yapalım, akraba olmuşuz bir kere.”

Arada bir suskunluk olur. Bu suskunluğun bir müddet sonrası şakacı Zeynel:

“Dinleyin uşaklar” der.”...ben size bir şey söyleyeceğim. Ancak bu söylediklerimi kimseye söylemeyeceksiniz.”

“Bizimkiler” bakışlılar birbirlerine, “Ne imiş söyleyeceğin” dercesine.

“Söylemeyeceğinize söz mü?”

“Söz” derler.

“Yemin edin,”

“Ekmek Kur'an çarpsın.”

“Eh öyleyse, şimdi, kayınço Mehmet, gece korkar mı korkmaz mı göreceğiz. Sonunda da size, o yiyemediğiniz kavun-karpuzu yedireceğim.”

“Nasıl?”

“Benim her dediğimi yaparsanız.”

“Neden?” der gibi yine birbirlerine bakarlar.

“Öyle birbirinize bakmak yok. Yemin ettiniz. Soru sormak da yok. Hep beraber bir yola çıkacağız. Ben de sizinleyim. Anca beraber, kanca beraber. Tamam mı?”

“Bizimkiler” hala ikircikli, tekrar birbirlerine bakarlar yine.

“Öyle iki de bir birbirinize bakmayın. Ha şunu da söyleyim.

Bütün sorumluluk benim. Size hiçbir 'laf' gelmeyecek. Şimdi tamam mı?"

"Tamam" derler.

"Bizimkiler"ın üçü de daha çok gençti. Serüvene çabuk sürüklenirdi. Ve Zeynel Ağabeylerinin söyleyeceklerini harfiyen yapmaya söz verdiler. Sözden de öte, yemin ettiler. Ancak Abdus orada bulunanları göstererek "Ya bunlar?" der.

Diğer işçiler hep beraber:

"Siz dilediğiniz şakayı yapın. Biz de hiç kimseye söylememeye söz veriyoruz. Zeynel Usta bizi iyi tanır.

Bizde söz verince söylenmez."

"Tamam mı şimdi?" diye tekrar sorar Zeynel.

"Tamam, ne dersen yapıyoruz, söz."

"Benden de tamam öyleyse. Bir plan uyguluyoruz. Verin bakalım beşer kuruş" der ve önce kendisi çıkarır beş kuruşu. Herkesten beşer kuruş alır. Almış olduğu parayı, fabrikada un taşıyan kamyon şöförü gelince Thames Ahmet'e verir. Ve:

"Bak Thames, bu paranın hepsine mum ve üç kutu da kibrit alınacak, şehirden gelirken al, gel. Unutma."

"Ne yapacaksın bu kadar mumu?" diye sorarsa da Thames Ahmet.

"Lazım oluyor" der.

"Eh alayım. Dükkan açacaksın herhalde" diye "cık-cık" eder Thames Ahmet.

Mumlar alınır, getirilir. Zeynel'e teslim edilir. Ancak herkes merak içindedir. Özellikle de "Bizimkiler" Hatta bu kadar mumun ne olacağını sorarlar.

Zeynel de:

"Soru sormak yok demedim mi? Mehmet'in korkup korkmadığını anlayınca ve kavun-karpuz gelinceye kadar bu planı kimseye söylemem. Siz de bundan sonra yapacaklarınız için hiçbir şey sormayın. Dediklerimi yapın. Sorumluluk benim" diye kuramladığını söylemez.

Herkes sonunun ne olacağını merakla bekler.

Zeynel içeriden üç tane boş çuval alır ve "Bizimkiler"e;

"Şu çuvalları birer tane alın. Ağaçların arasında, otlar içinde,

bahçede, tarlalarda... bulduğunuz tosbağaları (kaplumbağa) toplayıp çuvallarınıza doldurun. Çuvallarınızın ağzını bağlayıp getirin. Tamam mı?”

“Tamam” deyip üç arkadaş, koltuklarının altına çuvallarla çıkarlar.

Sıcakta kaplumbağalar ağaç altlarının kuytu yerlerinde, otların arasında, toprak kavuklarında... olur. Üç arkadaş bulabildikleri kaplumbağaları çuvallara doldurup getirirler.

Zeynel:

“Herkes çuvalını kimsenin göremeyeceği bir yere saklasın. Ağzularını iyice bağlayın, sakın çıkmasınlar...” diye talimatını verir.

Oyun başlamıştır artık...

Mumların alınışı, kaplumbağaların toplanıp çuvallara doldurulması herkesin merak konusu olur. Ancak soramazlar “Soru sormak yok” demiştir Zeynel. Ne olacağını, nasıl olacağını merakla sonucu beklemekten başka yapacakları bir şey yoktur.

Ertesi günün gecesi ay erkenden doğmuş, mehtap geceyi gümüş renginde pırl pırl yapmıştır. Gündüzden kalan güneş ısısı hala hissedilmektedir. Hani derler ya “yaprak kıpırdamıyor” diye, o biçim, gece sessiz ve sakindir. Fabrikanın önünde yaz gecesinde çaylar içilmiş, şakalaşmalar olmuş, dertler dinlenmiş, sohbetler yapılmış, kahkahalar atılmış, geç vakit olmuştur. Yatma zamanı, bedeni dinlendirme zamanı gelmiştir artık. Zeynel:

“Bu gece uyumak yok” der. “Bundan sonra her saat bir şeyler olabilir.”

Önce mumların alınışı, kaplumbağaların toplanışı herkesin merakı idi zaten. “Bizimkiler”in ise, ne olacağını sormadığı heyecanlı andı. Zeynel’in “uyumak yok” sözüne, “Bizimkiler”:

“Yok” dediler hep beraber

“Bakın uşaklar” dedi Zeynel, “...ay biraz sonra batıyor, her taraf karanlığa bürünecek. Bu karanlık gecede kimse kimseyi tanımaz. Hazır olun.”

“Hazırız.”

Zeynel ne söylerse yapıyor, hiç itiraz edilmiyordu, ay batar batmaz Zeynel içerden mumları alıp geldi. Üç kutu da kibrit...

“Kalkın” dedi. Kalktılar. Oturanlar meraklı ve şaşkın...

“Herkes tosbağa çuvallarını sakladığı yerden alıp gelsin.

Marş, marş.”

On-onbeş dakika sonra “Bizimkiler” sırtlarında çuvallarla geldiler.

“Haydi gidiyoruz, yolda ne yapacağınızı anlatırım.”

“Nereye gidiyoruz?” diye “Bizimkiler”den birisi sordu.

Zeynel durdu:

“Soru sormak yok demedim mi? Anlaşmadık mı? Ne dersem o yapılacak. Kuralı bozmayın...” diye sert çıktı.

Zeynel’in arkasından sessiz-sakin yürüdüler. Elli-yüz metre yürümemişlerdi ki Zeynel:

“Alın şu mumlarınızı, kibritlerinizi” diye fısıltı halinde söyledi. “Bundan sonra katiyetle yüksek sesle konuşulmayacak. Gerekirse fısıltılarla...”

Eline mumu kibriti alan, bir an şaşırıldı. “Bu nasıl mum böyle? Gelen mumlar bu kadar ufacak değildi?”dercesine.

“Mumları küçük küçük ben kesip hazırladım. Ortadaki fitillerini de çabuk yanacak hale getirdim. Mumlar yanınca çabuk tükensin diye böyle küçülttüm.”

“Neden?” dedi birisi.

“Beni kızdırmayın, soru sormak yok demedim mi?”

“Bizimkiler” sustular yine.

Zeynel yolda ne yapacaklarını anlattı. “Bizimkiler” dinlediler. Sonunda, “Sakın ha, falso vermek yok” diye de sıkı sıkıya talimatlarını verdi.

Medet Dayı’nın bostanına yaklaşınca “Bizimkiler” tarlanın üç cephesine dağıldı.

Zeynel ayrı bir yerde onları bekliyordu.

Bostanın sınırına gelen “Bizimkiler” sırtlarında çuvalları indirip, ağız bağlarını çözdüler. İçinden teker teker kaplumbağaları çıkardılar. Mumları yakıp kaplumbağaların sırtlarına yapıştırarak diktiler. Kaplumbağaları bostanın içine doğru saldı. Sırtları ısınan kaplumbağalar üç koldan, bostan içine doğru sırtlarında yanan mumlarla yürümeye başladılar.

“Bizimkiler” boş çuvalları alıp, bostanın yanındaki nadas tarlaya siperlenerek, merakla seyre başladılar.

Bostan tarlasının kenarındaki tümsek yerde, kalın dört direktten yapılmış bekçi kulübesi vardı. Bu kulübede Medet Dayı ve en çok oğlu Mehmet gece-gündüz bostanı bekler, kuş uçurmazlardı. Bu gece sıra Mehmet'te idi ve eniştesi Zeynel bunu biliyordu.

Mehmet kulübedeki uzandığı yerden kalktı. Kulübenin önüne gelip dikeldi. Şaşkındı. Şimdiye kadar böylesini hiç görmemişti. Bazı gece “yazı” da kalan mal-melal bostana girmişti. Ama böyle ışıklılara ilk defa rastlıyordu. Geri döndü, asılı yerden tüfeğini aldı. Yavaş yavaş kulübesinden aşağı indi.

Işıklar bostanın üç cephesinden kendisine doğru geliyordu.

Besmele çekti, gözlerini ovuşturdu. Hayret, ışıklar hala hareket ediyordu, hala geliyorlardı. Bildiği duaları okumaya başladı. Işıklar yine geliyorlardı. Korktu. Sonra, “gelmeyin” diye bağırdı. Yine dinlemediler. Tüfeğini uzattı, “gelmeyin vururum...” diye yineledi. Yine dinlemediler. Tüfeğini ateşledi “güm, güm...”

Tüfeğin sesi de, saçmaların mısırlar üzerinde ça-yırtısı da ışıkları durduramadı. İyisinden korktu ve Tepe Köy'ün yolunu tuttu. Korkmuş, kaçmıştı. Artık ışıkları da göremiyordu.

Mehmet soluk-soluğa eve vardı. Babası Medet Dayı'yı uyandırdı. Uyku sersemliği ile Medet Dayı, oğlunun paniklemiş halini görünce korktu.

“Ne oldu oğlum? Bu ne hal böyle?”

“Baba” dedi Mehmet, “...bostan tarlasını cinler bastı. Ben canımı zor kurtardım. Kaçmasaydım beni de 'haklayacaklar'dı. Ancak kaçabildim.”

Medet Dayı şaşkın şaşkın:

“Oğlum hele yavaş. Şu gördüğün nasıl bir şey, anlat da ona göre gidelim.

Anası da heyecanlandı.

“Bu oğlan korkmuş herif, damağını kaldır, iki şamar vur. Baksana beti benzi kül gibi olmuş, korkudan titriyor...”

Anası kalktı, bol şekerli şerbet yaptı. “İç oğlum bu şerbeti iyi gelir.” Mehmet acelece, anasının yaptığı şerbeti gortlada gortlada içti. Ve :

“Ana vallaha yalanım yok. Bostan tarlasını üç cepheden kuşattılar. Beni hedef alıp bana doğru gelmeye başladılar. Besmele çektim fayda etmedi. Okudum üfledim fayda etmedi. Gelmeyin diye bağırdım, dinlemediler. Tüfeğe sarıldım, ateş ettim. Hem de bir değil iki defa, hem de üç koldan, gözüme böyle göründüler. Cinler çok yerden geliyorlardı. Tüfeğin de faydası olmadı. Cinler ışıklı geldi. Sonra kaçtım. Canımı zor kurtardım. Ya uyanmasaydım, beni de boğarlardı. Belki de yakalayıp götürürlerdi. Belli mi olur...”

“Oğlum sen iyisinden korkmuşsun” dedi Medet Dayı.” ... böylesini ne gördüm, ne de duydum.”

“Vallaha, billaha anlattığım gibi oldu baba. Yalanım varsa iki gözüm önüme aksın.”

Medet Dayı hala inanmak istemiyordu kızmıştı.

“Ulan gavur dölleri. Ben size on defa diyorum ki, besmele çekmeden yatmayın diye. Besmele çekmeden yattın korkuttular seni. Oğlum okuyun, üfleyin. Bizim ne evimize, ne tarlamıza şimdiye kadar ne cin gelmiştir, ne şeytan. Okumadan, besmele çekmeden yatıyorsunuz, gece yüzüne başınıza bu haller geliyor işte. Bundan sonra da kötü şeyler gelirse şaşmayın.”

“Baba kalk giyin. Bana inanmıyorsan gidelim, gözünle gör. Vallaha billaha yalanım yok yavu. Üzerime üç koldan saldırlar. Önce korkmadım. Tüfikle ben de onlara saldırdım. Ancak tüfek-müfek onlara tesir etmedi. Baktım ‘baş edemiyorum’ bırakıp kaçtım...”

“iyi iyi” dedi Medet Dayı.

Oturduğu yatağın kenarından, isteksiz isteksiz kalktı. Önce gömleğini giydi. Sonra uzun paçalı donunun üzerine pantolonunu çekti, üzerine ceketini giyerken, Medet Dayı’nın karısı:

“Bu gece yüzüne nereye gidiyorsunuz?” diye sordu.

“Olanları duymadın galiba” deyip “cık-cık” etti Medet Dayı... “Gidip bir bakayım.”

“Duydum, duydum ama benim de inanasım gelmiyor. Böyle şey duyulmuş değil. Yine de gitmeyin. Babalar çıksın bostanınıza, akşamın şerri, sabahın hayrı demişler. Sabah olsun gidirsiniz.”

“Yok yok, giyindim artık. Beraber bir bakıp gelelim.”

Medet Dayı, duvarda asılı tüfeğini aldı “haydi” dedi.

Giderken:

“Baba” dedi Mehmet, “...tüfeğe şu fişekleri sür. Aniden önümüze çıkarlarsa, hazır bulunsun. Çalalım kurşunu” diye, iki fişek uzattı.

“Git oğlum, deli olma. Cine şeytana kurşun işler mi lan? Sen oku, üfür, besmele çek. Bak ben deminden beri, buraya kadar okuyarak geldim. Ancak yine de ‘temkinli’ olalım, ver.”

Medet Dayı acele evden çıkarken fişek almayı unutmuştu zaten. Uzatılan fişekleri aldı, tüfeğin fişek yatağına sürdü.

“Doğru mu şu anlattıkların Mehmet?” dedi tekrar.

“Vallaha doğru, billaha doğru. Ekmek kuran çarpsın doğru.”

“Dünyada olmayacak şey yok yavru.”

Medet Dayı'da olabileceğine inanmaya başlamıştı. “Oğlum şu bizim hocanın anlattığı şeytanlar olmasın?”

“Vallaha bilmem baba”

Yolda hem konuşuyorlar, hem de tarlaya doğru ilerliyorlardı. Bostana geldiklerinde, yavaş-yavaş besmele çeke çeke, temkinli adımlarla girdiler içeri. Ne ışık görünüyordu, ne de cin-şeytan!

“Hani lan cinler? Demedim mi ben sana korkmuş-sundur diye. Besmele çekmeden, okuyup üflemeden yatarsan, böyle korkuturlar işte. Sen, sen ol, gece yüzüne bir yere giderken, yatarken, besmele çekmeyi unutma.”

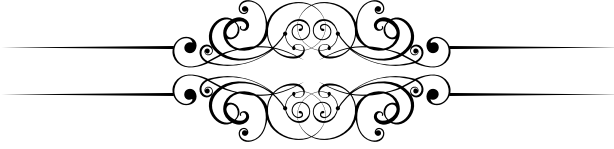
“Allah, Allah” dedi Mehmet... “Vallaha bir saat önce buradaydılar. Hem de üzerime üzerime geliyorlardı.”

“Tamam, tamam yemin edip durma. Hadi bu gece eve gidelim. Evde yat. Neredeyse sabah ezanı okunacak. Sabah gelir tekrar bakarız.”

Mehmet, babası Medet Dayı ile eve dönerken, hala gördüklerini hayal ediyordu.

“Acaba korktum mu?” diye geçirdi içinden. Arkasından da “yok canım ne korkması, gördüklerim essahtı” demeden kendisini alamıyordu.

Işıklı kaplumbağaların bostanın içinde kendisine doğru geldiğini gören Mehmet, tüfeğini ateşlemiş, buna karşın, gelen ışıklara “mani” olamamıştı. Çareyi Tepe Köy'deki evde yatan babasının yanına kaçmakla bulmuştu. Mehmet kaçınca bostan, sınırdaki nadas tarlada bekleyen “Bizimkiler”e kalmıştı. Mehmet babası ile geri gelinceye kadar “Bizimkiler”le enişte Zeynel, sırtlarında ağır yüklerle fabrikaya çoktan dönmüşlerdi. Üç çuval kavun-karpuz bundan böyle, fabrikada çalışanların sofrasını renklendirecekti.

Eşek Şakası

Okuyacağımız bu şaka;

*bir önceki “Bostanı Cinler Bastı” isimli şakanın rövanşı gibidir.
Aynı kişilerin karşı tarafından yapılmıştır çünkü. Ve anlatan kişi
de aynıdır.*

Bir önceki yapılan şakanın “bir dilim karpuz” yüzünden olduğunu duymayan kalmamıştı. Medet Dayı önceleri çok kızdı, bağırdı. Sonraları süt köpüğü gibi iniktirdi. Daha sonraları, her zaman güncel yaşantılarına devam etti. Oğlu Mehmet de aynı...

Ancak Zeynel, kayınpederi Medet Dayı'ya takılmasa da, Mehmet'e arada bir takılıyor “Bak Mehmet, arada bir yeğenlerine kavundur, karpuzdur, taze mısırdır, ne varsa... getir. Getirmezsen, önceki gibi cinler, şeytanlar gelmez. Bu sefer de ‘ecinniler’ gelir. İşte o zaman tarladaki karpuz sen olursun. Seni yer bitirirler...” diye kızdırıyordu.

Zeynel'in karısı da:

“Dokunma oğlana. Gece-gündüz, yazı-yaban geziyor. Korkutma...” diye kocası Zeynel'e engel olmaya çalışıyordu.

Mehmet ise bazen olanlara kızıyor, bazen eniştesine yanıt veriyor, gülüşüyorlardı. Ancak, Mehmet'in eniştesine içerlediği her konuşmasından, her tavrından belli oluyordu. Kendi kendine “Ben de O'na öyle bir oyun oynayayım ki, ömrünün sonuna kadar unutmasın...” diyor, ne yapacağına da karar veremiyordu. Sonunda düşüne düşüne buldu. Buluşunu da ablası Aşşe'ye anlattı. O da:

“Şimdi olmaz. Aradan zaman geçsin. Unutulsun, öyle yap” dedi.

“Söz mü?”

“Söz”

“Ancak, enişteme söylemek yok.”

“Yok” dedi Aşşe.

“Yemin et.”

“Tamam Mehmet, hem söz, hem yemin...”

Işıkly kaplumbağaların “cin” oluş olayı geçeli bir yıl olmuştu. Araya başka meseleler girmiş, olay tamamen unutulmuştu. “Bizimkiler” un fabrikasında çalışıyor, günlük yaşamlar her zamanki gibi devam ediyordu. Medet Dayı'nın oğlu Mehmet yine geliyor fabrikaya, özellikle de Abdüş'la arkadaşlığı daha sıklaşmıştı. Mehmet, eniştesi Zeynel'in yaptığı bu olayı unutmamıştı. Aradan bayağı zaman geçmiş, her şey unutulmuştu herkesçe. Mehmet ise unutmamıştı.

Mehmet'e göre eniştesi Zeynel'e şaka yapmanın zamanı gelmişti artık. Düğmeye basmış, her an fırsat kolluyordu.

Bir gün Mehmet, ablası Ayşe'ye:

“Abla, hani söz vermiştin, enişteme bir şaka tuzağı kuracaktık.”

“Boş ver Mehmet” dedi ablası, “...Bunca işin sıklığında şakanın sırası mı?”

“İyi ya işte, asıl işler çok olunca yapılır. Bak söz verdin, hem de yemin ettin. Sözünde dur. Yeminini yerine getir. Sonra çarpılırsın...”

“Eee..” diye söylendi Ayşe, “...ne halin varsa gör. Yap da kurtul.”

Zeynel yine fabrikadaydı ve hep akşam gelirdi eve.

Ayşe Mehmet'in tarlasına çapa yapan kadınların başına gitti. Mehmet çapa yapacak kadınları tarlaya bırakınca, eniştesi Zeynel'in evine gidecekti. Bazı hazırlıklar gerekiyordu Mehmetce...

“Abla söylediklerim hazır mı?” diye sordu.

“Hazır” dedi Ayşe.

İkinci oldu, çapa yapan kadınlar dağıldı, Mehmet de ablası ile eniştesinin evine geldiler. Yanlarında eşekleri de vardı. Çocukları da...

“Abla çocukları bize gönder” dedi yavaşıca.

Ayşe başını salladı, “tamam” dercesine.

Ayşe daha önce anasından getirdiği yemeğin kabını eline aldı, çocuklarına:

“Bu kabı alın, anneannelere götürün. Siz de orada durun. Biz de dayınla beraber geleceğiz. Akşam yemeğini orada yiyeceğiz...” diye çocukları gönderdi.

Çocuklar gidince, Mehmet eşiği eniştesinin her gün oturdukları odaya çekti. Önceden ablasının hazırladığı “yazmayı” bir güzelce eşiğin başına “yaşmak” yaptı. Eşiğin her ayağına birer uzun “mandik” geçirip bağladı. Eşiği de, ablasının her zamanki yemek yaptığı yere bağladı. Sırtına Ayşe'nin fistanlarından atıp sarıp-sarmaladı. Mehmet eşiği kendine göre hazırlarken, Ayşe Mehmet'i seyrediyor, gülmeden de kendini alamıyordu. Eşek hazırlanıp, Zeynel'in eve gelme saati yaklaşıncaya, Ayşe ve Mehmet saklandılar.

Güneş batmış, akşam karanlığına hazırlanıyordu. Evin odasının tek penceresi vardı. Ve küçüktü. Odanın içi karanlık denecek şekilde loştu.

Zeynel eve geldi ve eve girerken, her zaman olduğu gibi Ayşe'ye seslendi:

“Ayşeeee”

Ses yoktu Ayşe'den.

“Allah Allah” dedi Zeynel, “...nerede bu kadın?”

Kapıdan içeri girdi. Evde kimsecikler yoktu. Ancak, dört ayaklı kadın kıyafetinde bir nesne duruyordu odanın içinde. Şaşılacak şeydi! Karanlığa dönüşmek üzere loş odanın içinde duran nesne Ayşe olamazdı.

Zeynel besmele çekti. Elini dört ayaklı nesneye doğru uzatırken, dört ayaklı nesne hareket etti. Zeynel geri çekildi, korkmuştu. Tekrar besmele çekti. Kadın kıyafetindeki nesne iyisinden hareket edip, Zeynel'den tarafa dönünce, Zeynel iyisinden korkup odadan bir hızlı çıktı.

Şaşkın şaşkın etrafa bakındı. Ne çocuklar vardı, ne de Ayşe. Soluğu, kayınpederi Medet Dayı'nın yanında aldı. N e f e s nefese Medet Dayı'ya bir şeyler anlatmaya çalıştı...

Medet Dayı:

“Ne diyorsun sen oğlum. İnsan hayvan olur mu?”

“Vallaha billaha” diye yeminler etti Zeynel “inanmazsan, gidelim gözlerinle gör.”

“Ulan Zeynel git şuradan. Bana olmadık şeyler anlatıyorsunuz. Ben bunadım mı yoksa. Olmadık şeyler bunlar yahu...”

Zeynel tekrar yemin etti. Hiçbir şeyden haberi olmayan Zeynel’in çocukları, Ayşe’nin anası da şaşırıldılar, söylenmeye başladılar. Medet Dayı kızdı bağırıldı. “...Beni bunak yerine koyuyorsunuz” dedi. Dedi ama Zeynel’in anlattıkları karşısında, Zeynel’in anlattığı nesneyi görmeden de duramadı. Arkasından Zeynel’in çocukları, Ayşe’nin anası da geldiler.

Yolda Zeynel:

“Ayşe’ye bir şey olmuş. ‘Uğrağa’ mı uğradı nedir?...! Hiç böyle görmedim. Acele doktora mı götürülim, yoksa hocaya mı götürülim, şaşırDIM kaldım.”

“Ula Zeynel, beni günaha sokma akşam akşam.” ‘Yele’, ‘Uğrağa’ doktor ne yapsın lan? Öyle bir şey varsa, hoca işi o. Akşam vaktinde hocayı nereden bulalım?”

“Göl yazının yanındaki..... köyde var diyorlardı. ‘Yele’, ‘Uğrağa’ uğrayanlar, ‘çarpılanlar’ hep ona gidiyorlarmış.”

“Ula oğlum, çayı görmeden paçayı sıvama. Hele bi gidip görelim.”

Hızlı hızlı hem gidiyorlar, hem çare arıyorlardı. Hiç sesleri çıkmayan Zeynel’in çocukları, şaşkın şaşkın, ağlamaklı, onların yanlarında koşuşturuyorlar, Ayşe’nin annesi ne dediği belirsiz, ellerini dizine vura vura arkalarından geliyordu...

Zeynel korkup Medet Dayı’ya gidince, Mehmet ve Ayşe, lambayı yaktılar ve hemen harekete geçtiler. Alelacele eşeğin üzerindeki çıkardılar. Mehmet eşeği dışarı çıkarıp, başka yoldan evlerinin yolunu tuttu. Ayşe hiçbir şey olmamışçasına yemek yapmaya başladı.

Medet Dayı önde, Zeynel arkada, Ayşe’nin annesi ve çocukları daha arkada, oda kapısını açıp içeri girince, Zeynel ikinci kez şaşırıldı. Önceki gördüklerinden eser yoktu.

Yemek yapmaya meşgul olan Ayşe, gelenlere, şaşırılmış gibi görünerek:

“N’o baba? Bir şey mi oldu? Şaşkın şaşkın ne bakıyorsunuz?”

Zeynel söylesene, Mehmet'e mi bir şey oldu yoksa?"

"Yok bir şey, korkma kızım..." deyip durdu Medet Dayı.

Zeynel besmele çekti. "Bana mı bir şey oldu yoksa" dedi kendi kendine.

"N'oldu söylesenize? Ana, sen bari bir şey söyle!"

Medet Dayı soluk soluğa:

"Aha bunlar" diye Zeynel'i gösterdi. "Beni çileden çıkaracaklar kızım, delilerin arasında kaldım vallahi..."

Zeynel:

"Vallaha billaha, ekmek-kuran çarpsın demin böyle değildi. Hem de dört ayaklıydı. Eşek desem, kulakları yoktu. Demesem insan değildi. Acayip bir şeydi. Benim gözüme öyle göründü. Yoksa, bana mı bir şey oldu, bilemiyorum..."

Çocuklar bir babalarına, bir analarına, bir dedelerine şaşkın şaşkın bakıyor, konuşulandıktan bir şey anlamıyorlardı. Medet Dayı bir Zeynel'e, bir Mehmet'e kızıyor, ilenip duruyordu.

"Bu sıralar bunlara bir şey oldu. Birisi tosbağaları cin yapıyor, birisi insanı eşek yapıyor. Eşek kadar oldular, akıllanmadılar. Bunlar hep besmelesizlikten. Her zaman söylüyorum, okuyun-üfürün, besmelesiz dışarı çıkmayın diye..."

Medet Dayı birden "Ben gidiyorum, delilerin arasında kaldım yavru..." dedi. Ayşe babasının önüne gerildi.

"Yok, gitme baba yemeği burada yiyelim."

Medet Dayı gitmek için uğraştı. Ayşe babasını bırakmadı:

"Vallaha bırakmam. Mehmet'i de çağıralım. Bu akşam hep beraber yiyelim yemeği..."

Ayşe oğluna dönerek:

"Git dayını da çağır gel"

"Hani orada yiyecektik" dedi oğlu şaşkın şaşkın;

"Ben ne diyosam onu yap. Hadi fırla..."

Çocukların ikisi birden fırladılar dışarıya, Medet Dayı da:

"Sen de bir şeyler hazırlamıştın. Sen de git, onları al gel." dedi karısına.

Ayşe babasına:

"Yemekten sonra size bir de güzel çay demlerim. Hep beraber içeriz" dedi.

Ayşe'nin annesi ve çocuklar gidince Ayşe babası ve Zeynel arasında, yine olanlar üzerine konuşma devam etti.

Çok geçmeden, elinde tencere, Ayşe'nin annesi, çocuklar ve Mehmet geldiler.

Konuşmalar “eşekli-meşekli” olunca, hiçbir şeyden haber yokmuşçasına Mehmet, eniştesi Zeynel'e:

“Ne konuşuyorsunuz yavu” dedi, “...Demek ki sen ablamı eşek gözüyle görmüşsün. Bir daha eşek gözüyle bakma” deyince hep beraber gülüştüler...

Yine hep beraber sofraya oturdular. Yemeklerini yediler, üzerine demli çaylarını yudumladılar. Son bardak şingirdarken Ayşe gülmeye başladı. Arkasından da Mehmet...

Zeynel elindeki bardaktan bir yudum daha çekti, sonra sinirli-sinirli.

“Ulan, siz iki kardeş bana oyun mu oynadınız? Olanları anlatın da ben de rahatlayayım. Yoksa ben kendimden şüpheleneceğim.”

Bu söz üzerine Ayşe ile Mehmet, kahkahalarla gülmeye başladılar. Sessiz sedasız duran Ayşe'nin anası:

“Ulan eşek sıpaları, siz insanı çatlatırsınız. Ne halt ettiyseniz söyleyin de hepimiz rahatlayalım.”

“Söyleyeyim mi abla?” diye sordu Mehmet.

“Söyle de bunlar rahat rahat çayını içsinler...” dedi Ayşe,

Mehmet, elinde bardak ayağa kalktı. Olanları bir bir anlattı.

Sonunda da:

“Enişte” dedi, “sen bana ‘cin’ gösterdin. Ben de sana işte böyle kocaman ‘hayalet’ gösterdim. Sen beni korkuttun, sen de korkudan neredeyse donuna edecektin değil mi?”

“Korkmadım desem yalan olur kayınço.”

Sonra durdu. “Ben kendim için değil, ablan için korktum...”

Medet Dayı konuşmaları bitirmek için:

“Susun lan. Vay eşek sıpaları vay. Şu iş zamanı iş gayreti yok da, böyle ‘muzunnaş’lık düşünüyorlar. Yarın gösteririm ben size...”

Hep beraber yine gülüştüler.

Zeynel:

“Öyleyse ödeştik” dedi. Oturduğu yerden kalktı “Gel lan, öp elimi helalleşelim” diye elini Mehmete uzattı.

Mehmet eniştesinin elini öptü. Kucaklaştılar, sonra da:

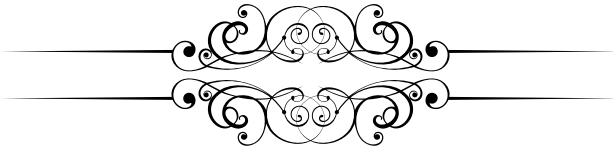
“Tazele çayları Ayşe” dedi Zeynel.

Mehmet bu olayı Abduş'a öyle ballandıra ballandıra anlatırken, Abduş gözlerini “fal taşı” gibi açtı, gözlerini “şipirdetti” sonra da:

“Mehmet” dedi “...cin zannettiğin mumlu tosbağaların olayında, karpuzların ‘yürütülmesi’nde ben de vardım. Sen de bana hakkını helal et”

Mehmet biraz düşündü. “Sen ha” dedi, “...Helal olsun.”

Abduş, “Sen ha” sözüne günlerce düşündü. Daha sonra da, “Bunlar enişтели kayınlı, birbirlerine böyle korkutucu, ürkütücü şakalar yaparlarsa, bana da bundan daha ağırını yaparlar” düşüncesiyle Altın Oluk Un Fabrikası'ndan ayrılıp, yanına daima gelen arkadaşı Tomruk Kadir'in yardımı ile Emir Muslu Un Fabrikası'na geçiş yaptı. Giderken gözleri “şipirdiyor” ağlamaklı oluyordu dostlarından ayrıldığı için. Ve “şipirdekli gözler”i yaşla doldu yolda yalnız giderken...

Salıncaktaki Bıyıklı Bebek

Bu şaka;

Benim Ağaoğlu Anı Romanımın kahramanı Merhum Nihat Kayım'ın anlatımından alınmıştır.

Toplumumuzun düğünde, bayramda, hısım akraba bir araya gelerek hoş vakit geçirip, birbirlerine, küçük şakalarla “takılması” vazgeçilmez geleneğimize aittir.

Kırklı-ellili yıllarda, “toprağa” önem verilir, zorunlu olmadıkça elden çıkartılmazdı. Kentteki varıl ailelerin yakın köylerde tarlaları vardı. Hatta “Zadeler” olarak tanınan varıl ailelerin de çiftlikleri vardı. Yaz aylarında çoğunlukla oraya taşınırlar, “kış ihtiyaçları” bu çiftlikte elde edilen ürünlerden hazırlanırdı. Yaz aylarında çiftlikte oturanlar “günübirliğine” şehire gelir, ihtiyaçlarını temin eder giderlerdi.

Rahmi Bey de bunlardandır. Ve de “Zadeler”den bir ailenin şakacı, nüktedan bir aile reisidir.

Rahmi Beylerde yakın bir tarihte düğün olacaktır. Aile çok köklü ve “geniş” bir aile olduğu için, İstanbul, İzmir, Ankara’da teyze, hala, dayı, amcalar vardır. Ve bunların çocukları vardır. Bu akrabalar hiçbir zaman birbirleri ile irtibatı koparmazlar. Hısım akraba haberleşerek, resmi görevliler izinlerini, serbest meslek sahipleri de işlerini düğün zamanına gelecek şekilde ayarlarlar.

Nedret Beyler gelmiştir. Turgut Beyler gelmiştir ve diğerleri gelerek kadınlar-kızlar, oğullar-torunlar... “geniş bir aile” oluşturmuş, çeşitli espriler, şakalaşmalarla ev curcunadır...

Rahmi Beyin, yakın köy Serpin Çayır Çiftliğindeki hanımlar, düğünden önce, sabah gelip akşam dönmek üzere şehirdeki kadınlar hamamına gelirler. Yanlarında getirdiği kundaktaki çocuğu için şehirdeki evinin “sofasına” salıncak kurarlar. Ancak, çok yakında düğün vardır. Düğünde de lazım olacağından bu salıncığı bozmadan akşam çiftliklerine dönerler.

İki gün sonra Rahmi Bey bir iş için çiftliğinden şehre gelir. Üzerinde iş elbisesi vardır ve tez elden işini yapıp çiftliğe dönecektir. O günün akşamı Bilal Beyler de eğlence tertiplenmiş, büyük kentlerden gelenler, Nedret ve Turgut Beyler de bu eğlenceye katılacaklardır. Aynı gün Nedret ve Turgut Beyler, Rahmi Beyin evine giderek görüşmüşler. :

“Rahmi ağabey, Bilal Ağabeylerde bu gece eğleneceğiz. Seni de aramızda görmek istiyoruz. Sen olmadan bu eğlencenin tadı olmaz. Seni de bu eğlenceye götüreceğiz...” derler.

Rahmi Bey de:

“Çocuklar ben iş elbisesi ile geldim. Böyle katıla-mam...” der.

“Biz seni elbisenle tanımıyoruz. Mutlaka gelmelisin...” dedilerse de...

“Çiftliğe geri dönmem gerekli. İşim acil...” diye kalmak istemez Rahmi Bey.

Ancak, Nedret ve Turgut Beyler, Rahmi Bey'i bu gece çiftliğe göndermemeye kararlıdır. Rahmi Bey eğlence için kalmamaya diretince, Nedret ve Turgut Beyler aralarında bir “fiskos” yaparlar. Ve yapılan fiskosu Rahmi Bey sezinlemeden hemen harekete geçerler. Şakanın düğümü de buradadır zaten.

Güçlü kuvvetli olan Nedret ve Turgut Beyler Rahmi Bey'i “kalkan kop” yakalayıp, evde kurulu duran salıncağa yatırır, el ve ayaklarını çocuk kundaklar gibi sararlar. Sonra da bir sicimle salıncağa iyice bağlarlar. Ağzına, salıncağın ipine bağlı yalancı memeyi zorla sokarlar. Ayakları salıncağın dışında kalsa da salıncağı bir, iki sallarlar ve akşama doğru gelmek üzere Bilal Beylere giderler. Giderken:

“Bu yalancı meme ile akşama kadar idare et. Akşam gelir karnını doyururuz ninni bebeğim ninni...” diye, bir de ninni söylerler.

Nedret ve Turgut Beyler gidince ağzına zorla sokulan yalancı memeyi ağız tazyiki ile fırlatıp atar Rahmi Bey. Yalancı meme atılmış, Rahmi Bey'le birlikte sallanmaktadır. Ağız boştur artık. Ancak el-ayak salıncağa sıkıca bağlıdır. Evde kimsecikler yoktur. Çareyi avazı çıktığıınca bağırmakta bulur. “Kimse yok mu? Kurtarın beni...” Bağırır, bağırır...

Zaman bir hayli geçmiş, Rahmi Bey bağırma devam etmiştir. Neredeyse sesi kısılacaktır. Nice sonra evinin bitişiğindeki komşusu, manavlık yapan İstanbulluoğlu Cört Mıstık'ın hanımı duyar bağırır. Kadıncağz bir yandan telaşlanır, bir yandan da korkarak kendi kendine söylenir:

“Allah Allah! Evde kimsecikler yok, hepsi çiftlikteler! Çiftlikte olduklarını çok iyi biliyorum! Ancak evden gelen bağırma da neyin nesi?..”

Kapıya gelir, kitlidir. Telaşlanır. Telaşı, korkuya dönüşür. Bir uzun merdiven bulur, kendi avlularına bakan Rahmi Beyin evinin penceresine dayar. Amacı, pencereden bir şeyler görebilmek ve bu bağırmanın ne olduğunu anlamaktır. Pencere hizasına kadar çıkar, yüzünü pencereye dayar, iki eli ile yanlardan gelen ışığı kapatarak, odanın içini iyice görmeye çalışır. Odada kimsecikler yoktur. Odanın kapısı açık, açık kapıdan sofa görünmektedir. Rahmi Bey, merdivenle çıkıp odanın içini görmeye çalışan hanımdan habersiz, avazı çıktığı kadar bağırma devam etmektedir. Cört Mıstık'ın Hanımı merdivenden inmek üzere iken, bir de ne görsün; sofadaki salınan salıncak, açık oda kapısından bir görünür, bir kaybolur.

“Allah Allah” der, yine “... bu da neyin nesi! Evde kimse yok, ama salıncak sallanıyor!” iyice bakar. “salıncakta kocaman, hem de bıyıklı bir bebek var” diye söylenir. Korkarak besmele çeker. Pencere camına vurarak “Kim var orada?” diye bağırır.

Rahmi Bey bağırmaktan sesi kısılmaya başlamış bir sesle, komşu kadını sesinden tanır ve ismiyle seslenerek “... kurtar beni” diye inler.

Kadıncağz merdivenden alelacele iner ve sokakta oynayan oğlu Elvan'ı çağırır. Pencerede duran merdiveni bu kez de Rahmi Beyin avlu duvarına dayar. Elvan merdivenden çıkar, duvardan Rahmi Beyin “avlu”ya atlayarak dış kapıyı açar. Analı-oğullu içeri girip Rahmi Beyin bağlarını çözmeye çalışırken Nedret ve Turgut Beyler tekrar gelirler.

“Durun” derler, “...çözmeyin.” Sonra da Rahmi Beye, “Bizimle eğlenceye gelecek misin, gelmeyecek misin?..”

Rahmi Bey kızar, bağırır, küfreder. Gelenler hiç oralı

olmazlar. Salıncaktan çözmeden tekrar sorarlar, “Gelecek misin, gelmeyecek misin? Hala gelmem diyorsan, tekrar gidiyoruz ve gece yarısına kadar buradasın...” Ve meraklı bakışlarla yanlarında duran Cört Mıstık'ın hanımı ve Elvan'a da “Hadi siz gidin...” diyerek dışarı çıkarırlar.

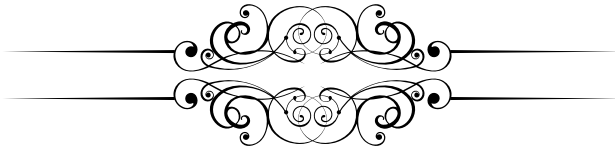
Karşılıklı bağırtı, tehdit, yalvarma ve gülüşmelerle Rahmi Bey Nedret ve Turgut Beylerden kurtulamayacağını anlayınca onlarla birlikte gitmeye razı olur.

Rahmi Bey'i çözerler. Ancak yine de iki yandan kollarına girerek doğru Bilal Beylere götürürler.

Bilal Beylerde “çilingir sofrası” kurulmuş, hısım akraba toplanmış, cümbüş-keman-darbuka hazır, Rahmi Beyi beklemektedirler. Üçünün birlikte içeri girmesi ile bir alkış tufanı başlar. Açık kapıdan evdekilerin meraklı bakışları arasında başköşeye oturturlar.

Rahmi Bey, Nedret ve Turgut Beye “yanınıza kalmasın bu yaptıklarınız” dercesine parmağını sallasa da, odadakiler çoktan bardakları doldurmuş, “Salıncaktaki koca bebeğin şerefine” diye kadehleri kaldırırlarken, bir kadehte Rahmi Beyin eline tutuşturup “fondip” derler.

Ve gelmemekte direndiği için ceza olarak, birkaç gün sonra “Böyle bir sofranın kurulması”nı da Rahmi Beye yüklerler...

1969'da 415 TL'ye Mal Olan Şaka

Bu Şaka;

Araştırmacı, Eğitimci Yazar, Şair, Eleştirmen Can Yoksul'un anlatımından alınmıştır.

Diyarbakır-Dicle ilköğretmen Okulunu bitirince Çorum MERKEZ Eşençay Köyü İlkokulu'nda göreve başlamıştım. Benimle birlikte oraya atanan Mahmut Bayatlı'nın da ilk görev yeri aynı köydü.

Bir-iki hafta birlikte çalıştıktan sonra “Ben Eğitim Enstitüsü'nü kazandım, haydi bana eyvallah” deyip Mahmut Bayatlı okuldan ayrılıp gitti.

Yalnızdım artık. Hem de meslekle ilgili çok bir şey bilmeyen tıfıl bir muallim. Okul iyisinden bozuk düzendi. Bizden önceki öğretmenler ne eğitim-öğretime, ne okula, ne de köye önem vermiş, pek bir şey kazandırmamışlardı. Okulun çevre duvarları yıkık-dökük, bir yığın da devamsız öğrenciler vardı. Mahmut Bayatlı gidince, birden daha zor durumda kaldım. Mevcut 126 öğrenciye değil ders vermek, çocukları susturup birşeyler anlatabilmek bile mümkün değildi. Ben de birdenbire iyice şaşırıp, bıcsıdım.

Mahmut Bayatlı'nın gitmesinden kısa bir süre sonra bana da Trabzon Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümünü kazandığım bildirim geldi. Ben de ufak-tefek eşyalarımı toparlayıp kente döndüm. İki yıl daha okuyup Edebiyat Öğretmeni olacaktım. İlköğretmen Okulu'nu bitirir bitirmez nişanlanmıştım ve nişanım da Çorum'da bir dairede memurdu. Bu da beni daha da sevindiriyordu. “Nişanım bana iki yıl para gönderir, okulumu bitirince de daha imkanlarla, biz de şehirde güzel bir yuva kurarız” diye düşünüyordum. Ancak nişanım:

“Sen okumaya gidiyorum diye gider, gittiğin yerde de

bir laz kızı bulursun; beni unuttur, beni bırakırsın; ben gitmeni istemiyorum...” diye tutturdu. “Gidersen para da göndermem.”

Zaten ilköğretmen Okulu’nu sıkıntılar içinde bitirmiştım. Arkamda beni destekleyecek hiçbir kimsem yoktu. Nişanlımın bu tepkisinden sonra bana da boynumu bükmek kaldı ve Eşençay Köyü ilkokuluna geri döndüm.

Aradan üç ayı aşkın bir zaman geçince yanıma bir vekil öğretmen atadılar. Adı Ahmet Gümüştü Ahmet Gümüş Sanat Okulu Ağaç İşleri Bölümünü bitirmiş, genç, dürüst bir delikanlıydı. Ancak öğretmenlikten zerre kadar haberi yoktu.

Bir toy delikanlı olan ben de, bir yandan kendimi eğitmeye, bir yandan yanımdaki vekil öğretmeni eğitmeye, bir yandan da öğrencileri eğitmeye çalışıyordum. O zamanlar “Vekil öğretmenler başarılı olursa, yaz tatilinde de maaş alacaklar” diye söyleniliyordu. Bu nedenle Ahmet Gümüştü’nün bütün plan-programı için çaba sarfediyordum. Zaman ilerledi ve Ahmet’le samimi, candan dost olduk. Mevsim ilkbahar sonlarına doğru yaklaşmıştı. Artık Ahmet’le dertlerimizi, hayallerimizi, anılarımızı birbirimize anlatıyor, içimizi döküyoruz.

Ahmet ballandıra ballandıra tanıştığı kızla geçen anılarını anlatıyor, ben de mahalledeki bir kızın bana nasıl mektuplar yazdıklarını, neler yazdıklarını O’na anlatıyorum. Bu tatlı anlatımlar böyle sürüp gidiyor. Sonra Ahmet’e:

“Kimdir senin bu anlattığın kız? Şu kızını tarif etsene” dedim

Ahmet:

“Saçları hafif sarı, gözleri çakır, 1.60 boylarında, cilveli birisi. Evleri İshalife Cami’den Tomak’ın kahveye doğru giderken sağda bir köşe de. Adı da Huriye...”

“Ulan Ahmet Allah kahretsin, ikimizin günlerdir birbirimize anlattığımız kız, aynı kız ya” dedim.

Ahmet şaşırmişti!

“Deme be Abi!” dedi.

“Evet öyle, ta kendisi hem de” dedim

Olay ortaya çıkmıştı. Kız yalaka birisiydi. İkimizi de parmağında oynatmıştı. Belki biz gibi daha başkaları da vardı.

Bir hafta sonra Ahmet’le birlikte Eskiköy’ün öğretmeni

Dursun, saat kulesi yanında dolaşırken Ahmet bu konuyu Dursun'a anlatıp gülüşüyorlarmış. Rastlantı bu ya o kız karşılıklarına çıkmasın mı...

“İşte bu kız” demiş Ahmet.

Dursun Hoca bir şey bahane ederek Ahmet'in yanından ayrılıp kızı takibe başlamış. Ahmet de çaktırmadan Dursun'u... Kız iki de bir geri dönüp Dursun Hoca'ya gülücükler fırlatıyor, Dursun'a da yalakalanıyormuş.

Aradan epeyce bir zaman geçti. Ahmet'le iyisinden haşır-neşir olmuştuk. Dursun Hoca'nın kızı, kız da Dursun'u birbirlerini nasıl yemlediklerini Ahmet bana anlatmıştı. Bir akşam Ahmet'le otururken “Gel Dursun Hoca'ya bir şaka yapalım” dedim. “Nasıl bir şaka olsun” derken, Dursun Hoca ile Huriye'nin sokaktaki paslaşmaları geldi aklımıza.

“Tamam bulduk işte” dedik ikimizde...

Huriye tarafından Dursun Hoca'ya bir mektup yazmaya başladık:

“Sevgili Dursuncuğum,

Seni görür görmez, birdenbire sana canım kaynadı. Sorup soruşturarak senin kim olduğunu, nerede nasıl yaşadığını öğrendim. Çorum'a gelince Kılıç Otel'de kaldığımı da öğrendim. Bu nedenle bu mektubu Kılıç Otel'e gönderiyorum...”

...diye daha nice sevgi sözleri ile süsleyip-püsledikten sonra mektubu postadan Kılıç Otel adresine gönderdik.

Bayram tatili miydi, yoksa başka bir tatil mi anımsamıyorum, birkaç gün tatil vardı. Tatil aralığında postane mektupları dağıtmamış. Tatil bitince Dursun Hoca Eskiköy'e, mektup da Kılıç Otel'e gitmiş. Kılıç Otel'in sahibi İbrahim Kılıç da mektubu Eski-köylülerden birisine verip Dursun Hocaya göndermiş.

Mektubu götüren köylü ne bilsin şaka bir mektup olduğunu, içerisinde neler yazılı olduğunu. Köye varınca mektubu Dursun Hoca'nın hanımına “Yenge Dursun Hocama mektup var” diye verir. Zira Dursun Hoca evlidir ve eşi kendisi gibi Artvinli'dir. Kadıncağız mektubu açıp okuyunca başından kaynar sular dökülür. Çünkü bu bir aşk mektubudur, “Demek ki kocamın bir

sevgilisi var” diye düşünür. Üstelik mek-tupda “Seni falan tarihte, şu saatte Yalçın Sineması yanındaki Gürsoylar Pastahanesi'nde bekliyorum...” diye ısrarla bekleyiş yazılıdır.

Kadıncağız neye uğradığını, ne yapacağını şaşırır.

Bir saat sonra Dursun Hoca dersini bitirip eve gelir. Cebinden sigara paketini çıkarıp bir sigara yakar. Sigaranın dumanı kıvrılarak yukarı çıkarken, kendisi de bir an düşünceye dalar. O anda eşi:

“Ne düşünüyorsun Dursun? Yoksa Huriye'yi mi?” der ve Dursun Hoca'ya elindeki kömür küreği ile hücum eder.

Dursun Hoca şaşırır birdenbire. Ancak kömür küreğini de kafasına yemiştir. Önüne fırlatılan mektubu alıp okuyunca Dursun Hoca da şaşırır. Zil zurna aşık bir kızın aşk mektubudur bu çünkü. Kavgı bir müddet devam eder. Sonunda eşi “Gidiyorum” der, Sen Huriyenle kal”

Kalkar üç-beş parça giysisini bohçalar, gitme hazırlıkları yapar. Dursun Hoca aklına gelen bütün yeminleri yapıp, “Böyle bir şey yok, birisi kasıtlı yazmıştır...” dese de eşini ikna edemez. Eşi baba ocağı olan Artvin'e gitmeye kararlıdır. Tam kapıdan çıkacağı zaman Dursun Hoca onu kolundan yakalar.

“Nereye gidiyorsun, ne yaptığını biliyor musun?” diye kükrer. “Mutlaka gitmeye kararlıysan, dur bekle, yalnız gitme, ben seni birisi ile göndereyim...” diyerek evden hızlıca çıkar, gider. Eşi de Dursun Hoca'yı bekler.

Gider, olup bitenleri muhtar Topal Haydar'a anlatır. Böyle birşeyin olmadığını Topal Haydar'a söyler.

Topal Haydar ilginç bir insandır. Cana yakın, çok da şakacıydı. Süsleyip-püslediği bir eşeği vardı. “Benim mersedesim” derdi ona. Onunla-bununla sohbet etmekten, şaka yapmaktan çok zevk alırdı.

Onbeş-yirmi dakika sonra Dursun Hoca eve döner ve ağlayan eşine “Biraz bekle, falanca gelecek birlikte gideceksiniz” der. Gelecek adam Topal Haydar değil, bir başkasıdır.

Dursun Hoca'nın söylediği adam gelmeden Topal Haydar kapının önüne geldi, “Hoca hoca” diye bağırıldı.

Dursun Hoca duymamazlıktan geldi.

Topal Haydar pencere önüne gelerek daha hızlı, “Hoca hoca. Hey Hoca efendi evde misin?” diye tekrar bağırdı.

Dursun Hoca pencereyi açtı, sertçe “ Ne diyorsun be?” diye çıktı.

Topal Haydar daha çok bağırarak:

“Yahu hoca, sizi dövüştürebildim mi?” diye sordu.

“Ne dövüşmesi be, sen ne diyorsun?” diye cevapladı.

“Yahu bir kızın ağzından bir aşk mektubu yazmıştım. Şu hocayı, yenge hanımı ile bir dövüştüreyim demiştim. Mektubu almadınız öyleyse.”

“Ne kavgası muhtar, git işine. Biz birbirimizi seviyoruz. Öyle oyunlara gelecek saf mıyız? Sen o oyunları git başkasına yap...” diye Muhtar Topal Haydar’ı evinin önünden gönderdi.

Bu konuşmaları Dursun Hoca’nın eşi dinliyordu. Aslında konuşulanlar Dursun Hoca ile Muhtar Topal Haydar’ın kararlaştırdığı bir senaryoydu. Ancak, konuşmalar Dursun Hoca’nın hanımını ikna etmiş, gitmekten vazgeçmişti. Hatta “Vay hınzır herif, bizi birbirmize düşürecek” diye de söylendi. Kalbi biraz ferahladı.

Dursun Hoca eşine:

“Şimdi inandın mı? Gidip tembihlediğim adam gelmesin” diye evden çıktı ve on-onbeş dakika sonra dönüp eve gireceği zaman Muhtar Topal Haydar yine geldi. Yine bağırarak:

“Biraz sonra geliyorum Dursun Hoca. Yenge hanıma söyle biraz mezelik birşeyler hazırlasın. Ben aslan sütümü alıp da geleyim. Madem ki sizi dövüştüremedim, hiç olmazsa neşelenelim” deyip gitti.

Aradan yarım saat geçti-geçmedi, Muhtar Topal Haydar elinde iki şişe rakı, kesilip yolunmuş bir horoz, bir sepet meyve ile çıkageldi.

Dursun Hoca’nın hanımı bir sofraya hazırladı. Gelen horozu pişirmeye başladı. Muhtar Topal Haydar da mektubu kime, nasıl yazdığını anlatıyor, anlattıkça gülüyor, sık sık da soruyordu:

“Demek sizi dövüştüremedim Hocam. Yenge hanım kusura bakma. Biz bu hocamla sık sık şakalaşırız...”

Dursun Hoca'nın hanımı kızsız da, iyice inanmıştı Topal Muhtarın yalanlarına. Artvin'e gitmekten de, kötü şeyler düşünmekten de vaz geçip günlük yaşamına döndü.

Şaka mektubun devamını yine Can Yoksul anlatıyor:

Dursun Hoca radyo tamiri, telsiz tamiri gibi, kimsenin pek uğraşmadığı veya beceremediği işlerle uğraşır. Öğretmen okulunda okurken Türkiye'de telsizle kopya çeken ilk öğrenci olmuştu. Yakalanmış, olay basına yansımıştı.

Bir süre Bulgaristan sınırına yakın bir köyde çalışmıştı. Çorum-Merkez Eskiköy'de çalışırken radyo tamirciliğine, radyonun çeşitli parçalarını birleştirerek radyo montaj edip piyasadan daha ucuza radyo satmaya devam ediyordu. Kösedag'ın arkasındaki Öteyüz Köyleri, radyonun moda olduğu o günlerde radyo alabilmek veya radyo tamiri yaptırabilmek için koşarcasına hep Dursun Hoca'nın yanına geliyorlardı.

Karadeniz uşağı olan Dursun Hoca bölgesinin özelliğini taşıyordu. Silaha oldukça meraklıydı.

Birgün Cuma günü öğleden sonra okulu tatil etmiş, Eşençay'a çıkageldi. Arkadaş olduğumuz için kendisini oldukça hoş karşıladık.

Sanki bizim müfettişimiz gibi gelir gelmez duvarlardaki tarih şeridini, başka yazıları, ders defterlerini, plan defterlerini incelemeye başladı.

İki de bir cebinden bir kağıt çıkarıyor, bir o kağıttaki yazılara bakıyor, bir de incelediği defter ve evrağa bakıyordu.

“Hay'rola Dursun Hoca sen de bir garip hal var” dedim.

“Yahu arkadaş sorma başıma gelenleri” dedi.

Eşi ile nasıl kavga ettiğini, muhtarın araya girerek, yalanlarla bir kurgu yapıp olayı kapattığını, büyük bir beladan nasıl kurtulduklarını bir bir anlattı.

“Birkaç kişiden şüphem vardı. Doğrusu senden de şüphelenmişim. Sizin bütün yazılarınızı inceledim. Cebimdeki mektuptaki yazı ile karşılaştırdım. Yazılar hiç birbirini tutmuyor. Bu işte sizin suçunuz olmadığını anladım. Ancak içimdeki kuşku beni yeyip bitiriyor.”

Aklımdan hemen geçti ama O'na diyemedim. “Sen Can

Yoksul'u ne zannediyorsun. Hiç mektuptaki yazıyı normal yazıya benzeterek yazar mı?"

Dursun Hoca anlatmaya devam etti:

"Arkadaşlar ortada iki şık var. Birincisi, ya bu kız gerçekten seviyor, bana aşık. İkincisi, belki de bu kız bana bir oyun hazırladı. Benim evli olduğumu öğrendi. Beni oraya çağırıp dövdürecek. Ve bana güzel bir ders verecek."

"Ağzından yel alsın anlattıklarımı, sen ne kötü şeyler düşünüyorsun. Ancak yine de ihmal etme, tedbirini elden bırakma. Şayet gidecek olursan kendini korumaya çalış. Ne olur, ne olmaz. Bakarsın bir bela çıkıverir karşına."

"Gideceğim elbette. Buluşacağım Huriye'yle. Ancak bütün olabilecekleri ben de düşünmedim değil. Bak biri burada, diğeri de burada."

Dursun Hoca belinin iki yanına soktuğu iki tabancayı gösterdi. "Ne olur ne olmaz, belki biri tutukluk yaparsa, ikincisi de hazır olsun diye düşündüm. Okulu bugün tatil edip yola çıktım ki akşam ve yarın Karadenizli polis hemşerilerimi bulup derdimi onlara da anlatayım. Zaten kız ile pasta salonunda buluşma saati Pazar günü saat 13'de..."

"Merak etme Dursun Hocam yarın Cumartesi öğle sonu biz de Çorum'a gelerek Pazar günü üzerimize düşen görevi yerine getiririz. Arkadaşlık öldü mü? Sonu hayırdır inşallah..." dedim.

Biliyordum ki gelecek bir kız yoktu. Ahmet'le Ço-rum'da geziyorduk. Saat 13'ü geçiyordu.

"Git şu Dursun Hoca'yı bir yokla" dedim.

Ahmet gitti ve olayın o perdesini Ahmet anlatmaya başladı.

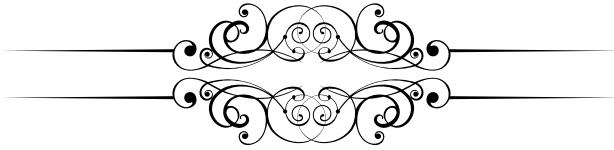
"Ağabey vardığımda pasta salonu tıklım tıklım doluydu. Hangi masaya baksam hep sivil giyinmiş polisler var. Karadenizli oldukları tiplerinden belliydi. Gelsin pastalar, börekler, gelsin çaylar, meşrubatlar. Herkes tıka basa yeyip içiyor. İçeri girince bana da bir yer gösterip pasta ve çay söylediler. Baktım zaman geçtikçe hesap kabarıyor. Biliyordum ki hesapları hep Dursun Hoca ödeyecek. Acıdım birdenbire. Dursun Hoca'yı bir kenara çektim. 'Dursun Hocam bu şakayı sana Can Hoca'yla ben yaptım. Özür dilerim' dedim. Dursun Hoca bir an durakladı, sonra, o

güzelim Karadeniz şivesiyle:

‘Ha uşağum, sizin yaptığınız şakanın içine, sizin de yüzünüze sı...yım’ deyip, o kadar milletin içinde bastı küfürü. Sonra ‘Bütün mesele anlaşılmuştur arkadaşlar’ dedi. Herkes tabaktaki son kalanları hızla atıştırıp, bardakları boşalttılar. Pasta salonu boşalivermişti birdenbire...”

O zamanlar 640 lira maaş alıyordum. Dursun Hoca’ya 415 lira para vererek bir masa radyosu sipariş vermiştim. Ne o radyo geldi, ne benim para... Yenen pastaların, içilen çay ve meşrubatın parası fazlasıyla benden çıktı. Okul tatilinde Dursun Hoca memleketine gitti ve bir daha Çorum’a gelmedi. O yaz eşinin öldüğünü başkalarından öğrendim. Yaptığım şakadan dolayı Dursun Hoca’nın eşinden bir özür dileme fırsatım olmadı. Kalbim hep kanayıp duruyor...

Ruhu şad, mekânı cennet olsun...

Hangisi Uyanık?

Bu Şaka;

Şair Bekir Sağır'ın anlatımından alınmıştır.

Yer Narlı Beldesi, yine Bekir Sağır'a yapılan şakalardan bir tanesi:

Narlı İlköğretim Okulu salonunun camı önünde bir çok saksılı çiçeklerin arasında, saksıya dikilmiş bir de limon ağacı vardır. Limon ağacı küçük küçük limon verse de pek büyümez ve ceviz kadar olunca da kurur dökülür. Bu hep böyle devam ederken, okul çalışanı Veli Özler, Memur Bekir Sağır'a bir şaka yapmak ister. Evinden getirdiği üç-beş limonu limon ağacının dallarına, limon ağacı büyütmüşçesine itina ile asar. Bunu da Müdür Yardımcısı İrfan Bey'e söyler.

İki gün sonra İrfan Bey'le Bekir Sağır birlikte okula girerlerken Veli Özler:

“Hocam bakar mısın, bizim limon ağacı bu yıl limonlarının bir kısmını büyütmüş” der.

İrfan Bey'de bu şakaya katılarak:

“Ohh ne güzel” diye cevaplar. Ve Bekir Sağır'a dönerek, “Bekir Bey, bu yıl limonsuz kalmayacağız Çaya, çorbaya limon...” diye limonları Bekir Sağır'a gösterir.

Bekir Sağır:

“Oh, oh çok güzel. Biraz daha olgunlaşsın, inşallah yeriz...” gibi sözlerle tasdik eder görünerek görev odasına gider. Odasına girince de bunlar benimle dalga geçmeye oyun oynamaya hazırlanıyorlar. Ancak...” diye düşünür.

Diğer odada da İrfan Bey, Veli Özler'e:

“Veli efendi, bizim şair memurumuz Bekir Bey, senin limon ağacı dallarına taktığın limonları ağacın kendisinin büyüttüğüne inandı. Zokayı yuttu” der. Ancak zokayı kendileri yutmuştur. Onu bilmezler.

Süreç içerisinde Bekir Bey, limon ağacına takılan büyük limonlardan kimsenin olmadığı bir zamanda bir tanesini alır eve gider. Eve götürdüğü limonu İrfan Bey'in "çaya-çorbaya limon" demesinin ötesinde salatasında da kullanır.

Eksilen limonun yerine Veli Özler evinden getirdiği limonu, çocukların aldığını zannederek "çocuklardan limonları kurtaramayacağız" ilentisiyle, yerine takar.

Bahar gelmiş, Narlı Beldesi yeşilliklere bürünmüş, okulda da yıl sonu öğretmenler toplantısı yapılıyordur. Toplantı da Şair Memur Bekir Sağır da vardır. Sonunda toplantı bitmiş, konuşulanlar konuşulmuş, kararlar alınmış, Memur Bekir Sağır da zabda geçirmiş ve dosyasına yerleştirmiştir. Sıra çaya ve çay sohbetine gelmiştir. Toplantı sonunda odaya sürekli çay getiren Veli Özler, toplantıda bulunanlara "Sevgili öğretmenlerim, bizim Şair Memurumuz Bekir Sağır, okul koridorundaki limon ağacında bulunan limonları, limon ağacının kendisinin büyüttüğünü sanıyor. Halbuki ben takıyordum gerçek limonları. İşte uyanık şairimiz..." diye Bekir Sağır'ı gösterir. Bu söz üzerine salonda gülme sesleri yükselir ve herkes Bekir Sağır'a bakar.

Bekir Sağır, taa en başlangıcından biliyordur limon ağacının limonları büyütmediğini. Veli Özler'in bu sözü üzerine o da:

"Evet sevgili öğretmenlerim, Veli'nin benimle sıcak ve samimi şakası yüzünden, bu yıl, çayıma, çorbama, salatama, limona para vermeden aldım. Ben bir bir götürdükçe, Veli gibi bir limon ağacımız da eksilenleri hemen büyütüp tamamladı."

Veli'ye döner:

"Veli, evde limon kalmadı; bu akşam da bir limon yerine iki limon götüreyim. Sen yarın iki limon getirerek, eksikleri tamamlarsın" der. Ve cebinden bir limon çıkararak, "Bu limonu, çorbamız yok ama senin demlediğin bu güzel çaya sıkabiliriz. Bir bıçak getirebilersen, dilimleyip paylaşabiliriz" der.

Bu sefer odadakilerin hepsi Veli'ye bakarak odayı kahkahayla doldururlar.

En sonunda da bu şakadan haberi olmayan bir öğretmen Veli'ye:

"Kim uyanıkmiş Veli Efendi, öğrendin mi?" deyince, ikinci bir kahkaha tufanı başlar.

Askere Gidecek Gençlerin Son Akşamı

Bu şaka;

Ali İhsan Sağmen tarafından yazılan “Gökçam’dan Esintiler” isimli (1. Baskı/Ankara-2009) kitabından alınmıştır.

Bir yaz günü kendi köyüm olan Gökçam’a gezmeye gittim. Hava sıcak mı sıcak. Gündüzü ayrı gecesi ayrı bunaltıyor. Sıcaktan evlerde uyunacak hal yok.

Ben serinde uyumayı çok severim. Onun için geç vakit evimizin yakınındaki Hüseyin Dedemin harmana yatak serip serince orada uyuyacağım.

Gece geç vakit köy sessizliğe büründü. Beni de uyku bastırdı iyisinden, uyumak üzereyim. Ancak gür bir müzik sesi gece sessizliğini yırtıyor. İster istemez başımı kaldırıp baktım. Beş kişi ellerinde teyp Bekir Emmi’nin evinden çıktılar, Irza Çavuş’un harmanın üstündeki Çakır Emmi’nin harmanın altına “tezgahı” kurdular. Kızartılmış tavukları çıkartıp, serdiler sofrayı. Şarapları da diktiler ortaya. Zaten önce demlendiklerinden kafaları da iyi. Birbirlerine bir taltif, bir hürmet, görmeye değer... Ay ışığı da şam şam şakıyor gündüz gibi. Sabah erkenden askere uğurlanacaklar ya, birlikte keyif yapıyorlar.

İkisini sesinden tanıdım. Biri Bekir Emmi’nin Ahmet; diğeri Abış lakaplı Haydar Ali...

Bir taraftan teyp çalıyor. Bir taraftan birbirlerine şaka, karşılıklı “tertup şöyle, tertup böyle...” gürültü ortalığı tutuyor.

Benim onların yakınında yattığımdan haberleri yok. Saat oldu oniki-bir. Uykum var ama, şamatadan uyuyamıyorum.

Bir müddet sonra üçü ayrıldı. “Geç vakit oldu, gidelim” diye. İkisisi muhabbete devam... Daha sonra “Teypi eve bırakalım. Yazı’ya bahçeye gidip, son defa meyveliği görelim” dedi Ahmet. Ahmet’ten gelen bu teklifi Abış da onayladı: “Haydi gidelim” diye.

Onlar gittiler. Ancak benim uyku da onların gürültüsü ile kaçtı. Benim uyku yok ya; onlara bir şaka yapmak geçti içimden.

Benim üzerimde uzun askerî atlet ve angora don var. Beyaz çarşafı da alarak, onların gideceği yol üzerinde Emmi'nin Kepir'deki mezarlığa gidip, rahmetli Koca Ömer'in mezarın beton taşın arkasına gizlendim.

Abiş ile Ahmet teybi eve bırakıp sohbet ede ede bahçeye meyvelige gidiyorlar. Benim hizama gelince mezar taşının arkasından vücudumun yarısını gösterip, "Heey, askere gidenler, heey..." diye boğuk bir sesle fısıldadım. Aniden durdular ve "Neydi bu ses!?" diye birbirlerine sordular.

Abiş dedi ki:

"Gel gitmeyelim."

Ahmet:

"Olur mu ya? Buraya kadar geldik, caymak yok."

Ben biraz daha etkili bir sesle:

"Heey... huyy. Hoyy " diye bastırıyorum.

Ahmet iyisinden bocaladı geri adım attı.

Ay ışığı iyisinden, gündüz gibi etrafı aydınlatıyor.

Ben yine başladım:

"Heey..., nereye gi-di-yor-su-nuz? Oraya da ge-li-rim" diye beyaz çarşafa bürünüp iyice kalktım ayağa.

Benim beyaz görüntümü görür görmez bir panik aldı mı bunları, köye doğru koşuyorlar. Ama ne koşma, bir görseniz. İkisinin de boyu zaten kısa, tökezleyen mi dersin, düşüp kalkan mı..? Aynı hızla, soluk soluğa her ikisi de evlerini zor bulmuş olmalılar.

Onlar gidince yatağıma sokuldum ve mehtabı seyrede seyrede güzel bir uyku çektim.

Ertesi gün, yaptığıma kendim gülmeden edemedim. Ancak nasıl yaptığıma da hala inanamıyorum.

“Kızım Ti” ve Viski

Bu şaka;

Avukat Sayın Yılmaz Köse'nin anlatımından alınmıştır.

Hasan Yalçinkaya çok samimi arkadaşım. Arkadaşlar arasında “Müdür” derdik O'na. Şakayı seven; şaka yapmadan duramayan; ancak karşılığını da alınca kızmayan darılmayan arkadaştı.

Yıl 1990. Sık sık Müdür'le beraber oluyoruz. Ve arkadaş grubu ile eğlence düzenliyoruz. Masamızda şakalaşmalar girila gidiyor. Yapılan şakalar ne kadar girila gitse de ölçüyü kaçırmadan, asla onur kırılmadan...

Hasan Yalçinkaya emekli olunca Gazi Caddesi'nde bir lokanta açtı. Eve giderken arada bir uğrayıp hal hatır soruyorum. İşlerinin düzenli olup olmadığından bahsediyoruz. Piyasaların düzeninden bahsediyoruz; arada bir de kendi ölçülerimizde spordan ve siyasetten...

Bir gün akşama doğru eve giderken Müdür'ün iş yerine uğramadan köşeyi döndüm. Müdür'ün iş yerinin hemen arkasındaki ara sokakta yabancı plakalı çok güzel bir araba gördüm. Hani araba merakım var ya ondan olsa gerek, ilgimi çekti bu araba. Arabanın yanına vardım, arabanın sağına-soluna bakıyorum.

Bu arada arabanın yanına bir şahıs geldi. Bana :

“Arabayı beğendiyseniz size satayım” dedi.

“Satayım” dediğine göre, muhtemelen arabanın sahibi olmalıydı, “Satayım” demesi de şakaydı bence.

“Yok beyefendi, benden size layık. Güzel bir araba Allah kazadan-beladan korusun. Sizin mi?” diye sordum.

“Evet” dedi.

Sağlıcakla kullanın. Arabaya meraklıyım da bakıyordum...” deyip evimin yolunu tuttum.

Eve gidişimin bir-iki saat sonrasıydı, telefonum çaldı. Arayan Müdür'dü.

“Alo Yılmazcığim, ofisini aradım çıkmışsın. Bu yüzden evi arıyorum. Bu akşam misafirim var. Biz Turban'a (bugünkü Anitta'nın yeri) gidiyoruz. Seni de bekliyorum. Tamam mı canım?”

“Tamam, gelirim sayın Müdür. Sen davet edersin de ben gelmez olur muyum? Gelirim...” diye söz verdim.

Turban'a kararlaştırılan saatte gittim. Müdür benden önce gitmişti. Yanında iki kişi daha vardı. Yanlarına vardığımda üçü de ayağa kalktı; hoş-beş ederek tokalaştık, Müdür yanındakilere önce beni tanıttı:

“Avukat Yılmaz Köse. Kendisi candan dostumuz ve samimi masa arkadaşımızdır.” Diğer yanındakine döndü. Altan sen zaten tanıyorsun.”

Sonra yanındakini bana tanıttı:

“Yılmazcığim bu arkadaş Hayrettin. Benim samimi arkadaşım ve akrabamdır. Kendisi Almanya'da çalışıyor. Yıllardır Almanya'da sarışınların tadını aldı ya gelmiyor kereta buralara.”

Müdür'ün bu sözüne gülümseyerek “Memnun oldum” diyerek karşılık verdim.

Diğer yanındaki Altan Özdemir idi ve kendisini önceden çok iyi tanıdığım sessiz sakin bir dost...

Müdür'ün “Hayrettin” diye tanıttığı arkadaşı da görür görmez tanıdım. Akşam eve giderken, güzelliği ile ilgimi çeken arabanın sahibiydi. Kısa da olsa göz aşinalığımız olduğundan, Müdür bizleri birbirimize tanıtırken, Hayrettin Bey'le ben “Tanışıyoruz” der gibi laflar ettik. Bu tavrımıza Müdür bön bön baktı “Nereden tanışıyorsunuz?” dercesine. Sonra nerede tanıştığımızı anlattık Müdür'e, O'da:

“Bakma Yılmazcığim bunun güzel arabalarla gelmesine. Her yıl bir araba ile gelir hava atar bizlere. Bu araba da kendisinin değildir. Kiralıktır mutlaka. Yıllardır Almanya'da bir baltaya sap olamadı. Kendisi Almanya'da yaşar ya yıllardır, bir günden, bir güne bizi çağırıp Almanya'yı gezdirmede...” diye sitemkar konuşunca, Hayrettin Bey de:

“Yahu müdür, ne zaman arzu ettin de gelmeyi, ben çağırmadım? Bir hafta sonra gidiyorum. Gider gitmez istek yapacağım” dedi.

Müdür bazen çok kaba konuşurdu.

“Çağırmanın...!” dedi.

Hayrettin Bey de müdüre karşılık verdi:

“İstek yapıp çağırdığım zaman gelmeyi!”

“Çağırmanın/Gelmeyeni” diye atışma yapılırken Hayrettin Bey:

“Sevgili Müdür istek yapıp çağırırım ama yalnız seni değil, üçünüzü de beraber isterim” deyince, konuşmaları sessiz sedasız dinleyen Altan Özdemir’de keyiflendi.

O gece yedik, içtik, şakalaştık, sohbet ettik vedalaşarak ayrıldık.

On beş-yirmi gün sonraydı, ofis telefonumdan Hayrettin Bey beni aradı:

“Yılmaz Bey, size üç adet uçak bileti ve davetiye gönderdim. Hasan Hoca, Altan Özdemir ve sizi mutlaka bekliyorum...”

Hayrettin Bey’in gönderdiği uçak biletleri gelir gelmez birlikte gideceğimiz yolculuğa hazırlanmaya başladık.

Ben gideceğimiz tarihe göre duruşmalarımı ayarlamaya başladım. Müdür’le planlar yapıyoruz, Hayrettin Bey’e neler götürelim diye, onların teminini kararlaştırıyoruz. Ve sonunda götüreceğimizin hepsini uçümüz hazırlayarak valizlerimizi de hazırladık. Artık yarın sabah 8.40 uçağı ile Ankaradan Almanya’ya uçacağız.

Uçağa bineceğimizin sabahın köründe Müdür bana telefon etti: “Yılmazcığım ben uçağa hiç binmedim. Uçak yolculuğundan çok korkuyorum. Yükseklik fobim var. Ben diyorum ki, ben de yarım şişe viski var, onu içelim az da olsa sarhoş olurum. O cesaretle de uçağa binmiş olurum.

“Biliyorum ülkelerarası hava yolculuklarında uçakta istenilen içkiyi verirler. Ben uçakta atıştırırım düşüncesi ile “ Tamam, sen başla, ben gelinceye kadar demlen” dedim.

Müdür yarım şişe viskiyi bitirmiş. Ancak, Müdür’ü çok iyi tanırım, o kadarcık viskiye içki bile demez. Çok içer, öyle bir daha olsa yine içer.

Artık uçağa bineceğiz. Valizlerimizi teslim ettik. Uçuş saati geldi. Havalanacağımız zaman içimden,

“Müdür nasıl olsa ilk defa uçağa biniyor. Uluslararası uçuşlardaki yeme/ içme usulünü bilmiyor. Yiyecek ve içecekleri paralı zannediyor. Parayı da çok sever, teklif edilse bile içmez. Ona kahvaltıdan sonra içki içirmeyim. Hem şaka olsun, hem de ileride konuşacak bir konumuz olsun. Sabahın köründe de içtiği yeter...” diyorum. Altan’a da tembih ettim. O da söylemeyecek. Altan zaten sessiz, sedasızdır.

Uçakta yemekler dağıldı, yedik. Sonra hostesler, “Ne içersiniz beyefendi?” diye soruyorlar. Ben ve Altan viski diyoruz; Müdür “Kızım ti (tea)” diyor.

Müdür’e çay geliyor bize viski.

Viski ve çay bitince biz yine viski istiyoruz, Müdür “kızım ti” diyor.

Biz viski istedikçe Müdür “Kızım ti” diyerek çay istiyor. Biz “viski” dedikçe arada bir imalı sert sert bize bakıyor. Ben anlıyorum O’nun ne için imalı baktığını. Ancak “Yeter artık, viski isteyip durmayın, hesap kabarık gelir...” demek istiyor. Açıkta da diyemiyor. Biz de bize bakışlarına aldırış etmiyoruz. Müdür, “Kızım ti” diye dursun, biz Altan’la Frankfurt’a varıncaya kadar viski içtik; Müdür de “Kızım ti” diyerek çay içti.

Frankfurt’tayız artık, Hayrettin Bey bizi havaalanında karşıladı.

Valizelerimizi aldık, Hayrettin Beylere gidiyoruz.

Müdür:

“Yılmazcığım hesabımız ne tuttu?” diye soruyor.

Kasa bende çünkü, “Önemli değil” diyorum.

Biraz sonra Müdür yine yineliyor:

“Yılmazcığım uçakta bir hayli yedik içtik, hesabımız ne kadar oldu öğrenebilir miyim?”

Ben yine:

“Önemli değil sevgili Müdür” diyorum.

Müdür’ün sorularına, benim de Müdür’e verdiğim yanıtlara Hayrettin Bey kulak kabartıyor ve nihayet dayanamayıp soruyor.

“Ne hesabından bahsediyorsun Hasan?”

“Ya Hayrettin, uçağa bindik, beyefendiler başladı viski

içmeye, ininceye kadar devam ettiler. Ben çay istiyorum hesap çok kabarık olmasın diye, Avukatımız ve bu sessiz adam viskiye devam ettiler. Uçakta yedik içtik, elbette bir hesabı var bunun, onu öğrenmek istiyorum...”

Hayrettin Bey bir kakhaha attı:

“İşte” dedi, “Benim akrabam olacak bu Hasan Yalçinkaya bu kadar salak.”

Hasan’a döndü: “Hasan yavrum, bir de uyanık geçiniyorsun değil mi? Uluslararası uçak seyahatinde, yenen içilen her şey bedavadır yavrum.”

“Bedava” sözünü duyan Müdür:

“Yaa” diye bir çığlık attı ve sonunda bana:

“Ulan Avukat Yılmaz, sen de temiz bir ana çocuğu değilmişsin meğer” diye kükredi.

“Sana şaka olsun diye söylemedim sevgili Müdürüm” dedim.

“Ulan sıçaydım öyle şakanın içine. Parasız olduğunu söyleseydin de, ben de viski içseydim ne olurdu?”

“Yavrum sen ‘kızım ti’ diye hosteslerden güya İngilizce çay istedikçe hostesler kiskis gülüyorlardı. Şimdi gülme sırası bizde...” diye hep beraber kakhahayı bastık. Sonra:

“Hayrettin Bey, senin bu hemşehrin var ya, hosteslere hava olsun diye, güya İngilizce biliyormuş gibi ‘kızımı’ Türkçe söylüyor; ‘çayı’ İngilizce... ‘Kızım ti’ diyor. Hosteslere hava atacağım diye rezil kepaze oldu.”

Müdür’ün sesi soluğu kesildi, sus pus hiç konuşmadı. Biz de Hayrettin Bey’in eve varıncaya kadar kakhahayı bastık.

Almanya’da Hayrettin Bey bizi on gün evinde misafir etti. Yedirdi, içirdi, kuş sütü ile besledi. Almanya’nın gezip görülebilecek her yerine götürdü. On gün elimizi cebimize sokturmadı. On gün sonra tekrar havaalanına getirip bizi uğurladı.

Dönüşte de sevgili Hasan Yalçinkaya, öncekinin öcünü alırcasına uçaktan ininceye kadar “kızım ti” yerine “viski” dedi.

Hamsinin Kokusu

Enver, Hüseyin ve İbrahim büyük bir müessesede dış kapı görevlileridir. Sekizer saatlik görevlerini vardiya usulü sürdürmektedirler. Müessesede araç giriş çıkışları onlardan sorulur. Müessesenin “danışmanları” sayılır onlar...

Müessesenin dış kapısının yanında çalıştıkları yer bir oda büyüklüğünde, giriş-çıkışları kontrol edecek şekilde yapılmış, içerdeki birimler ile haberleşip, dışarıdan gelen kişileri yönlendirinceye kadar konuk etmektedir. İç mekân da bunun için tasarlanmış olup, müessesede işi olanlar ilk başvurusu buraya yapmaktadırlar.

Üç arkadaştan Hüseyin, Enver ve İbrahim'den yaşça büyük olduğu için ona “Hüseyin Ağa” derler. Enver kendisini “Paşa” ilan ettiğinden “Paşa” denir. Garibim İbrahim'e de “İbo” derler. Üç arkadaş yıllarca aynı yerde birlikte çalışırlar. Ailece de görüştüklerinden “Biz bir Aileyiz” derler kendilerine. Birbirlerine her konuda yardımda kusur etmezler. Çok uyumlu birliktelikleri olduğu için, müessesenin personeli, idarecileri tarafından sevilir, sayılırlar. İşten çıkan, işe gelen yanlarına uğramadan gitmezler. Yanlarına gelip oturanlar olur vakit geçirmek için. Bazen olur ki, gelenler sekiz-on kişiyi bulur. Birbirleri ile sohbet, espri, şakadır zaman geçirirler. Bu arada mekanlarında çay hiç eksik olmaz.

Hüseyin Ağa pek katılmasa da, Paşa ile İbo birbirlerine “takılmadan” duramazlar ve çok da şakacıdırlar. Yapılan şaka faslına personelden katılanlar da olur. Ancak yapılan şakalar hiçbir zaman “onur kırıcı” boyutuna ulaşmaz ve sonu tatlıya bağlanır. Yapılan şakaların hepsi dozundadır çünkü...

İbo'nun iş mekânında bulunduğu saatlerde ceket giyme alışkanlığı yoktur. İşe başlayacağı saatlerde ceketini çıkarır, besmele çeker ve işe başlar. Bunu alışkanlık haline getirmiştir kendine. Çalışma saatine yarım saat önce gelmeler, kendi aralarında neredeyse kurallaşmıştır. Yarım saat önce gelinecek, sekiz saatin devir-teslim tutanakları hazırlanacak, idarecilere

teslim edilip, teslim alan göreve başlayacak, teslim eden de görevden ayrılacaktır. Bu kurallı yaşam yıllarca ve her gün böyledir...

Yılların yaşantısı böyle devam ederken Paşa'nın aklına bugün bir muziplik gelir. Arkadaşı İbo'ya yapacağı şaka, bir ay önce kendisine yapılan şakanın rövanşıdır kendince. Yapılacak şakanın kendisinin yaptığı söylememesi için de Hüseyin Ağa'dan söz alır. "Söz, sözdür." Hüseyin Ağa için...

Paşa gelmiş, İbo'dan nöbeti teslim alacaktır. Aralarında tutanaklar tutulur, imzalanır, nöbetçi personel amirine götürülüp teslim edilecek ve İbo ceketini giyip iş yerinden ayrılacaktır. İbo'ya şaka yapma ortamı müsaittir. Personelden kimse de yoktur yanlarında. İki ikiyedirler. Bu saatte mekanda konuk da bulunmaz.

İbo iç birimlerde bulunan nöbetçi personel amirine devir-teslim tutanağını götürünce, Paşa, daha önce hazırladığı ve yanında taşıdığı jileti çıkarır. İbo'nun ceketinin yakasının dikişlerini birkaç santim keser. Önceden hazırlayıp yanında getirdiği içi temizlenmemiş iri bir hamsi balığını sardığı naylondan çıkarıp, kestiği yerden yakanın içine iter ve iyice bastırır. Ve İbo gelinceye kadar, yine önceden yanında taşıdığı iğne-iplikle kestiği dikişi alelacele diker, ceketini yerine asar. İbo nöbet tutanağını vermiş gelmiştir. Ceketini giyer ve arkadaşı Paşa'ya "iyi nöbetler" dileyerek ayrılır.

Aradan birkaç gün geçmiş, hamsi kokmaya başlamıştır. İbo iş yerine hamsi kokusu ile gelir. Arkadaşları "Balıkçının yanında çok mu duruyorsun? Balık kokusu sinmiş üzerine..." derler. Eve gider, hanımı ve çocukları "Bu balık kokusu ne, üff..." diye çıkışırlar. Kahveye gider arkadaşları burnunu tutar. Ya kendisi, çıldıracaktır bu kokudan. Halbuki İbo hiç balık sevmez ve balıkçının yanından bile geçmez. Kokusundan da nefret eder. İbo da üzerindeki kokudan burnunu tutar ama çaresiz, burnunun yanındaki kokmuş hamsiyi koklamaya devam eder. Ayrıca üzerinde kokan kokudan rahatsız olup kendisine çıkışan arkadaşlarına "Yahu arkadaşlar, bu koku nereden geliyor ben de anlamıyorum. Sanki cebime balık doldurmuşum.

Biliyorsunuz hiç balık sevmem. Bırakın alıp yemeyi, balıkçının yanından dahi geçmem. Bu balık kokusu nereden sindi bana hala anlamış değilim. Çıldıracağım vallahi...” diye, kendisi serzenişte bulunur... Nerede ise, arkadaş grubundan dışlanacaktır bu koku yüzünden.

İbo, kokmuş hamsinin kokusunu koklayadursun, Paşa “On, onbeş gün koklattığım yeter...” diye, İbo’yu bu kokudan kurtaracaktır artık. Yine İbo müessesenin iç birimlerine gittiğinde, İbo’nun asılı ceketini alır, diktiği yakanın dikişlerini yine jiletle keser, neredeyse kurumaya yüz tutmuş hamsiyi yakadan çıkarır ama yakaya sinen koku bir müddet daha kokmaya devam eder. Ancak bu “balık kokusu muhabbeti” bir ay gündemden düşmeyip devam etmiştir.

Birkaç ay sonra balık kokusu ve konusu unutulmuştur. İbo iş yerinde çay demlemiş, Hüseyin Ağa ile çay içmektedirler. Yanlarında personelden birkaç kişi daha vardır. Sohbet günün konusu ve sargındır...

Paşa, elinde güzel bir paketle içeri girer. İbo yeni demlediği çaydan Paşa’ya da bir bardak doldurarak ikram eder. Paşa verilen çayı içtikten sonra, getirdiği paketi ağır ağır ve itina ile açar. İçinden üç gömlek çıkar. Gömlekler hep aynı renk ve aynı desendedir. Orada bulunanlar Paşa’ya “Nedir bu gömlekler, hep aynı renk ve aynı desende alıyorsun? Ayrı ayrı alsaydın ya?...” diye sorarlar. Paşa da “Birisi benim, birisini de İbo’ya aldım. Diğeri de Hüseyin Ağanın. Biz üç kardeşiz. Üçümüzde aynı giyinelim diye aldım...” diye açıklama yapar. Oradakiler “Bunun altında bir şeyler var ama, anlayamadık..” diye ortaya bir laf atınca, Hüseyin Ağa gömlekleri göstererek:

“Bu gömleğin birisi Paşa’nın kendisinin. Birisi İbo’ya ve kendisini affettirmek için. Bu da bana sus payı...” diye, oradakilere “hamsi ve kokusu” olayını anlatır.

İbo sus-pus otururken kendisine verilen gömleği eline alır, Hüseyin Ağa’nın açıklaması üzerine, Paşa’ya döner “Paşa, bu gömlekle şimdilik affedildin. Gömleği giyeceğim. Ancak unutma bunu. Ben de sana bir gün güzel bir gömlekten sonra, bir de öyle bir pantolon giydireceğim ki...” deyince, hep beraber kahkahayı basarlar.

Cilveli

Bu şaka;

Eğitimci-Yazar Mustafa Özçatalbaş'ın (İstanbul-2003 tarih basımı) "Çorum ile İstanbul'un Arası" kitabından alınmıştır.

Sobacı Seydi, elinde odun yüklü eşeğin yuları "deh-şüş" diyerek evine gidiyordu. Berber Osman'ın dükkanı önünden geçerken selam verdi. Osman, ayna yamacındaki müşteri koltuğuna oturmuş, başı öne düşük hareketsiz duruyordu. Yaklaşık bir daha seslendi. Aynadan gözlerinin açık olduğu belliydi. Korktu, "ulan kalp krizi falan olmasın!" diye geçirdi içinden. Karakaçan da sanki ısrarla içeri davet ediliyormuş da girmek istemez gibi geri asılıyordu. Seydi elindeki yuları bırakıp kapıdan içeri girdi. Telaşla:

"Osman, Osmaaan! Uyuyor musun lan?"

Osman sıçrayarak ardına döndü:

"Ne uyuması, keşke uyusam. Dükkanı açtım ama hiç isteğim yok çalışmaya"

"Hayrola?"

"Yengenin kıskançlık krizi tuttu yine."

"Neden?"

"Uzun mesele. Hele sen eve indir de gel şu yükünü"

Seydi gitti, odunu boşalttı geldi,

"Söyle bakalım anlat derdini" dedi.

Osman:

"Bizim arkadaşların geçenki bağ eğlentisini duymuş. Beni de onlarla beraber sanıyor."

"Nasil yani, anlamadım. Şunu adamakıllı baştan anlatsana."

Osman:

"Giden Pazar Fehmiler'in Üstkapaklı'da bağ bozumu eğlentisi varmış. Bana da dayı oğlu Tav Ali anlattı. Her bir şey tamammış. Bir kuş sütü eksikmiş. İncesaz takımı, hayat kadını..."

Seydi:

”Deme yahu. Karı da oynatmışlar ha?”

“Yaaa”

“Mahalleli duyarsa tükürürler yüzlerine vallaha.”

“Duymuş herkes. Benim hanım bile duymuş. Sen nasıl bekâr gençlere takılıp da kadınlarla düşer kalkarsın’ deyip zorlattı. Yoktum aralarında dediysem de anlamadı.”

Seydi:

“Ben o gün seninle İskilipe gittiğimizi anlatır ikna ederim. Hadi üzülme. Kıskanıyor tabii. Üstelik hoca kızı ya yengem. Eee devam et.”

“Gece ay ışığında ırmaktan süzülüp gelen püfür püfür poyrazla yiye içe eğlenirken, yanlarındaki ağaçtan bir çatırdı kopmuş. İrice birkaç dal kırılıp yere düşmüş! Ardından kolları yerde sürünen beyazlar içinde koca bir hayalet! Görenler kimi dona kalmış, kimi donuna kaçırmış. Bazıları ‘Hortlak, hortlakkk...’ diye havaya fırlamış.”

“Deme yahu”

“Hortlağı görmeyen, sırtı dönük oturanlar ‘Ne hortlağı be, içkiyi fazla kaçırdınız herhalde, hamam oğlanları sizi...’ diye alay ederken, bir ağaç daha çatırdayarak devrilmez mi yerinden! Ortadaki yosma şakkıdanak bayılmış.”

“Oh olmuş edepsiz kahpeye.”

“Sarı Recep ‘anamım’ deyip darbukacıya sarılmış. Bir yandan da ‘oku ula elekçioğlu, Enam oku, Enam oku’ diye bağırıyormuş. Elekçioğlu Sadık ‘yahu ne bileyim Kur’an okumayı ben’ derkeeen, çalgı-cümbüş dua faslına dönüşmüş ama nafiile. Hayalet bir anda ikileşip başlamış üzerlerine doğru yürümeye. Canını seven bağ evine kendini dar atmış!

Nice sonra kendine gelenler, evin üst kattaki ufak penceresinden dışarıya bakmışlar ki, aman Allah’ım o da ne?”

Osman durakladı. O da korkmuşçasına. Seydi:

“N’oluyorbee? “ diye haykırdı.

“N’oluyosu var mı Seydi, hortlak yemek yer mi arkadaş? Ta homurtusu buraya geliyor sanırsın. Çerkezoğlu duvarda asılı “çiftei” kapıp camdan dışarı uzatmış. ‘Ulan bu işin içinde bir

iş var amma, durun ben bir iki gümlüdeyem hele. Kaçarlarsa insandır bunlar’ diye ‘şak’ ‘güm’... Hortlaklarda bir hareket, ikinci gümlümeyle kaybolmuşlar.

Bizimkiler lüks lambasını yakıp dışarı çıkmışlar. Sofra darmadağın, yemekler yarılanmış, içki şişeleri yok, baklava, börek tepsisi de...

Tav Ali, ‘Arkadaşlar biri bize şaka yapıyorum diye iyiden faka bastırdı.’ Recep: ‘Kim olabilir?’ diye sormuş. Boyacı Recep: ‘Kim olabilir ki?’ Fehmi: ‘Kim olacak, bizim buraya geleceğimizi bilen, ancak çağrılmayan birisidir. Fırtına Kadir’dir.’ Koç Behcet; ‘Ama duyurmadık ki kimseye’ diye söylenince Ali İhsan; ‘Topal Nuri masamızdaydı ziyafeti konuşurken. Fırtına’nın çömezi ya eşşoğlueşşek.’ Ali: ‘Evet, evet, büyük hortlağın yanındakinin de kim olduğu anlaşıldı şimdi’ dedi. Böylece şakayı Fırtına Kadir’in yaptığı meydana çıktı.”

Seydi:

“Cin Üsüğü uykuda ırmağa kaldırmasından sonra nezarete bir gece sabahlayınca aklı başına gelir sandıydık amma, yanılmışız...”

“Daha var” dedi Osman; “Aha siz bizi ziyafetle çağırmadınız, biz de sizi korkutup yemekleri yiyelim demişler herhalde. Ama sonuna bak sen. Cin Üsüğün ağabeyi Semerci Fehmi öfkeden dişlerini sıkarak, kendi kendine ‘Bu çılgını durduramazsak şaka maka diye çoğumuzun canını yakar. Ulan Kadir, ben de sana bir oyun edeyim de, gör bak şaka nasıl oluyormuş. Analar daha ne Fırtınalar doğuruyormuş gör hele’ diye söylenmiş amma, eğlenenin de tadı kaçmış.”

“Göreceğiz, canımız sağ olursa” deyip, “cık-cık” ederek Osman’ın anlattıklarını dinleyen Seydi “hoşça kal” deyip ayrıldı...

On gün sonra Fehmi ile Çerkez Sefer yaptıkları plan gereğince Kadirgilin hırdavatçı dükkanı önünde buluşup bir süre konuştular. Birbirlerinden ayrılıp uzaklaşırken de Sefer:

“Akşam Köprübaşına gel, alem var” diye seslendi. Fırtına kendisine kurulan tuzaktan habersiz, işittiği “alem var” sözü ile kapı dışına çıktı. Arkalarından bakarak:

“Güya benimle konuşmuyorlar. Sahi ne demek istiyor bunlar? Neyse akşam kahveye gider anlarız. Bağda hortlak numaramı nasıl da yuttu enayiler” diye söylendi.

Gece, Boyacı Ahmet’le Fehmi zorlu bir tavla ma-çındaydılar. Arkadaşları iki masa boyunca oturmuş onları izliyordu. Oyunu Fehmi kaybetti. Tam hesabı ödüyordu ki, Ahmet:

“Olmaz, ben vereceğim” dedi.

“Olur mu canım oyunu sen kazandın!”

“Olur elbette. Geçen geceki partiyi de sen verdin. Arkadaş olarak kıyamam...”

Yan masadan Topal Nuri’yle beraber olanları izleyen Fırtına Kadir alaylı bir ifadeyle:

“Hacı Emmi ulan bunlar. Hem yeniyor, hem de üste para ödüyor” diye laf attı.

Ahmet;

“Sen anlamazsın bu yollardan aslanım Fırtına. Hem biz kumar oynamıyoruz ki!”

Sonra Fehmi’ye dönerek: “Görüyor musun senin bağ komşun Derici Rüstem’in ettiğini.”

“N’olmuş ki?” dedi Fehmi.

“Sizin Üstkapaklı’daki bağın bitişiğini İzmirli genç bir dul kadına satmış.”

Fehmi:

“Duydum. Duydum da, dün ikindi vakti meyve fidanlarını sulamaya gittiğimde karşılaştım. Havalı, fıkır fıkır birisi. Hem çalışıyor, hem oynuyor. Cilve kutusu köpoğlusu.”

Çerkes Sefer:

“Güzel mi bari?”

“Çoooook, bir içim su!”

Berber Osman:

“Allah sahibine bağışlasın.”

Fehmi:

“Sahipsiz yavru.”

Sefer:

“Neden? Niye sahipsiz?”

“Dul dedik ya birader. Dulun sahibi olur mu?”

Yan masadan “muzunnas” Fırtına Kadir kulak kabartmış dinliyordu. Fehmi’ye dönerek:

“Yalnız ha, garip sayılır zavallım. Yarın ikindi vakti bir hoş geldine, hayırlı olsuna gitsek kabul eder mi acep? Sonra ayıp olmasın...”

Sefer ile Fehmi birbirlerine bakıp göz kırptılar. İçlerinden de “Oltaya geliyor enayi” diye söylendiler.

Fehmi:

“Yarın eşya getirmek için İzmir’e gidip beş gün sonra dönecekmış, o zaman gidersin. Neden ayıp olsun. Ben kendisine söylerim.”

Beş gün çabuk geçti herkese; Fırtına’ya ise uzun. Beş gün sonra Fırtına’ya hayatının dersini vermek üzere Fehmi ile Ahmet, Sarı Osman’ın berber dükkânında buluştular. Kadın kılığına girmek için Fehmi’nin önce bıyıkları gitti. Ahmet genç baldızının afilli entarisini getirtti.

Afilli eteği, Terzi Kör Hikmet’e büktürerek bir hayli kısalttırdılar. Kuaför Nazlı’dan sarı uzun takma saç geldi. Kiraz rengi dudak boyası, krem, pudra alıp vardılar başa

İkindiye yakın Fehmi, önce ten rengi kilotlu çorapları çekti, sonra bacakları yarı açık bırakan mini entariyi... İki göğüs birer elma ile şişirildi. Uzun peruğu takıp, omuzlarından aşağı saldı. Bir güzel makyajdan sonra, “İzmirli Yosma” olup çıktı. Gökkuşuğu eşarbi boynuna yandan bağladı...

Ahmet dayanamadı:

“Ulan Fehmi, pardon Fehmiye! Erkekten dönme olsan da tipin, altın üstünle essah yosmalardan farksız oldun vallaha. Gel Fırtına Kadir’den önce bir ben kucaklayayım” deyince, Fehmi kadın sesiyle:

“Git başımdan pis hovarda” diye tersledi.

İkisi de gülmekten kendini alamadılar.

Ahmet:

“Bana yüz vermiyorsun madem, hadi yürü belalın gelmek üzere. Ha unutma, şu andan itibaren adın İzmirli Fehmiye. Tamam mı?”

“Fehmi(ye)” kıvıra-salına yandaki başa yürüdü. Arkadaşı

küçük bağ evinin kapısını örtüp birazdan olacakları izlemek üzere üst kattaki pencereye gidiyordu ki, kapı hızlı hızlı vuruldu!

Eyvah! Gelen Fırtına'ysa!

Kapıya vuran kadın sesiyle:

"Aç benim, Cilveli Fehmi(ye), aç aç" diye bağırdı.

Kapı açılır açılmaz "Cilveli Fehmi(ye)" içeri daldı. Güvenlik için daima dolapta sakladıkları tabancayı alıp koynuna soktu.

"Ne yapıyorsun lan? Pardon kız?"

Fehmi:

"Bakarsın sahipsiz karı diye saldırır, bırakmaz. Neme lâzım, ar namus meselesi oğlum."

Bir gülme krizi tuttu ikisini de...

Ahmet:

"Ulan şu düştüğümüz hallere bak. Ha haha.

Hihihi..." Meyve yüklü ağaçlar, salkım salkım asmalar gülücüklerle okşanıp tatlandılar bir süre. Bağların üst başından nal sesleri işitildi sonra da...

Ahmet:

"Geliyor, geliyor seninki. Hem de faytonla. Ben kapatıyorum kapıyı. Sen tez elden ağaçların arasına.."

Fehmi(ye), elinde çapa, ağaçların arasında şakıyarak dolaşmaya başladı.

Meşin gölgelikli, çifte at koşulu fayton gittikçe yaklaşıyordu. Tiki tak tiki tak... durdu çifte doru at. Fırtına faytoncunun parasını verdi.

"Bereket versin. Eyvallah abi. Haydi oğlum, höst" ...deyip geriye dönüp uzaklaştı faytoncu.

Fırtına bağ kapısı yakınında tek başınaydı. Sırtında yakası göbeğine kadar açık, kolları dirseklere kadar sıvalı ipek bir gömlek vardı. Kıllı göğsünde gümüş bir zincir sarkıyordu. Uzun saçları taşra çapkınlarına has ortadan ikiye ayırmış, briyantınle ısl ısl parlatmıştı. Yürüdü, elindeki iri kehribar tespihi külhanvari şöyle bir iki sallayıp şakırdattı. Bıyıklarını sıvazladı. Heyecanını yatıştırmak için birkaç kez erkeksi öksürdü...

Kolay mı, henüz hiç görüp bilmediği İzmir güzeli Cilveli Fehmi(ye) ile tanışacak, kendisini gösterecek, yosmayı tavlacaktı. Üstelik hem habersiz, hem davetsiz...

Ayağı alışıktığı üzere önce Fehmilerin başına girdi. Sırtını bir ağaca dayayıp, alt baştaki çaya doğru uzanan İzmirli'nin başına göz hapsine aldı. Kimseler görünmüyordu. Bir harman sigarası yaktı. Çığırın yere yatmış dalına oturdu, kalktı; kalktı, oturdu... Yerinde duramıyor, hülyalar içinde küçük baş evi olan İzmirli'nin başına atladı. Kapısına vardı. "Acep içeride mi? Kapıyı çalsam mı? Yok, yok ürkütmeyeyim" diye düşündü.

Ama neredeydi, neden ortaya çıkmıyordu bu yosma. Belki de öyle biri yoktu. Birileri onu faka bastırmişti. Beklemekten umudunu kesip başı terkediyordu ki, aşakılardan kıvrak şarkı nağmeleri yükseldi.

"Bu gece barda / gönlüm hovarda

Çalsın sazlar / oynasın kızlar

Civelek civelek civelek..."

Fırtına Kadir:

"Cilveni yerim anam! Güzel bayan! Güzel bayan!" diye seslendi. Cilveli kadın şarkı ve kıvrımayı kesti. Uzaktan kaşlarını çatarak:

"Kimsiniz kuzum siz? Ne arıyorsunuz başımda?"

Fırtına Kadir sırtarak:

"Şu bitişindeki başın sahibiyim" dedi.

"Yalan! Geçen tanıştım onunla. Efendi, yakışıklı bir delikanlıydı o."

Fırtına uydurmaya devamla:

"Ben onun ağabeyisiyim. Hoş geldin, hayırlı olsun geldim. Hadi biraz yaklaş tanışalım" derken bir yandan da İzmirli'ye yaklaşıyordu.

"Yaklaşma bana! Çık başımdan pis hovarda" deyip, kalça kıvrıma kıvrıma, şarkı çağıra çağıra uzaklaştı yosma.

Beklemediği şekilde eli boş çıkan Fırtına bir tuhaf oldu. "Anlatılanlardan da kıyakmış karı. Allah'ın şu ıssız koca kırında Adem ile Havva misali birbirimizden kaçmak olur mu?" diye geçirdi içinden. Sonra:

"Gel be, içki de getirdim İzmir güzeli. Sevdim seni. Adın Fehmiye değil mi?"

Fehmi(ye):

“Sus azgın zampara! Sen önüne geleni para atılacak kumbara mı sandın?” diyerek kaçmaya başladı. Fırtına kovalamaya... Bağın içinde, o ağaç bu ağaç derken birkaç tur attılar.

Kadının saçları rüzgarla dağılıp, etekleri savruldukça Fırtına daha bir iştahla kovalıyordu. Fehmi(ye) korkmaya başladı. Bu azgın sarhoşa laf anlatmak imkansızdı. Bir ara üstündeki giysileri atıp:

“Dur lan, ben arkadaşın Fehmi. Sen gibi hortlak değil, bak güzel kadını... Şaka böyle yapılır...” diye haykırmak istedi. O zaman da bu çılgına haddini bildirmemiş olacaktı. Yine iki de bir milletin ciğerini ağzına getiren berbat şakalarına devam edecekti. Belki biri görür de yardımcı olur düşüncesiyle bağdan çıkıp kaçmaya başladı. Soluk soluğa son takadını harcayarak kaçarken, kenardaki iğde ağacına eteği takılıp düştü. Fırtına Kadir azmanı kötü kötü soluyarak tam yakalamış, üzerine abanırken Fehmi(ye) koynundaki tabancayı çekip iki el ateş etti. “Grav, grav..”

“Yandım anam!” deyip devrildi Fırtına.

Eli kolu kanlar içinde kaldı. Korkudan mı, kan tutmasından mıdır az sonra da bayıldı. Fehmi(ye) acelece, boynundaki aşarple sağ bileği dirsek üstünden boğdurdu.

Kan durdu. Bereket kurşunlar kol etini sıyrıp geçmişti. “Bu korku ona yeter” diye söylene söylene üstündekileri çıkarmak üzere bağ evine yürüdü. Kapı açıldığında arkadaşı Ahmet'i beti benzi uçmuş kekeler vaziyette buldu. Sarıldılar birbirlerine.. Fehmi:

“Geçti, geçti. Yok bir şey, yarası hafif, kolundan yemiş. Az daha arkadaşımızı vuruyorduk şaka yapacağız diye” Sonra, “N'o lan, sen benden daha çok korkmuşsun. Şu benzine bak, kül gibi olmuşsun...” diye de damağını kaldırıp iki şamar vurmak istedi. Ahmet:

“Bırak Allah'ını seversen. Koş Fırtına'nın yanına...” diye bağ evinden fırladılar...

O günden sonra Fırtına Kadir, günlerce eli kolu sargılar içinde gezdi. Arkadaşları uyguladıkları planı anlamasın diye, biraz da acıdıklarından barıştılar onunla. Kimselere de söylemediler.

“N’oldu Kadir?”

“Geçmiş olsun Fırtına?”

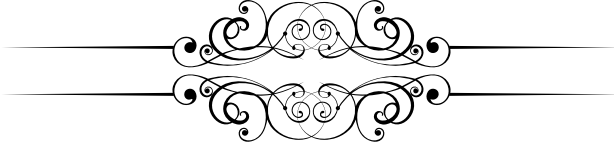
“Hayrola?”

Fırtına Kadir’de yalan mı yok. Kimine “Eşekten düştüm” dedi, kimine “Yolumu kestiler”, kimine de “Beş kişiyle kavga ettim...” Falan... Filan...

Esas sargılar açıldığında oldu olan! Sağ baş parmağı sinir zedelemesinden kıvrık kaldı. Dirsek kemiği isabet aldığından bileği içe büküldü. Bundan sonra Fırtına Kadir, Çolak Kadir diye anılacaktı.

Sonraları nasıl olduysa sakatlığına karşın bir kırık çıkıkcılığa merak sardı. Dokunduğu iyileşiyordu! Namı Çorum, Sivas, Erzurum’u aştı. Taa Hakkari, Urfa’lardan hasta gelmeye başladı.

Ulan Fırtına, Çolak ve de Kırık Çıkıkcı Kadir, nasip sayarsan eğer, nasibin bolmuş ne diyelim sana...

Kuzu ve Törtör

Bu Şaka;

Araştırmacı-yazar Turgut Şahin'in anlatımından alınmıştır.

Teyze çocuklarıydı. Birisinin adı Şener diğèrinin Bener... Hani masallardaki Hüso-Müso; Ali-Veli gibi.. Ancak bunlar masal çocukları değil, bir-iki yaş farkı ile emsal sayılan, yaşamın içindeki, birbirlerine ciddi imiş gibi şaka da yapan yağız delikanlılar idi.

Yöremizde “Teyze, anne yarısıdır” derler. Şener’le Bener’e de teyzeleri, söylendiği gibi anne yarısıydı. Ancak öyle dense de söylemi ile kalıyordu. Şener’in annesi fakir bir aileye “düşmüş”; Bener’in ki ise “eti-budu yerinde” yöresinde zengin sayılacak bir aileye verilmişti. Bunun içindir ki, Bener kendi işini kurmuş; Şener ise “el” yanında maaşlı-vardiyeli çalışıyordu. Vardiyenin gündüz olmadığı zamanlarda da, Bener’in mağazasının bitişğinde, bir işletmenin yazıhanesinde, işletmenin gelir gider hesaplarıyla, defterlerini tutuyordu. Saf denecek kadar temiz, dürüst ve kendisine sonsuz güvenilirdi.

Yazıhaneye, komşuların “törtör” dedikleri küçük bir motorsikletle gelir, “törtör” ettirerek yazıhanenin önüne bırakır, giderken de yine “törtör” ettirerek biner giderdi. Bazen de çalışır vaziyette beş-on dakika “törtör-törtör...” ettirerek bırakır, komşularının ilentilerine maruz kalırdı. Hatta çalışır vaziyette unuttuğu olur, komşulardan birisi gelir, söylene söylene durdururdu.

Bener’in kapısında son model arabası vardı ya, Şener’e takılır, “Teyzeoğlu bırak şu törtörü, araba al...” diye, kendisine has gurur yapar, böbürlenir de böbürlenirdi. Zengindi ya, mağazasına hep ekabirler, kodamanlar gelir, onlarla yeyip-içmeyi övünç kaynağı yapardı.

Şener'se, Bener'in içmesine kızar, “Bırak şu zıkkımı; her akşam her akşam ne alıyorsun?...” diye ilense de, Bener'in aldrış ettiği yoktu. Eh akşamcı arkadaşları da hep bürokrat, zengin, rütbesi kalabalık tayfasından, içki masasında “iş kotaran” cinsindendi. Onların yanında kendisini nüfuzlu sayardı...

Yine bir gün Bener'in mağazasına Jandarma Komutanı gelmiş, akşam nereye giderek “demleneceklerini” konuşuyorlardı. Şener'in törtör yine duvar dibinde duruyor, Şener'in binerek törtör çalıştırmasını bekliyordu. Şener akşama doğru yazıhaneden çıktı, motorsikletini çalıştırdı, tam gideceği zaman yazıhaneden birisi pencereden “Şener, telefonun var” diye seslendi. Şener motorsikletini çalışır vaziyette bırakarak yazıhaneye gitti. Gelinceye kadar motorsiklet de törtör” çalıştı durdu.

Motorsikletin uzun süre çalışmasından bitişik mağazada oturan teyzeoğlu Bener'le, misafir konumundaki komutan rahatsız olmuş olacak ki, kendilerince “söylendiler” durdular. Bener de:

“Teyzemin oğlu diye ses çıkarmıyoruz ama, bazen de fazla oluyor. Şeytan diyor ki, şu törtörü al götür dereye at...” diye söylendi.

“Komutandan herhangi bir ses çıkmadı ama, O da rahatsız olmuş olacak ki, Bener'e “Akşama görüşürüz” diyerek kalkıp gitti.

Birgün Şener'in yazıhaneden çıkıp çarşıya gittiği saatlerde, Bener adamlarına, duvar dibinde duran küçük motorsikleti kimse görmeden aldırıp, kendi mağazasının deposuna koydurdu. Adamlarına da “Sakın söylemeyin...” diye tembih etti.

Şener yazıhaneye gelip girdiğinde, motorsikletinin duvar dibinde durup durmadığının farkında bile değildi. Akşam olup eve gideceği zaman ancak farkına vardı. En yakını teyzeoğluna sordu.

“Bilmiyoruz, görmedik...” dendi. Teyzeoğlunun çalışanlarından birisi dalga geçer gibi “Lâzım olan götürmüştür” dedi. Bir başkası “Seni tanıyanlardan birisi almıştır. İşini bitirince getirir” gibi laflar ettiler. Özellikle son sözün gerçek payı da yok değildi hani. Bazen, Şener'i tanıyanlardan birisi motorsikleti ister,

gideceği yere gider, gelirdi. Bazen de istemeden alınır, gidilir, gelinirdi. Ancak bu seferki henüz getirmemişti motorsikletini. Şener, aksak bacağı ile akşam ezanı evine yürüyerek gitmek zorunda kaldı.

Bir gün, iki gün, üç gün gelmedi motorsiklet.

“Herhalde düşüncesizin biri haber vermeden alıp yakın bir köye gitti, gelmedi. Ya da çalındı motorsiklet...” düşüncesiyle Bener’le istişare yaparken Jandarma Komutanı Bener’in mağazaya geldi. Bener komutanla hoş-beşten sonra:

“İlimizde asayiş iyidir herhalde komutan. Diğer iller gibi pek olay olan bir şehir değil” deyince komutan:

“Siz öyle zannediyorsunuz. Onu bir de bize sorun. Şehir içinde bir şey olmuyor ama, kırsalda neler oluyor neler. Kırsalın asayişini bizim kontrolümüz altında. Daha üç gün önce bir yaralama oldu. Yaralanan öldü, ölecek. Failini de bulamadık. Adam motorsikletle gelmiş, sürüsünü otlatan çobanı bıçaklamış gitmiş. Bizim jandarmalar bulmuşlar motorsikleti. Şimdi ise failini arıyorlar.”

Konuşma sırasında motorsiklet lafı geçince. Şener “kulak kabarttı.” Bener dikkat çekecek şekilde Şener’e baktı. Bu bakışmalar komutanın da dikkatinden kaçmadı. Çok kısa bir sessizlikten sonra komutan:

“Ne oldu Bener Bey? Olayda bir tanıdık falan mı var?” diye sordu.

Bener komutana hiç cevap vermeden:

“Nasıl bir motorsiklet?” diye bir soru yöneltince komutan, Bener’den masa üstündeki telefonu göstererek: “Kullanabilir miyim?” diye izin aldı. Olay mahallindeki jandarma karakolunu arar gibi, “Oğlum bana nöbetçi subayı bağla” diyerek, jandarma karakoluna bağlanmış gibi, üç gün önce bulunan motorsikletin eşgalini, plaka numarasını istedi ve almış gibi de Bener ve Şener’e aktardı.

Daha önce Bener komutana motorsikletin eşga-lini ve plaka numarasını vermişti çünkü.

Bener:

“Ne?!” diye hayretle sorarken, Şener’de de bed-beniz kül

rengine büründü. Terledi, oturduğu yerden kalkamadı. Bir robot gibi dondu kaldı. Bener tekrar:

“O bizim motorsiklet; aha teyzeoğlunun. Üç gün önce çalınmıştı.”

Komutan:

“Çalındığını karakola, jandarmaya haber verdiniz mi?” diye sordu.

“Yok” dedi kekeleyerek Şener, “...Biz bir tanıdık götürmüştür diye düşündük. Bazen öyle oluyordu da...”

“Şaka yapmıyorsunuz değil mi?” diye soran komutan “Hayır” cevabından sonra yanındaki telsizin düğmesini çevirerek, bu sefer gerçekten karakola telsizle:

“Burada, yanımda bir suçlu var. Hemen bir ekip gönderin, alsınlar bunu...” diye, emir verdi ve kendi bulunduğu yeri de bir güzel tarif etti.

Aradan on dakika geçti-geçmedi bir jip, içerisinde bir jandarma teğmeni, eli tüfekli iki jandarma eri Bener’in kapıya yanaştı ve hızlı adımlarla mağazaya daldılar.

Bener:

“Komutanım bu benim teyzeoğlu. Bu böyle bir olaya karışmış olamaz. Ben buna kefilim. Götürmeyin. Suçu varsa ben kendi elimle getirir teslim ederim...” diye yalvarırcasına söyledi ise de komutan:

“Bak Bener Bey, dediğin doğrudur ama ben asayıştan sorumlu bir birliğin komutanıyım. Kanun adamıyım. Olay aydınlanıncaya kadar biz bu şahsı gözetim altında tutmak zorundayız. Olay seninle ilgili olsa bile seni de götürürüz” diyerek gelen jandarmalara “Götürün” diye emretti. Ve ardından da “Götürdüğünüz bu zanlıyı ben gelinceye kadar hiç kimse sorgulamasın. Hiçbir kimse ile de görüştürmeyin” diye emretti.

Jandarma teğmeni “Emredersiniz komutanım” diyerek Şener’i alıp götürdüler.

Şener gittikten sonra jandarma komutanı Bener’e:

“Nasıl, beğendin mi?” diye sordu.

Bener:

“Vallaha komutan, bu teyzeoğluna yaptığımız bir şaka

idi, ciddi gibi oldu. Teyzeoğlu şimdi donuna akıtmıştır. Şimdi teyzeoğlundan kuzuyu yedik...”

“Bu gece bizde kalsın; misafirimiz olsun. Akşam üzeri birlikte gider, söyleyeceğini söylersin. Giderken iaşeni almayı unutma.”

Akşam olmuş evlere gitme zamanı gelmişti. Bener alışıkta akşamcılığa, eve gitmese de olurdu. Zira evdekiler de beklemezdi. Ancak Şener’in akşamcılığı yoktu ve her akşam ailesi ile birlikteydi. Bener bunu bildiği için Şener’in eve telefon ederek, “Biz Şener’le birlikte, bir iş için şehir dışına çıkıyoruz; Şener’i beklemeyin” dedi. Zaman zaman birlikte gittiklerinden evdekiler “peki” diyerek, Şener’i Bener ile gitti bildiler.

Akşam geç vakit Bener komutanla birlikte Şener’i ziyarete gitti. Komutanın emri olduğu için kimse sor-gulayamamış, kimse ile görüştürülmemişti Şener.

Komutan kendi makamında otururken Bener, yanına verilen bir jandarma eri ile birlikte Şener’in yanına gitti. Şener, Bener’i görünce mal bulmuş yoksul gibi sevindi ve yalvarmaya başladı:

“Bak teyzeoğlu benim böyle şeyler yapmayacağımı sen de iyi biliyorsun. Git komutana anlat; konuş onunla, seni dinler, kurtar beni şuradan.”

“Bilmez olur muyum Şener. Böyle bir şey yapmayacağını çok iyi biliyorum. Seni götürünce de çok söyledim. Olmaz, bırakamam dedi. Ancak yine gidip yalvaracağım. Hatta kefil olacağım. Biraz daha sabret..” diye Şener’in yanından ayrılıp komutanın yanına gitti. “Bizimki yalvarıyor beni kurtar diye” gülüşerek birer bardak daha çay içtiler. Sonra Bener tekrar gitti Şener’in yanına.

“Teyzeoğlu adamı ikna edemiyorum. Bırakamam diyor.”

Şener ağlamaklı yalvarıyordu Bener’e. Bir suskunluktan sonra Bener:

“Aklıma birşey geldi.” dedi.

Şener “neymiş o” dercesine Bener’e bakınca“

Şener, bak biliyorsun komutanla her akşam beraberiz. Masa arkadaşım olduğunu da biliyorsun.”

“Biliyorum”dedi Şener.

“Bu akşam içkili bir kuzu ziyafeti diye yalvarıp kefil olsam belki ikna edebilirim. Ne diyorsun söz vereyim mi?”

“Ya teyzeoğlu istersen iki kuzu sözü ver. Zıkkım için nerede nasıl isterse öyle içir. Yeter ki, şuradan kurtulayım. Git söyle. Suçsuzum biliyorsun. Git kefil vekil ol. Yaptırabilirsen bir değil, iki kuzu helal olsun...”

Bener, Şener’in yanından ayrılırken “Biraz daha sabret” dedi.

Bir saat sonra komutanla birlikte döndüler. Şener’in yanında Bener komutana yalvarmaya başladı. Sonra da “Ne istersen, benden... Ben kefilim teyzeoğluna...”

Komutan:

“Bak Bener Bey, sen kefil oluyorsun ama sonra arayıp bulamam; kaçar-maçarsa seni alırım içeriye. Demedi deme. Bu işin şakası yok. Hatırı hiç olmaz...”

“Al, razıyım” dedi Bener, “ben teyzeoğluna hem kefilim, hem de vekilim.”

Bener, jandarma Komutanını öyle zor ikna etti ki...

Sonunda, “Peki” dedi komutan. “Yalnız gece bırakamam. Yarın gel götür. Ben nöbetçi subayına söylerim...”

Ertesi gün öğleye doğru Bener, Şener’i alarak iş yerine döndü. Yolda Şener’e, “Teyzeoğlu sizin eve haber verdim..” deyince, “Ne! Onların da mı haberi oldu? Haber verme demiştin sana” diye heyecanla Bener’e çıkıştı.

“Dur canım, heyecanlanma. Haber verdim dediysem, nezarete olduğunu söylemedim. Bir iş için il dışına birlikte çıkıyoruz, beklemeyin diye telefon ettim. Duyulmasını istemiyorsan, sen de öyle söylersin olur biter.”

“Bak onu iyi düşünmüşsün. Duyulmasını ister miyim hiç. Daha önce motorsikleti sordular da ‘nerede’ diye, arızalandı, tamirciye bıraktım dedim.”

“Sen de onu iyi düşünmüşsün...”

Hafta sonu kuzu kesilmedi ama kuzu parasını geçen bir ziyafet çekildi komutanla Bener’e. Şener içki kullanmazdı. Bener’e, “Al şu parayı zıkkımlandır şu herifi. Söz yerini bulsun.

Ben gelmiyorum sizinle...” diye, gecenin ziyafet parasını Bener’e verdi.

Ziyafetten üç gün sonra komutan yine geldi, Bener’in mağazaya oturdu. Şener’i çağırttırdı. Hoşbeşten sonra:

“Şener Bey, iş aydınlandı. Çobanı yaralayanı yakaladık. Senin motosikleti çalmış, olayı işlemiş. Senin motosikleti jandarmalarla gönderirim. Jandarmalarım adına senden özür dilerim. Bizim olaylarımızda zanlı çok olur. Suçsuz da olsa ‘zan’ üzerine yakalıyoruz. Olay aydınlanınca bırakıyoruz...” diye Şener’e bir açıklama yaparak özür diledi.

Şener komutanın çağırttırdığında çekinerek gitmişti mağazaya. Düşüncesinde yine tutuklanma korkusu vardı. Gidinceye kadar da terlemişti. Komutan özür dileyince bir ‘huh’ çekti. “Ne yapalım komutan suçsuz yere adam bile ölüyor. Kaderde bir gece nezarete yatmak da varmış. Ben böyle şeyler yapmam. Şimdi rahatladım. Haber verdiğin için de teşekkür ederim; sağ olun , var olun.”

Şener komutana teşekkür ettikten sonra gitti. Şener gidince Bener adamına seslendi; “Oğlum iki kahve söyle. Az şekerli olsun. Tatlı yiyelim, tatlı konuşalım...”

Kahvelerin içildiği bir gün sonrası Şener’in yazıhanede olmadığı bir zamanda Bener motorsikleti depodan çıkarttırıp yazıhanenin duvarına yasladı. Şener yazıhaneye gelip, mesaiden sonra, motorsiklet tamirden gelmiş gibi törtörüne atlayıp evine gitti..

Olaydan bir yıl sonraydı.

Jandarma Komutanı doğu illerinden birine tayin oldu gitti. Bener yine akşamcılığa devam etti. Nereden yel esti, nasıl oldu anlaşılamadı, Bener’in teyzeoğlu Şener’e yaptığı şaka, Şener’in kulağına fısıldandı.

Şener küplere bindi. Adı üstünde Aksak Deli Şener, delirircesine, “Senin de, komutanın da anasını, avradını...” diyerek mağazaya girdi. Şener’in küfürlerini işiten Bener, mağazanın arka kapısından çıktı gitti. Aslında iki eliyle kulaklarını tıkayarak kaçtı. Üç-beş gün Şener’e görünmedi...

Şener bağırır, çağırır, haklı olarak kızsa da kin tutmaz,

küsmezdi. Üç-beş gün sonra Bener, mağazasında güzel bir ziyafet hazırladı; Şener'i de çağırarak Şener'den özür diledi. Yemekten sonra "Ulan kerata, küfrettiğin teyzendi. Ana yarısı derler teyze için biliyorsun..." diye Şener'in gönlünü aldı. Şener:

"Söyleyin arkadaşlar haksız mıyım? O küfürleri hak etmedi mi bu ve komutan?"

"Eee konuşma. Hadi helalleşelim" diye söyleyince Bener, kalkıp kucaklaştılar. Sonra da:

"Ben sana önceleri kaç defa söyledim şu motoru törtör ettirerek çalışır vaziyette bırakma diye. Sonra sana öyle bir oyun oynarım ki, motosikletini de bulamazsın demedim mi? Bu sana yapılan oyunun bir parçasıydı. Daha doğrusu bir şakaydı. Ancak bu şaka ciddi gibi oluştu."

"Ciddi olmadı da ne oldu lan! Korkumdan altıma kaçırıacaktım neredeyse.." deyince Şener, hep birlikte kakhahayı bastılar. Sonra Şener:

"Aha törtörü sattım, gözün aydın olsun. Küçük bir araba alıyorum. Onu da senin kapının önüne çekeceğim. O zaman ne yapacaksın?"

"Onu da zır-zır çalıştırıp bırak da görelim. Arabanın tekerleklerini de bulamazsın. Bu sefer tekerleklerini alır, mağazanın teşhis vitrinine kor, sonra da beğendire beğendire yine sana satarım vallaha."

"Gerçekten yapar mısın?"

"Bir el bile gelmez. Yaparım vallaha."

Şener bir şey diyemedi. Yanlarındakiler gülmekten kendilerini alamadılar. Bir an suskunluk oldu. Sonra Şener:

"Eee fazla konuşma. Yemek bitti. Kahveleri de söyle de tamam olsun. Kahveler bu sefer az şekerli değil, sade olsun..."

Sakallı Şaka

Bu Şaka;

Araştırmacı, Eğitimci Yazar, Şair, Eleştirmen Can Yoksul'un anlatımından alınmıştır.

Gençliğimde uzun, gür, kızıl renkli bıyıklarım vardı. Saçlarım siyah olmasına karşın bıyıklarım kızıldı nedense! Beni yakından tanıyanlar bıyıklarımı maksatlı olarak kızıla boyadığımı sanırlardı.

Benim gibi birkaç kişi daha vardı Çorum'da, kızıl bıyıklı olan. Bunlardan biri meslektaşım rahmetli Saadettin Malkoç, bir diğeri dövencilik yapan Gazi Usta'ydı.

Yaşlandıkça bıyıklarım ve sakalım kırlaşmaya, hatta beyazlaşmaya başladı. Zaman zaman yüz cildim dinlensin diye tıraş olmayıp sakal bırakmaya başladım. Bu nedenle epeydir tıraş olmadığımından sakalım bir hayli uzamıştı.

Yine uzun sakallı bir zamanımda otomobilimin bakımı için Aşağı Sanayi'ye gittim. Sağ olsunlar, motorcu Tola Mehmet, oto elektrikçi Ferhat Usta her zamanki gibi ilgi gösterdiler. Sohbet ederek ikramda bulundular.

“Hocam bir de rot-balansçı Uğur Usta'ya uğra” dediler.

Uğur Usta da saygıda kusur etmedi. İlgi ve muhabbetle karşıladı. Hal-hatır sorduk, çay içip sohbet ettik. Bu arada bir araba ile iki genç geldi Uğur Usta'nın dükkânına.

Ben ara-sıra dükkânın önüne çıkıp gezeliyor, arabamın bakımı bitinceye kadar zaman geçirmeye çalışıyordum. Uğur Usta ise hala arabamın bakımı ile meşguldü. Dükkândaki elemanlar bana sık sık “Hocam ne yeyip-içmek istersin?” diye soruyorlar, saygıda kusur etmiyorlardı. Dükkânın önünden gelip geçen tanıdıklar da selam verip, halimi-hatırımı soruyor, saygı

gösteriyorlardı. Bu durum, dükkâna gelen iki gencin dikkatini çekmiş olmalı ki, içlerinden biri:

“Hocam, sizi birçok insan tanıyor. Her gören saygı gösterip selam veriyor, hal-hatır soruyor. Hoca mısınız?” diye sordu.

“Evet evladım, bir zamanlar hocaydım“ dedim.

“Ruhani görünüşünüzden, sakalınızdan, halim-salim davranışlarınızdan belli oluyor zaten“ diye övgü ile açıklama yaptı diğeri.

Önceki tekrar sordu:

“Hangi camide hocaydınız hocam?”

Ben önce gençlere, “Evet bir zamanlar..” derken öğretmen hocalığıma kastetmiştim ama gençler beni uzun sakalıma bakarak “cami hocası” yapmışlardı. O anda içimden bu gençlere bir “şaka” yapmak geçti. Madem ki beni onlar cami hocası yapmışlardı, ben de bir anlığına cami hocası olmak istedim. Ve ilk aklıma gelen cami için:

“Kubbeli Cami’de” deyiverdim.

Gerçi her caminin kubbesi vardı ama Çorum’un merkezinde çok eski, tarihi bir caminin adı Kubbeli Cami” idi. Kubbeli cami sarı kesme taşlarla örülmüş, incecik bir minaresi olan örnek bir cami idi ve herkes bilirdi.

“Şimdi yine Kubbeli Cami’de hoca mısınız Hocam?”

“Aaah... yavrum ahh!”

“Ne oldu hocam, hayrola? Neden böyle derinden ah çektiniz?”

“Ne siz sorun, ne ben söyleyeyim yavrum başa gelen halleri!”

“Ne oldu Hocam? Yoksa başınızdan kötü bir olay mı geçti?”

“Bir zamanlar hocaydım. Ama şimdi değilim. Fakat beni herkes geçmişimden tanıyor. Bir çok insan benim nasihatlerimi dinlemeye gelirdi. O zamanlar etrafımda birçok insanlar vardı. Bir değil, bin bir derdi olanlar gelir dertlerini bana anlatırlar, nasihatlarımı alır giderlerdi. Anasıyla, babasıyla, kardeşleriyle, eşleriyle, komşularıyla, akrabalarıyla problemi olanlar beni

bulurlardı. Bir zamanlar ben de onların dertleri ile dertlenerek dert küpüydüm sanki. O günlerden tanıyanlar şimdi gelip saygı gösteriyorlar. Selam verip hal-hatır soruyorlar. Ah nerede o günler...”

“Ama şimdi hocalık yapmıyor musunuz?”

“Dedim ya yavrum, başıma bin bir türlü işler geldi. Bıraktım hocalığı. Şimdi orda-burda derbeder bir şekilde yaşayıp gidiyoruz işte.”

Gençlerin ikisi de şaşkındı. Meraklanmışlardı. Biri bırakır bırakmaz diğeri soruyu heyecanla soruyordu.

“Hayrola Hocam, neden bıraktınız hocalığı? Yoksa başınızdan kötü bir olay mı geçti?”

“Aaah, aah! Deşmeyin yavrum derdimi.”

“Anlat Hocam Allah aşkına. Küçük karınca bile derde derman olurmuş derler. Belki bizler de size bir ilaç, bir çare oluruz. Biliyorsun derdi paylaşmayan çare bulamaz derler.”

“Dedim ya yavrum, vaazlarımı dinlemeye gelenler çoktu diye. Hele o yıl var ya o yıl, bir çok insan ‘Hacca gideceğim’ diye tutturdu. ‘Hocam sen bu işlerin yolunu yordamını bizden daha iyi biliyorsun. Bizlere yardımcı ol. Pasaportlarımızı çıkart. Bizlere önderlik yap. Devlet dairelerindeki işlemleri sen yürüt. Zaten çoğumuz senden daha yaşlı insanlarız’ dediler. Onların yalvarıp yakarmalarına dayanamadım. Mecburen işe başladım. Sağ olsunlar resmi dairelerdeki tanıdıklar da bana yardımcı oldular. Herkesin bürokratik sorunlarını, pasaport ve döviz alma sorunlarını çözdüm. Biliyorsunuz o yıllar döviz alabilmek çok büyük problemdi. Müslüman kardeşlerime yardımcı olduğum için ‘oh çok şükür rahatladım’ deyip yatağıma yattım. Müslüman kardeşlerimize hizmet huzuru içindeydim çünkü... Ertesi gün cuma namazında sonra birkaç kişi yanıma geldi, ‘Sayın hocam, bizler bilmiyoruz hac farizesi nasıl yerine getirilir. Sen görmüş geçirmiş, bilen insansın. Bizleri yalnız bırakma. Bizimle beraber siz de Hacca gelip bizlere yardımcı olun, rehberimiz olun’ dediler.

Şaşırmıştım birden. Gitmem mümkün değildi. “Benim

ekonomik durumum müsait değil” diyebildim. “Onu düşündük hocam” dediler. Biri elini cebine attı. “Biz sizin için on bin dolar parayı sekiz on arkadaş aramızda topladık. Buyurun” deyip uzattılar. “Olmaz” dediysem de zoraki cebime soktular. Şaşkındım, ne yapacağımı bilmiyordum. Zaman içinde her şey birden bire değişti. Hacca gideceklerin ısrarına ve yukarıdan gelen baskılara dayanamadım. Sonuçta birlikte gitmeye mecbur oldum. Tam bir otobüs dolusu olmuştuk. Birkaç kişi de özel arabaları ile geldi havaalanına. Ben başlarında rehberdim.”

Uğur Usta arabanın çekildiği alttaki kanalın içinde bütün bu konuşmaları sakın, sessiz bir tavırla dinliyor, kimseye belli etmeden “kiskis” gülüyordu.

“Hocam sonra ne oldu?” dedi gençlerden birisi.

“Sormayın, havaalanı ana-baba günü” dedim. “Başka şehirden gelenler mi dersiniz, ortalık aşer maşer günü sanki. Uçakların biri inip, biri kalkıyor. Dünyanın dört bir yerinden nice değişik tiplerde, nice değişik giyecekler içinde nice insanlar geliyor. Otobüsler, taksiler, özel arabalar vızır vızır... Havaalanında ilginç bir durumla daha karşılaştım. O kalabalığı gören birçok arkadaş şaşırılmışlar. ‘Ne olur, ne olmaz’ deyip paralarının çalınacağını düşünerek paralarının bana verilmesini düşünmüşler. İsrarla reddetmeme karşın herkes bu konuda hemfikir olduğu için, mecburen bu konuyu da kabullendim. Zaten pasaportların hepsi de bende. Toplu muamele yaptıracağım. Paraları da alınca sorumluluğum daha da ağırlaşmıştı. Yine de ben işimi sağlama almak için kimin ne kadar para verdiğini, gönüllü olarak bana teslim ettiklerini, her biriyle imza karşılığı bir tutanak hazırlayıp karşılıklı imzaladık.

Görevli kişilerle az çok Arapça konuşarak, pasaportlarını bir bir göstererek, yanyana duran bir uçağa topluca binmelerini sağladım. Hepsinin pasaport muamelesini ben yaptırdığım için onlar uçağa binince ben yine görevlilerle meşguldüm. Belli bir aradan sonra apar topar ben de, uçağın kapıları kapanırken zor şer uçağa kendimi attım. Biner binmez uçağın kapıları kapandı ve

uçak hareket etti. Uçak havalanacağı dönemlerde bayan hostesler tehlike anlarında neler yapmamızı örnekleriyle açıklamaya başladı. Ve nihayet uçak havalandı. Uçak havalanınca sağıma soluma, ileriye geriye baktım, bizim cemaatten hiç kimseyi uçakta göremedim. Çoğunluğu dekolte giyimli, sarışın bayanlar, şaşırdım birdenbire.

Sağımda solumda oturanlara bir iki soru sordum, anlamadığım dilde konuşmaya başladılar. Bir süre sonra ayağa kalkıp bakınıyorum şaşkınlık içinde. Birkaç koltuk ileride bizim gibi şapkakalı birini gördüm. O da ne, yanında açık saçık hanımı, bir de çocukları var. İşaretle izin istedim yanımda oturan hanımdan. Gidip o bizim şapkakalıya sordum.

“Siz Türk müsünüz?” diye.

“He gurban, vallah billah ben Türkümdür” dedi.

“Bu uçak nereye gidiyor?” dedim.

“Hamburg’a” demesin mi!..

“Hamburg neresi? Arabistan’da mı?”

“Yoh gurban, Almanya’nın bir şehridir.”

“Eyvah! Yandık! Bizim arkadaşlardan hiç kimse yok burada.”

“Sen nire gidiyorsun gurban olduğum?” dedi.

“Ben Hacca gidiyorum. Medine’ye.”

Adam şaşırdı birden. Bir kahkaha attı. Sigara içmekten sararan kirli dişleri çıktı ortaya.

“Sen deli misin hemşerim. Bu uçak Hamburg’a gidiyor, Hamburg’a...”

Acele uçağa yetişeceğim diye yan yana duran diğer uçağa binmişim meğer. “İşte şimdi yandık” dedim. Dövünmeye başladım. Pasaportlar bende, paralar bende. Ne yapacaklar şimdi bizim hacı efendiler. Vah tüh ediyorum, dövünüyordum....

Yakın koltuklarda başka Türkler de varmış. Olup bitenleri dinlemişler. Boğazı kıravatlı, düzgün giyimli, orta yaşlı bir Türk yanıma geldi hemen.

“Fersteyn zi Deutsch?” (Ferthen sie Deutsch)

Aval aval yüzüne baktım. Sonra;
“Almanca biliyor musunuz?” dedi
“Hayır” dedim.

“Şimdi havaalanına inince polis size sorular sorar. Lütfen pasaport kontroluna geldiğimizde benimle geliniz, size yardımcı olacağım” dedi.

Elde ne iyi insanlar var. Allah razı olsun. O adam beni yanındaki boş koltuğa aldı. Olup bitenleri bir bir anlattım ona.

“Merak etme Hocam, ben seni yarın Hamburg’dan Arabistan’a uçururum, arkadaşlarına kavuşursun. Yanlış uçağa bindiğin için bir özür dilersen olur biter.”

Ferahladım birden.

Pasaport kontrolüne geldiğimizde Alman polisi bana bir şeyler sordu, aval aval yüzüne baktım. Arapça sorsa az-çok anlıyordum. Ama ben ne bileyim Almancayı? Bana yardımcı olacağını söyleyen o Zühtü Bey devreye girdi hemen. Cebinden bir kart çıkarıp gösterdi.

“Ben yeminli tercümanım, size ve bu vatandaşımıza yardımcı olayım” demiş

Polis eline telefonu aldı, birileri ile konuştu:

“Bitti wartensie..” dedi (Bekleyiniz) demekmiş.

Biraz sonra bir bey, bir bayan olmak üzere iki polis geldi. Bugünkü gibi hatırlıyorum. Gözleri cıncık gibi masmaviydi. Bellerinde birer tabanca, birer kelepçe takılıydı. İkisinin de ellerinde birer telsiz vardı.

Ürpermeye başladım, bir korku sardı içimi. “Eyvah bunlar şimdi beni sopanın altına yatıracaklar” diye geçiriyordum içimden. Bizi yanlarına alıp havaalanının içinde bir başka odaya götürdüler.

“Bitte setsin sie” dediler (oturun) demekmiş. Zühtü Bey’le ben iki koltuğa oturduk. Biraz sonra sorgulayıcı başka bir polis geldi. Rütbeli oldukları yıldızlarından belliydi.

Polisin sorduklarından hiçbir şey anlamıyordum. Zühtü Bey sorulan bütün soruları bana aktarıyor, benim verdiğim

yanıtları da Almanca olarak polislere aktarıyordu. Önce çantamı açmamı istediler. Bir baktılar ki altmış tane pasaport. Bir de benim ki... Şaşırdılar polisler. Sonra ceplerimi boşaltmamı istediler. İç çamaşırlarımın aralarına, gömlek ceplerime ceket ve pantolon ceplerine sakladığım paraları birer birer çıkarttıkça polisler ve Zühtü Bey'in gözleri fal taşı gibi açılıyordu. Üzerimden toplam altıyüz bin doların üzerinde döviz, yüz bin lirayı aşkın Türk lirası çıktı.

Pasaportlara ve paralara el koydular. Olayı anında Türk Konsoloslugu'na, Medine'deki Alman ve Türk Konsolosluklarına bildirmişler. Giden ilk uçakla pasaportları sahiplerine ulaştırmışlar.

Alman Bankası "Sparkasse"den yetkili çağırdılar. Paraları da orada bir hesaba aldılar. Benim elime de 5000 Deutsche Mark vererek, eğer istersem bankaya yatırılan bu paradan her ay 500 çekebileceğimi, en kısa zamanda Hamburg Yabancılar Dairesine gitmemi, bundan sonraki bürokratik işlemleri burayla yürütmemi söylediler."

Gençler öyle heyecanla dinliyorlardı ki, ben anlatırken terledim. "Terledin Hocam" dediler.

"Evet" dedim, "Orada da göğ köpük ter içinde kalmıştım. Bu arada başka görevliler hem benim, hem de Zühtü Bey'in valizlerini bularak getirip yanlarımıza bırakmışlardı. Ben polislerden dayak yiyeceğim, işkence göreceğim diye beklerken, onların bize nasıl insanca, nasıl iyi niyetli davranmalarını, kahve ikram etmelerini bir türlü unutamıyorum. Bizim "gavur" dediğimiz o insanların ne kadar insancıl davrandıklarını ilk kez orada tanık oldum.

Valizlerimizi alarak yürüyüp havaalanından dışarı çıktık. Sisli, serin bir gündü. Hafiften yağmur çiseliyordu. Dışarı çıkıp soğuk hava yüzümüze çarpınca bir uykudan uyanır gibi oldum.

"Geçmiş olsun Hocam" dedi Zühtü Bey. Her şeyi atlattık çok şükür. Şimdi size bir önerim var. İsterseniz sizi bir otele götürüp yerleştirebilirim. Ama bu kentte geceliğini 100 marktan

aşağı otel bulabilmek çok zordur. Üstelik buralarda bir garip insansınız, başınıza ne gelip ne gelmeyeceği bilemem. İsterseniz bu gece benim misafirim olun. Yazık 100 markınıza. Bir de buna yiyecek içecek eklenecek. Bir sürü masraf edeceksiniz. Biz iki arkadaş iki odalı evde kalıyoruz. Arkadaşım çoğu zamanlar eve gelmiyor. Alman bir bayan dostu var, onun yanına gidiyor. Size odanın birini ayırırım. Rahat edersiniz. Banyo yapın, dinlenin. Bu gece bizim konuğumuz olun. Töremizdir bizim, atalarımızdan böyle görmüşüz. Mecburuz din kardeşi, Türk kardeşi, insanlık kardeşi olarak birbirimize yardım etmeye. Lütfen kabul edin, bu gece misafirim olun” dedi.

Ben anlatırken gençler heyecanlanıyor, yerlerinde duramıyordu. “Yahu Hocam amma maceralar geçmiş başınızdandır. Çok görmüş geçirmiş bir insana benziyorsunuz. Allah aşkına anlat sonra neler oldu” dedi gençlerden biri.

“Ah yavrum ah...! Sonrasını sormayın. İşte ne olduysa o bir gecede oldu. Buraya kadar anlattıklarım o gece olanların yanında salata bile değil. Yahninin, böreğin, pilavın, çorbanın, tatlının gerisi, yani sizin anlayacağınız Çorum Beşli’sinin aslı geride.”

Bu arada benim Murat 124 arabamın rot-balans ayarı bitmiş, Uğur Usta onu dükkanın önüne, uygun bir yere park etmişti. Ücretlerini öderken “Böyle şakayı tasarlasan yapamazdın. Amma uyuttun gençleri” diye fısıldadı. “Allah’a ismarladık” deyip tam arabaya bineceğim zaman gençler önüme gerildi. İstiyordum ki yaptığım şaka tatlılıkla bitsin, gençler de beni hoca sansınlar. Ancak gençler de uydurma macerayı merak etmişlerdi. Ayrıca arabalarının bakımı oluncaya kadar boş zamanları vardı, onu değerlendireceklerdi kanımca. Belki de anlattıklarımın inanmayıp benimle “kafa” buluyorlar da olabilirdi.

“Hocam Allah aşkına şu olayın sonunu anlat da öyle git. Çok merak ettik. Ne olur merakta koymayın bizi” diye gençler bırakmadılar. Dükkanın önünden geçen garsona seslendiler, “Hey garson, acele beş sıcak çay bize...” “İşim var” dediysem de “Hiç olmazsa o geceyi...” diye önüme duvar oldular adeta.

“Nerelisiniz yavrum sizler” dedim.

“Kireç Ocağı Köyü'ndeniz” dediler.

“Allah işinizi rast getirsin. Allah sizi sevdiklerinize kavuştursun. Allah bütün düşündüklerinizi gerçek etsin. Kazancınıza bet bereket versin...”

Benim böyle bol Allah'lı, iyi niyetli dualarım gençleri sevindirmişti. Çaylar gelir gelmez sohbet yeniden alevlendi.

“Hocam Allah'ını seversen söyle sonra ne oldu?” diye ısrar ediyorlar, anlatmamı istiyorlardı.

“Ah yavrum işin püf noktası burada. Anlatmasam, bu işi burada kapatsak daha iyi olur“ diyorum ama gençler kollarıma yapıştılar, bırakmıyorlar.

“Sayın Hocam biz başınızdan geçenleri öğrenip ders almaya çalışıyoruz, siz kapatmaya çalışıyorsunuz. Ne oldu sonra, Arabistan'a dönebildiniz mi? Arkadaşlarınızla buluşabildiniz mi?”

“Ah yavrum şimdi beni can evimden vurdunuz. Gelin vazgeçin, ötesini anlatmayayım” diyorum ama bırakmıyorlar gençler, gittikçe daha çok meraklanıyorlardı.

“Dinini imanını, Allah'ını seversen anlat Hocam” dediler. Devam etmek zorunda kaldım.

“Bir taksiye binip Zühtü Bey'in evine vardık. Kutu gibi, bülbül yuvası gibi bir evdi. Küçüktü ama çok kullanışlı idi. Zühtü Bey çok kibar, alçakgönüllü, cömert, yardımsever bir insandı. Çok da becerikli idi. Üstelik her türlü ev işinden, yemek yapımından, ütü yapmaya kadar her işten anlayan, tatlı dilli bir beyefendi idi.

Bana önce tuvaletin, banyonun, banyodaki temiz havluların yerini gösterdi. İçeride her şey tertemiz, pırıl pırıldı. Çok düzenli ve tertipliydi. Emin olmamı anlatmak için yataktaki çarşaf, yastık ve yorganın temizini kendi elleri ile değiştirdi. Bir yandan yakındaki lokantaya siparişler veriyor, bir yandan da mutfaktaki kendi elleriyle özel yiyecek-icecekler hazırlayıp getiriyordu. Bu arada bir yerlere telefon etti. Aradan çok geçmedi ki üç arkadaş daha geldi. Bunlardan biri ilahiyatçı imiş. Adam dini konularda

derya gibi. Onun yanında ben küçüldükçe küçüldüm.

Çünkü adam bir bilgi dağarcığı sanki. Hiç duymadığım bilmediğim konuları anlattıkça ne kadar bilgisiz, zavallı bir “hoca” olduğumu o zaman anladım. Onlar herbiri değişik bir şeyler içiyorlardı. Bana da masada bulunan portakal suyundan sundular. Sundukları portakal suyu biraz acımtıyordu ama çok lezzetli idi. Türkiye’de içtiklerimizden çok ayrı, çok lezzetli bir tadı vardı. Masada yiyecek, içecek diz boyuydu. Yılanın ödünden, kuşun sütünden başka her şey vardı.

Gece geç saatlere kadar sohbet edildi. Konuşmaların büyük bir bölümü benim geleceğim üzerineydi. Herkesin ortak fikri benim Avrupa’da kalmam üzerineydi. Bu olup bitenlerin benim için büyük bir fırsat olduğunu herkes dili döndüğünce anlatıyordu. Arabistan’a dönmemi istemiyorlardı...

Benden bu kadar fazla bilgisi, görgüsü, deneyimi olan bu insanların beni böylesine düşünmelerine şaşırmışım. Onlar Almanya’da kalabilmemin bütün yollarını bana bir bir açıklıyorlar, beni ikna etmeye çalışıyorlardı.

İçimden “Bu insanlar çok haklılar. Evet, burada kalmalıyım” dedim.

Gelen konuklar bir bir gittiler. Başım ve evin duvarları dönmeye başladı. Sonra kendimden geçmişim. Bir ara sabaha karşı kendime gelir gibi oldum. Ama ne mümkün başımı kaldıramıyordum. Başım yeniden yastığa düştü. Bir Hayli uyumuşum. Uyku dönemimde uyanınca anımsayamadığım kargacık, burgacık, abuk sabuk rüyalar gördüm. Anımsadığım tek şey beni cenderede sıktıkları. Ondandır da kor halindeki ateşin üzerine oturttukları idi. Ne de olsa hoca olarak günah işlemiştim. Cezasını çekiyordum galiba. Nice sonra uyandım, yataktayım.

Gençler öyle heyecanlanmışlardı ki, hep olup bitenlerin sonrasını dinlemek için sabırsızlanıyorlardı.

“Sahiden bu anlattıkların bir rüya mıydı, yoksa gerçek miydi hocam bunlar?” diye sordular.

“Yavrum ne olduysa ilk gece oldu demiştim ya. Başlangıçta hiçbir şey anlayamadım. Her şeyi çok sonradan anladım. Meğer bana içirilen o sarı lezzetli portakal suyu votkalı bir içecekmiş” deyip kalkmak istiyorum. Ama gençler kollarıma yapışıyorlar. Yerime oturtuyorlardı.

Sen o içeceği bırak hocam, avrat var mıydı? avrattan bahset” demezler mi. Yok öyle bir şey dediysem de inanmadılar. İstiyorlardı ki biraz daha uydurayım; biraz daha gırgır edeyim onlarla. Ben onları işleteyim derken, onlar da beni mi işletiyorlardı yoksa. Madem öyle “dinleyin” dedim.

“Kış uykusundan uyanan hayvan gibi sabah geç vakit kendime gelmeye başladım. Başımı yastıktan kaldırdım ki herkes bana bakıyor. Birbirleri ile Almanca konuşuyorlar ben anlamıyorum. Tabi öyle dalgın uyumuşum ki öldü zannetmişler. Yanlarında bir de bayan var. Utancımдан yataktan da kalkamıyorum.”

Gençlerden biri “Yanlarındaki avrat güzel miydi bari Hocam” dedi.

“Evladım ne diyeyim, Allah özene bezene yaratmış. Doğrusu güzelde demek söz mü? Ben utanarak kalktım. Süklüm-püklüm sallanıyorum. Gece içtiklerimden olacak, başımda çatlarcasına ağrıyor. Hastalanmış. Benim halsizliğimi, hastalığımı anlayan birisi “Hocam hastalık falan çıkartma. Bak bu güzel hanımı da senin için getirdik demez mi” Gençlerden birisi hemen söze karıştı. “Desene hocam tam bir piyango vurmuş, size başınıza devlet kuşu konmuş.”

“Ne devlet kuşu evladım. Felaket konu başıma.”

“Yok yerden avrat sahibi olmuşsunuz Hocam. Daha ne istiyorsunuz”

“Olmaz olaydım. Her şeyin başlangıcı o ilk gece oldu. Tuvalete çıkmak için kalktığımda baktım ki mutfakta yarı çıplak bir avrat daha var. O da Zühtü Bey’in Al(a)man dostuymuş meğer. Adı: Anya. Zühtü Bey onunla Almanca birşeyler konuştu. Ben hala kafamı kaldıramıyordum. Hala uyumak istiyordum. Benim

perişan durumumu gören Zühtü Bey, “Bir duş alınız Hocam. Kahvaltınız hazır. Sizi bekleriz” dedi.

Mutfağa girdiğimde şaşırıp kalmıştım. İlk kez böyle bir masa, böyle bir sofraya görüyordum. Masada çeşit çeşit reçeller, kızartılmış sebzeler, haşlanmış yumurtalar, kızartılmış dilimli ekmekler, peynirler, zeytinler ve daha nice ismini bilmediğim yiyecekler...

Benim Anadolu kültüründen geldiğimi bildiği için Zühtü Bey kendi elleriyle bir de tarhana çorbası hazırlamıştı.

“Bu Alman Anya ile Zöhre Hanım bu tarhana çorbasını yapmasını bilemezler Hocam” dedi. “Bunu size kendi ellerimle yaptım. Hanımlar yapmasını bilemezler ama bu çorbaya bayılırlar.”

O gün hafta sonu cumartesiydi. Bütün devlet daireleri kapalıydı. Zühtü Bey o gün ve Pazar günü hem Hamburg’un önemli yerlerini gezdirdi, hem de kent ve Almanya ile ilgili yasalarla, gelenek-görenek, davranış ve de trafikle ilgili önemli bilgiler verdi. Anlatılan her şeyi hayranlıkla dinliyordum. Kısacası şaşırıyordum. Bizim ülkemizle burası ne kadar farklıymış meğer. Özellikle oranın trafiği mükemmel.

“Ee Hocam sonra ne oldu? Boşver trafiği mırafığı de olanları anlat” diye gençler heyecanla sorular soruyorlar.

“Zıkkımın kökü oldu yavrular” deyip kalkacağım ama bırakmıyorlardı. Neler uyduracağımı da bilemiyordum artık. İş çığırından çıkmadan bir kalkabilsem, o da olmuyordu. Omuzlarıma çöküyorlar, “Sonunu anlatmayınca göndermeyiz” diyorlardı.

“Hep orada Zühtü Bey’in evinde mi kaldınız Hocam?”

“Yok canım öyle şey olur mu? Bizim bilmediğimiz neler varmış meğer. Daha sonra bunları da Zöhre Hanım anlattı bana. Meğer Almanyada bir evde kısa bir süreden fazla kalmak yasakmış. Kira firmaları polise şikayette bulunmuş. Polis hemen konuk bile olsanız sizi dışarı atar veya ev sahibine yüklü bir ceza yazarmış. Onun için ufacık bir oda buldular bana. Banyo,

tuvalet, mutfak, yatak odası ve oturma odası hepsi bir arada. Ben orada yaşamaya başladım. Arabistan'a gitmekten vazgeçmişim artık. Zöhre Hanım'ın da kentin ayrı bir yerinde öyle ufacık bir evi vardı. Bazen o bana geliyor, bazen ben ona gidiyordum. Onun da başından çok acı olaylar geçmiş, dul bir bayandı. Zamanla birbirimizi daha Çok danıdık ve birbirimize daha çok ısındık. Kısacası karı-koca hayatı yaşamaya, geleceğe dair planlar kurmaya başladık.

Birgün yine Zühtü Bey'in evinde toplanmıştık. Her şey yenildi, içildi. Zöhre Hanım bize Türk kahvesi yaptı. Orta yaşlı bir aile vardı topluluğumuzda. Kahveler içilince fincanları ters çevirdiler.

“Ne olur Hocam bir fincanımıza bak. Falımız ne söylüyor bakalım” diye tutturdular.

Ben fala bakmayı bilmezdim. Ama fal bu, uydur uydur söyle diye ısrarlarına dayanamadım. Fincanı çevirdim, telvedeki şekilleri görünce şok oldum. O sırada rengim birden değişmiş. Panikledim. Zühtü Bey:

“Galiba kahve sizi rahatsız etti. Lavaboya geçip yüzünüzü bir yıkayın Hocam” dedi. Ben lavaboya çıkınca kendisi de peşimden geldi.

“Ne oldu Hocam? Aniden rahatsızlandın mı yoksa?” dedi.

“Zühtü Bey, bu aile yakında bir trafik kazası geçirecek. Akan kanlar gördüm. Belki de içlerinden birisi ölecek. Tabutlar vardı fincanın içinde” diye açıkladım.

Gerçekten iki hafta sonra o aile Hamburg-Honnover arasındaki otobanda çok büyük bir kaza geçirdi. Aylarca hastanede kaldı. Çok şükür ikisi de ölümden kurtuldu. Bu olaydan sonra benim adım “Derin Hoca'ya” çıktı. Fala bakmalar, nikah kıymalar, mevlit okumalar... derken kısa zamanda paraya gark olduk. Elimdeki biriken paralardan bir kısmını bir arkadaştan gizlice memlekete yolladım. Türkiye'deki hatun ve çocuklar da bolluk içinde yaşamaya başladılar. Kendilerine beş katlı bir apartman ile üç-beş dükkan almışlar. Hem de Gazi Caddesi üzerinde...

Benim bu hocalık çevremden başka, başka bir çevrem daha olmuştu. Bunlar da hep yiyip-içen, eğlenen berduş takımındı. Her gece birlikte Paulin Strafede geceleri kurulup sabaha kadar süren Balık Pazarı ve çevresinde eğleniyorduk. Öyle çok kazandırmışlardı ki, yeyip-içmekle bitmek bilmiyordu paralar.”

Arabanın altındaki kanalda rot-balansla uğraşan Uğur Usta benim anlattıklarımı duydukça bir yandan kiskis gülüyor, arada bir de yardımcısına bağıyor “Direksiyonu sağa çevir, sola çevir” diye. Bazen de bendeki konuyu değiştirmem için araya laf katıyordu:

“Ankaralı Cemal Usta’yı görüyor musun Hocam? Şimdi nerelerde acaba?”

Uğur Usta’nın sorduğu Ankaralı Cemal Usta, Çorum’da meşhur “Motor Ustası’yı” sonradan gitti.

Uğur Usta’nın araya laf katmasına gençler homurdanıyor. “Dur ustam be, şu maceralı konunun sonunu bir getirelim hele” diye Uğur Usta’ya kızıyorlardı.

Gençlerden biri hemen bir soru daha yapıştırdı:

“Hocam Paul Stras mı, Balık Pazarı mı bir şey söyledin. Neresi buralar?”

“Yavrum Strasse demek cadde demektir. Bu Paulin Strasse Hamburg’un değil dünyanın en önemli eğlence merkezlerinden biridir. Kilometrelerce uzar gider. Balık Pazarı da liman ve çevresinde geceleri kurulur.

“Hocam neler var burada?” dedi gençlerden biri.

“Dünyada aklına ne gelirse her şey buralarda.

Barlar, pavyonlar, genelevleri, randevu evleri, lokantalar, gazinolar, ticaret merkezleri, gizli pazarlıklar, dolandırıcılar ve daha neler neler... Allah aşkına daha fazla konuşturmayın beni.”

“Desene Hocam dünyalığını da, ahretliğini de tam yaşadın” diye.

Diğeri söze karıştı hemen:

“Sus ulan, tövbe et. Ahirette kimin nasıl yaşayacağı, kimin nasıl olacağı bilinmez.”

Ben yaşadığım zevki-sefayı, eğlenceyi anlattıkça gençlerden birinin suratu renkten renge girmeye başladı. Hırsından ellerinin titrediğini görüyordum.

“Sonra buraya nasıl döndün?” dedi öbürü.

“Çocuklarımın, memleketimin özlemine dayanamadım. Geri döndüm; adımı-soyadımı değiştirdim. O zaman sakalım yoktu, görüyorsunuz şimdi sakallıyım. Olay zaman aşımına uğramış ve unutulup gitmişti zaten. Şimdi böyle sakın bir hayat yaşamaya başladım. Bir gün Kubbeli Cami'ye gittim. Beni kimse tanımadı. Namazımı kılıp tövbe-istiğfar ettim, kendi kabuğuma çekildim. Siz gibi saf delikanlıları bulunca uydur uydur anlatıyorum işte...”

Öfkeden elleri titreyen genç benim son cümlemi duymamıştı bile, aniden:

“Demek yıllar önce benim babamı dolandıran sendin. Senin ananı, avradını...” deyip tezgahdaki çekici alıp yürüdü üzerime. Ben yerimden fırlayıp kurtuldum. İçerideki arabanın etrafında dört dönüyorduk.

“Babamın parasını yedirmem sana. Geberteceğim seni. Hırsız, namussuz, dolandırıcı. Babamın parasını burnundan getireceğim senin...”

Ve daha nice gün görmemiş küfürler.

Bir ara, elindeki çekici nasıl fırlattıysa kulağımın yanından geçti, karşı duvardaki suntuadan yapılan, anahtarların, pense, tornavida ve diğer takımların takılı olduğu panoya çarptı. Kırılan panodan, takımlar büyük bir gürültüyle yerlere döküldü.

Uğur Usta ve yardımcısı fırladı arabanın altından. Ben, “Yetişin bu genç beni öldürecek” diye bar-bar bağıryordum. Sokaktan geçenler, komşu dükkandan koşuşanlar imdadıma yetiştiler. Genci yakalayıp sakınleştirmeye çalışırken, beni arabama bindirip uzaklaştırdılar.

Daha sonra Uğur Usta bana çekiç fırlatıp küfreden gence:

“Ulan sen ne halt ettin. O, sanayide birçok insanın bildiği, sevdiği, saydığı değerli bir ağabeyimizdir. Siz sakalına bakıp onu

“imam” sandınız. Emekli bir eğitimci, şair bir öğretmendir. Son cümlesini duymadın mı? ‘Sizin gibi saf delikanlıları bulunca uydur uydur anlatıyorum işte’ demedi mi? Sizin gibi iki aptal buldu işletmeye çalıştı. O, altı ay burada, altı ay Almanya’da çocuklarının yanında yaşar. Hiç mi anlamadınız Almanya’yı anlatışından? Alman kanunlarının nasıl herkese eşit çalıştığını anlatmasından, hiç mi anlamadınız. Almanca kelimelerinin anlamlarını söylediğinden de mi anlamadınız? Çünkü Almancayı ana dili kadar konuşur-yazar. O anlatırken benim kis-kis güldüğümünden de mi meseleyi çakmadınız? Aptal arkadaşlarım benim... Fırlattığım çekiç ya kafasına değseydi. Ölürdü vallahi Hoca. İyi ki benim takım panosuna değdi. Panom parçalandı bak. Bir verdiğin karşı geldi. Yoksa katil olurdun...”

Uğur Usta beni anlatmış. Oraya toplananlar da, beni tanıyanlar da benden bahsedince, öfkesi dinen genç:

“Etme Uğur, bulup getirin ellerinden öpüp özür dileyeyim” diyerek bin pişman olmuş. Arabasının bakımı bittiği halde bir müddet ayrılamamış Uğur Usta’nın yanından...

Beni bulup götürmek için ısrar etseler de vallahi gitmezdim. Gencin fırlattığı çekik kafamı teğet geçti. Eğer kafama isabet etseydi “Bu sakallı şaka” öldürürdü beni.

Sizler de bu şakayı okuyamazdınız.

www.corum.bel.tr